STRIPSCHRIFT

TIJDSCHRIFT VOOR STRIPLEZERS

f2.25

In dit nummer o.a. een compleet verhaal van

KONING HOLLEWIJN
EN DE MENSENHATER

STRIPSCHRIFT
WORDT DOOR DUIZENDEN STRIPLIEFHEBBERS GELEZEN

ADVERTEREN
VOOR STRIPLEKTUUR IN STRIPSCHRIFT IS DAN OOK GOUD WAARD

DAT GOUD
KOST BIJ STRIPSCHRIFT MAAR HEEL WEINIG

	1x	3x
1/1 pag.	f 250,-	f 225,-
1/2 pag.	f 150,-	f 125,-

INLICHTINGEN
ADMINISTRATIE STRIPSCHRIFT
DE BRUYN KOPSSTRAAT 10 RIJSWIJK zh (070) 908780

stripschrift

Tijdschrift voor striplezers
Nummer 12

Uitgegeven door
N.V. Drukkerij Levisson voor

het stripschap

Nederlands centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Adres van redactie en administratie:
De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk, telefoon (070) 90 87 80

Redactieraad voor dit nummer:
Theo v. d. Boogaard
P. Hans Frankfurther
H. R. Mondria
R. Richard

Eindredactie:
Nettie Hagens

Verantwoordelijk redacteur:
Frits de Winter

Vormgeving:
Nico Buis

Omslagontwerp:
Theo v. d. Boogaard

Prijs *f* 2,25
Verschijnt twaalf maal per jaar

Inhoud van dit nummer:

Resolutie 3
Strip van Strip '70 4
De strip als politiek instrument 5
Van de korte in de lange broek 6 t/m 9
Hollewijn behoeft geen krans 10 t/m 13
'Dag'tallen uit het bewind van Koning Hollewijn
Voorstelling met explicateur 14
Sint/strip/kerst
Classics Nederland vierde haar jubileum met monsters 15
Charlie Brown als dagelijks wederkerend lachertje op de groenenmuurkrant
'De Zonnetempel' als tekenfilm
Rectificatie Kraaienhove 16
The fantastic four
Vuist/Buis/O'Duis/Luis in Mad 17
Mededelingen van Het Stripschap 18
POGO 19

RESOLUTIE

Leden van Het Stripschap, Nederlands Centrum voor belangstellenden in strips, in vergadering bijeen te Zwolle op 25 oktober 1969 tijdens STRIP '70, de tweede Nederlandse dag van het beeldverhaal, kennis genomen hebbende van kranten van 25 oktober 1948, waaruit blijkt dat 21 jaar geleden de toenmalige minister van O. K. en W. een circulaire heeft doen uitgaan aan de directeuren der rijksscholen, gemeentebesturen en schoolbesturen, waarin deze minister erop aandringt, het verspreiden van zg. beeldromans op school als daarbuiten zoveel mogelijk tegen te gaan,
van oordeel zijnde dat de daarbij gehanteerde motivering, nl. dat deze boekjes „over het algemeen van sensationeel karakter zijn zonder enige andere waarde", mede onder invloed van de ontwikkelingen sedertdien van het standpunt inzake overheids-inmenging op het stuk van de lectuurvoorziening moeilijk nog in ernst staande kan worden gehouden,
vaststellende dat menig schoolhoofd zich nog steeds aan de circulaire houdt, zodat stripverhalen op talrijke scholen zo al niet verboden, dan toch zeker niet welkom zijn,
besluiten om er bij de minister van Onderwijs en Wetenschappen met de meest mogelijke klem op aan te dringen bovengenoemde brief te herroepen.

Deze resolutie werd aangenomen op de algemene ledenvergadering tijdens Strip '70, de tweede Nederlandse dag van het beeldverhaal, die op 25 oktober jl. plaatsvond in Zwolle.
Andere hoogtepunten van deze dag waren de benoeming van de bekende Vlaamse striptekenaar Willy Vandersteen tot erelid van Het Stripschap, en de aankondiging van het verschijnen van het standaardwerk over de geschiedenis van het gedrukte beeldverhaal in het Nederlandse taalgebied.
Na de ledenvergadering, waarin onder meer een nieuw bestuur werd gekozen, volgde een ontvangst ten stadhuize en een bezoek aan het nieuwe bedrijf van de Zwolsche Courant, waar op dat ogenblik een stripbijlage in vier kleuren van de pers kwam.
Tijdens de koffiemaaltijd werd het woord gevoerd door de heer Vandersteen, die een belangwekkend overzicht gaf van het Vlaamse stripwezen. Voor het einde van dit jaar verschijnt zijn honderdste album van Suske en Wiske.
Op de lunch volgde een 'strip-in' waar deskundigen op het gebied van het beeldverhaal tot een geanimeerde gedachtenwisseling met de zaal kwamen. Het panel bestond uit de striptekenaars Van Exter (Brommie en Tommie), Bär (Wipperoen), Overeijder (Fabeltjeskrant), Vandersteen (Suske en Wiske), en Piët (Sjors), stripproducent De Zwaan, een boekhandelaar, en etherreclamespecialist v. d. Schalie, en stond onder voorzitterschap van hoofdredacteur Menschaar van de Zwolsche Courant.
De dag werd besloten met een drie uren durend programma van op stripfiguren gebaseerde films. Voor het eerst in Nederland was daar de Belgische tv-film 'Comics a gogo' te zien.
Op de volgende pagina vindt u, in de vorm van een beeldverhaal, een fotoreportage van Strip '70, en verder een Bommel-strip met tekst van Martin van Amerongen van Vrij Nederland, waarmee hij in de Wedstrip tijdens Strip '70 de eerste prijs won.

STRIP VAN STRIP '70

Punt één op het programma van Strip '70 in Zwolle was de jaarvergadering van Het Stripschap. Dit 'verplichte' programmapunt kostte méér tijd, dan velen die stonden te trappelen van ongeduld om te gaan ruilen, lief was.
Maar het huishoudelijk reglement, dat op goedkeuring van de ledenvergadering wachtte, kreeg die uiteindelijk en de leden die belang stelden in het wel en wee van Stripschrift kregen hun inlichtingen.
Daarna ging het in snel tempo naar de fraaie Schepenzaal in het stadhuis van Zwolle, waar het gemeentebestuur een ontvangst had georganiseerd.
Wethouder L. Witvliet van Onderwijs en Culturele Zaken bleek ingenomen met de invasie van Stripschappers in zijn gemeente, al had hij wel even moeite gehad met aan anderen uit te leggen dat stripliefhebbers niet zijn, wat die anderen dachten dat ze waren . . .
Volgend hoogtepunt was het bezoek aan het bedrijf van de Provinciale Zwolsche en

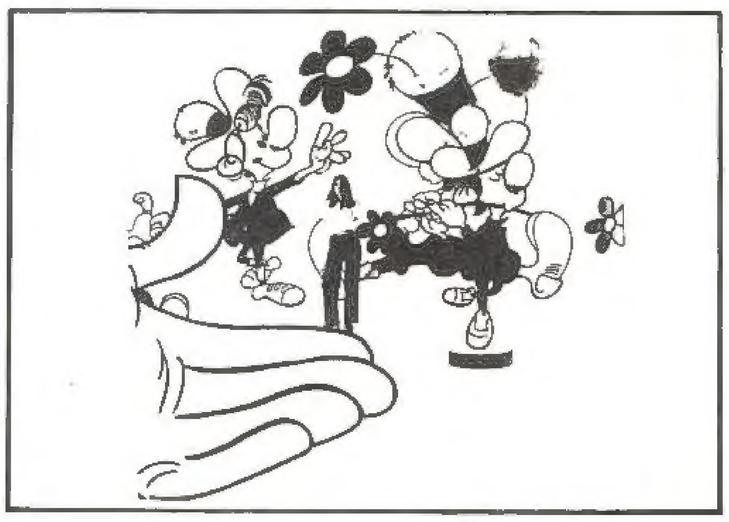

Overijsselse Courant, waar het gezelschap de boeiende ervaring had een hele strippagina in kleuren met enorme snelheid van de rotatiepers te zien komen. De kranten met die strippagina werden letterlijk door de Stripschappers uit de pers getrokken.
De lunch in Hotel Dijkstra mocht dan in stoffelijk opzicht niet direct aanleiding zijn tot uitbundige vreugde, aangezien de eigenaar van dit hotel blijkbaar een der voorstanders is van de totale vernietiging van het Nederlandse horecawezen, een feestelijke gebeurtenis werd het toch! Als tafelredenaar trad namelijk niemand minder op dan Willy Vandersteen, die in vogelvlucht de geschiedenis van het Belgische beeldverhaal weergaf en die zich zeer verrast toonde met zijn benoeming tot erelid van Het Stripschap.
Aan het forum, dat onder benaming 'strip-in' 's middags werd gepresenteerd namen vele kopstukken uit de stripwereld deel.
De avond werd gevuld met een afwisselend filmprogramma: Bruintje Beer, Comics à Gogo (uit welke film in dit stripverhaal een plaatje), Tom Puss and The Magic Music, het Polygoonjournaal van Strip '68 en Kuifje en het geheim van het Gulden Vlies.

HEER OLLIE, WAT IS ER AAN DE HAND!!
HIJ WILDE.... JONG TEVEEL, HOLLE
...IK WOU ALLEEN WAT PIJPTABAK DE GRENS HEE OVERSCHRIJDEN
BUL BEDRIJF HEBBOT JE NIET!
HELP!!
TEGEN VARAKS SMOKKELAARS HELPT ALLEEN DE HARDE LIJN
6

Tijdens Strip '70 werd een beroep gedaan op de inventiviteit van de aanwezige leden bij het zélf bedenken van teksten voor een strip. Dit gebeurde in de vorm van een 'wed-strip', waarvoor de deelnemers een kaart met een paar plaatjes uit een Bommelstrip kregen uitgereikt, waarin de tekst was weggelaten. Opdracht was zelf die tekst in te vullen. Het experiment leverde voor een zo select stripminded gezelschap naar het oordeel van de jury maar weinig goeds op. Enkele deelnemers staken met kop en schouders boven de rest uit. Daaronder was ook het jongste Stripschap-lid, Peter Loeb (15). Winnaar van de 'wed-strip' werd Martin van Amerongen, redacteur van Vrij Nederland, die het (hoe kon het anders) met zijn tekst in de actualiteit had gezocht. Omdat dit een strippagina is, drukken we de inzending van Martin hier af. Zijn beloning kreeg hij in Zwolle al uitgereikt: een bijna levensgrote Heintje . . .

DE STRIP ALS POLITIEK INSTRUMENT

HELDEN IN ANGOLA

In Portugal verschijnt maandelijks het legertijdschrift Jornal do Exército. Een drietal exemplaren van dit tijdschrift kregen wij toegestuurd door het Angola Comité te Amsterdam. In het nummer van mei 1964 werd onder de kop Heroís em Angola — Helden in Angola — een korte strip-zonder-woorden gepubliceerd, die wij op deze pagina afdrukken.
Dit beeldverhaal laat duidelijk zien hoe het Jornal do Exército haar lezers 'opvoedt'.

VAN DE KORTE IN DE LANGE BROEK

Kuifje nu veertig jaar reporter
door Cornelis Jan Aarts

Totor en Tintin

„Eén ding is duidelijk, er is geen eind aan Kuifje." (8) zegt Wim Noordhoek en dat klopt. Er is evenwel wél een begin en dat is dan een wat vaag begin. Want er is maar één ding duidelijk. Over de juiste datum van de eerste Kuifje-publikatie zijn de geleerden het niet eens. Thierry Martens noemt 10 januari 1929 (6) en W. Margo 29 januari 1929 (5). Nu goed, het moet in elk geval in januari 1929 geweest zijn dat de reporter Kuifje zijn intrede deed in **Le Petit Vingtième,** de wekelijkse kinder-bijlage van het dagblad **Le Vingtième Siècle.** Hij werd door Le Petit Vingtième als reporter uitgezonden naar de Sovjet-Unie. Dat eerste verhaal dat in november 1930 door Casterman als zwart-wit album werd uitgegeven, heette **Tintin au pays des Soviets,** waarvan de Nederlandse vertaling niet Kuifje in de Sovjet-Unie (5, 9) luidt, maar **Kuifje in het land der Sovjets.**
Ik heb van Het land der Sovjets nooit meer gezien dan de buitenkant in een glazen kastje op de tentoonstelling Het stripverhaal in België, die van 29 juni tot 25 augustus 1968 in de Albert I-bibliotheek te Brussel te bezichtigen was, en twee Nederlandstalige pagina's die een artikel uit de serie Het museum van de negende kunst van Morris en Van Keer illustreerden. Het betreft een nogal vreemde passage.
Kuifje krijgt in Rusland (Siberië?) pech met zijn vliegtuig. Propeller kapot. Hij gaat nu, vindingrijk als hij is, met een zakmesje uit een boom een nieuwe propeller snijden. Als Kuifje eindelijk klaar komt blijkt dat hij de propeller in plaats van linksom rechtsom gesneden heeft (of andersom). Het vliegtuigje rijdt nu meen ik achteruit. Vervolgens vergeet onze slimme held te proberen of het mankement niet even verholpen kan worden door de propeller eenvoudig omgekeerd te bevestigen, en hij wijdt zich vol ijver opnieuw aan de edele houtsnijkunst. Bobbie kijkt verbaasd toe.
Ik keer weer even terug tot het vage begin. Zoals elke zichzelf respecterende stripfiguur heeft ook Kuifje zijn voorlopers. Nooit is exact de eerste verschijning van een stripfiguur aan te wijzen. Altijd is slechts een losse benadering haalbaar; het begin, de oorsprong, blijft in nevelen gehuld. Het eerste ontwerp van Jansen en Jansens bijvoorbeeld dateert volgens Van Hamme (3) van 1934, maar reeds op het eerste plaatje van **Kuifje in Congo** komen twee Jansen(s)figuren voor. Dat merkwaardige plaatje geeft het vertrek per trein van Kuifje weer. Op het perron ontwaren wij behalve Jansen en Jansens (geen familie) twee andere Hergé-schepsels, Kwik en Flupke, en verder, de intrigerendste figuur uit het lieflijke tafereeltje, een pad-vinderke. Zijn gezicht is onzichtbaar, hij draagt een blauw padvinders-uniform met korte broek (!) en is iets kleiner dan Kuifje. Hou deze beschrijving even vast.
Hergé (pseudoniem van Georges Rémi = R. G.) werd geboren op 22 mei 1907 te Brussel. Zijn school-schriften versierde hij met strips met in de hoofdrol een spionnetje, wiens avonturen, voor zover mij bekend, nimmer werden gepubliceerd. Behalve aan tekenen spendeerde Georges Rémi zijn tijd aan padvinden. In De Nieuwe Linie van 22 februari 1969 (9) staat een fotootje van hem als padvinder, waarop helaas niet duidelijk te zien is of hij nu een lange of een korte broek draagt. Op zestienjarige leeftijd debuteert Hergé in het padvinderstijdschrift **Le Boy-Scout Belge** (1923) met een strip getiteld **Totor, C. P. des Hannetons** (1, 3) of ook **Totor, C. P. de la Patrouille du Hanneton** (6). Totor is een padvinder met een korte broek! En hier leggen wij een

Uit het album Kuifje in het land der Sovjets, 1930

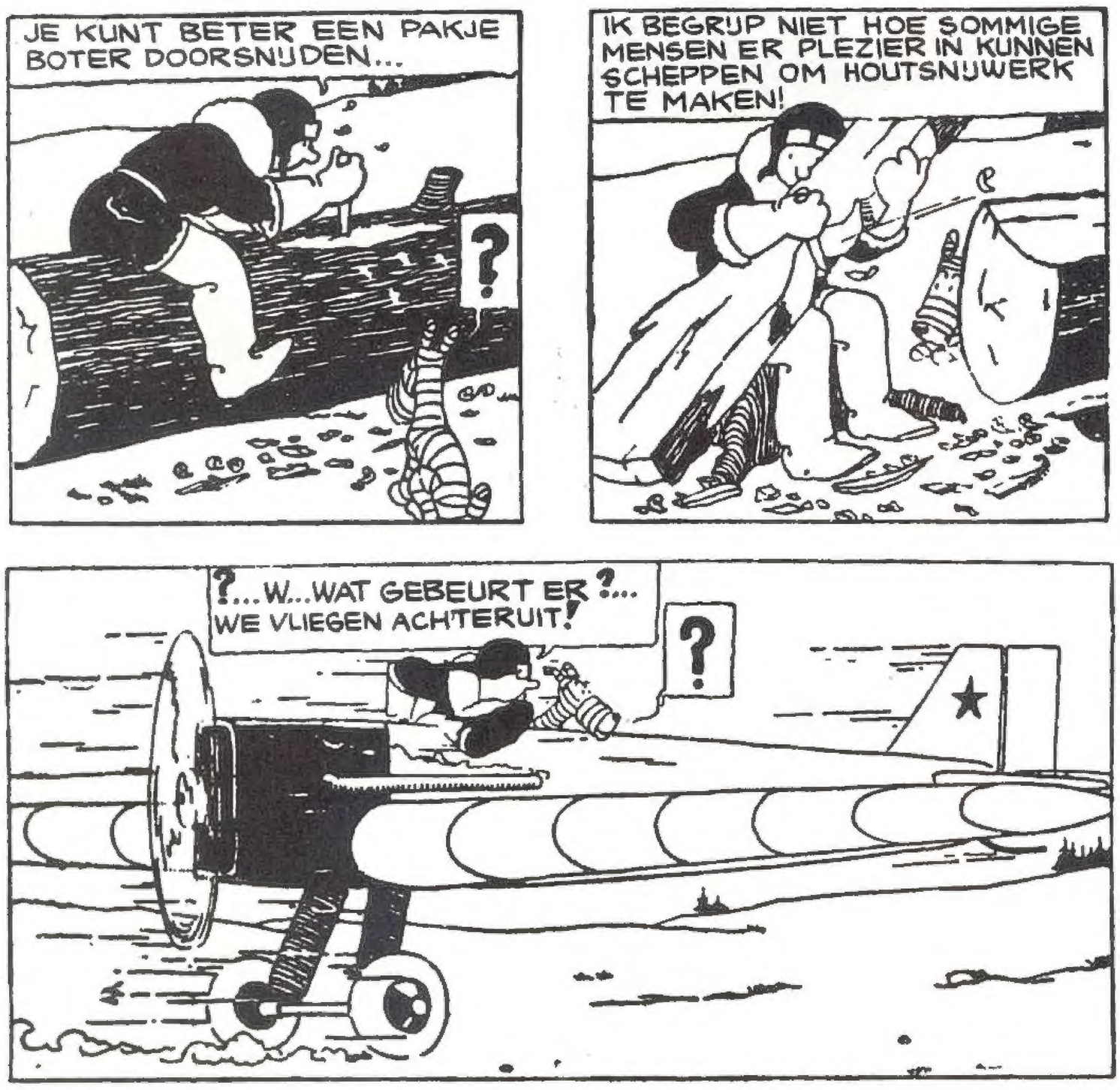
JE KUNT BETER EEN PAKJE BOTER DOORSNIJDEN...
?
IK BEGRIJP NIET HOE SOMMIGE MENSEN ER PLEZIER IN KUNNEN SCHEPPEN OM HOUTSNIJWERK TE MAKEN!
?...W...WAT GEBEURT ER?...
WE VLIEGEN ACHTERUIT!
?

gegeven bloot, waaruit onmiskenbaar blijkt dat Totor de ontbrekende schakel vormt in de Kuifje-klederen-cultuurfilisofie. Wim Noordhoek ontleedt in de delen 1 en 2 van zijn artikelenreeks (8) reeds het welgevallen waarmee Hergé Kuifje's boven- en overkleding aan het tijdsgewricht aanpast, terwijl hij (Noordhoek) ons in deel 4 (8) openbaart, dat in de nog titelloze en ongepubliceerde volgende Kuifje-episode Kuifje zijn traditionele bruine plusfours of golfbroek gaat verwisselen voor een normale lange broek. Aha! nu daagt in mijn geest opeens een grappige fotoserie in het foto-album van mijn familie, die op drie foto's mijn vader laat zien: a) in een korte broek, b) in een plusfour en c) in een lange broek. Er staat met wit potlood bij geschreven: 'Van de korte in de lange broek'. Het moet nu tamelijk helder zijn dat als de periode 1929-1969 Kuifje's plusfourfase omvat en als pak weg in 1970, 71 de langebroekfase aanvangt, er vóór 1929 een kortebroekfase geweest moet zijn. Conclusie: Totor is Tintin. Een en dezelfde, maar dan wat jonger, nog geen reporter maar pas padvinder. En nog wat: Serafijn Lampion maakt Kuifje in Vlucht 714 voor padvinder uit. Zo hoort u het ook eens van een ander. Rest nog één vraag: De padvinder naast Kuifje op plaatje 1 van Kuifje in Congo, is dat Totor? Of is het misschien Hergé, de oer-Kuifje zelf?

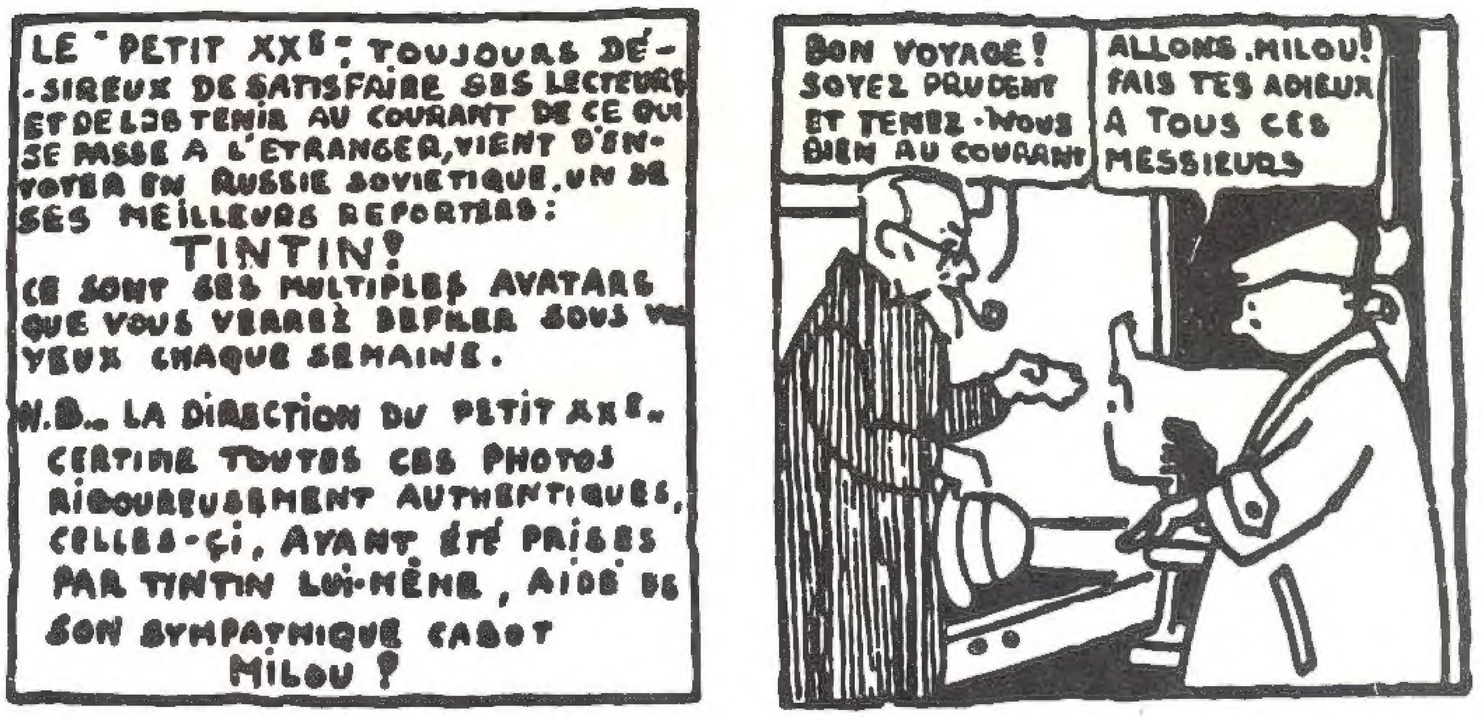
LE "PETIT XXe" TOUJOURS DÉSIREUX DE SATISFAIRE SES LECTEURS ET DE LES TENIR AU COURANT DE CE QUI SE PASSE A L'ETRANGER, VIENT D'ENVOYER EN RUSSIE SOVIETIQUE, UN DE SES MEILLEURS REPORTERS:
TINTIN!
CE SONT SES MULTIPLES AVATARS QUE VOUS VERREZ DEFILER SOUS VOS YEUX CHAQUE SEMAINE.
N.B.. LA DIRECTION DU PETIT XXe CERTIFIE TOUTES CES PHOTOS RIGOUREUSEMENT AUTHENTIQUES, CELLES-CI, AYANT ÉTÉ PRISES PAR TINTIN LUI-MÊME, AIDÉ DE SON SYMPATHIQUE CABOT MILOU!
BON VOYAGE! SOYEZ PRUDENT ET TENEZ-NOUS BIEN AU COURANT
ALLONS, MILOU! FAIS TES ADIEUX A TOUS CES MESSIEURS
JE VOUS ENVERRAI DES CARTES-POSTALES, DE LA VODKA ET DU CAVIAR! A BIENTÔT!!
DONNE CHANCE!
ÇA VA FAIRE UN CLICHE SUPERBE!
J'AI ENTENDU DIRE QU'IL Y AVAIT DES PUCES, LÀ-BAS.
!

Eerste plaatjes van Tintin au pays des Soviets, in Le Petit Vingtième, 1929

Van Kuifje naar Haddock

Vóór de oorlog verschijnen acht avonturen van Kuifje als album bij Casterman. Alle uitgevoerd in diep zwart-wit, wat een prachtig . . . en beklemmend grafisch effect geeft, afgewisseld met paginagrote kleurenplaten. Het zijn **Kuifje in het land der Sovjets** (1930), **Kuifje in Congo** (1931), **Kuifje in Amerika** (1932), **De sigaren van de pharao** (1934), **De blauwe lotus** (1936), **Het gebroken oor** (1937), **De zwarte rotsen** (1938) en **De scepter van Ottokar** (1939). Wim Noordhoek (daar is ie weer) meent dat wie de opbouw van de Kuifjesreeks nagaat al spoedig tot de ontdekking komt dat er een driedeling gemaakt moet worden (8). Dat geloof ik ook. Wij verschillen alleen enigszins van mening over de indeling zelf. Voor mij bevat de eerste periode de bovengenoemde acht avonturen en begint de tweede met **De krab met de gulden scharen.** Noordhoek rekent zowel De krab met de gulden scharen als **De geheimzinnige ster** nog bij de eerste periode en laat de middenperiode met **Het geheim van de Eenhoorn** beginnen. De argumentatie voor zijn scheiding berust op de lijnvoering en de lijndikte, die veranderingen ondergaan, de wijziging in kleding (van jasje met geel overhemdje naar het blauwe pull-overtje; andere regenjas), de totaal nieuwe basissituatie met het nieuwe decor (Molensloot) en de nieuwe personages (Haddock, Nestor, Zonnebloem). Met respect voor de verfijnde nauwgezetheid, door mij hier ruwweg aangegeven, waarmee hij de grens heeft proberen te markeren, meen ik toch mijn eigen grens te moeten trekken.

Tintin au pays des Soviets

Ieder zijn eigen grens dus, alleen dan met dit verschil dat Noordhoeks grens vrij willekeurig en gevoelsmatig is („Hier ergens loopt een scheiding") (8) en de mijne exact juist. Ik heb dus gelijk, wat ik zal aantonen door ten eerste aan te tonen, dat de eerste acht delen gemeenschappelijke kenmerken vertonen die verschillen van de overige avonturen en derhalve een afgeronde periode vormen, en door ten tweede aan te tonen waarom de tweede periode nu juist al begint met De krab met de gulden scharen en niet pas met Het geheim van de Eenhoorn.
De acht verhalen uit de eerste periode hebben niet alleen hun vooroorlogse publikatie en hun zwart-wit uitvoering gemeen, zij kenmerken zich vooral door hun realistische sfeer en situering en hun satirisch en geëngageerd gegeven. In tegenstelling tot de latere verhalen die zich in weliswaar topografisch benaderbare, maar toch gefantaseerde gebieden afspelen zoals in de woestijn, op zee, in het rijk der Inca's, in fictieve Oostblokstaten, op de maan, in de Himalaja (Tibet) en op een eilandje tussen Indonesië en Australië, zijn de eerste verhalen gesitueerd in bestaande landen: de Sovjet-Unie, Congo, Amerika, Egypte, China en Schotland.

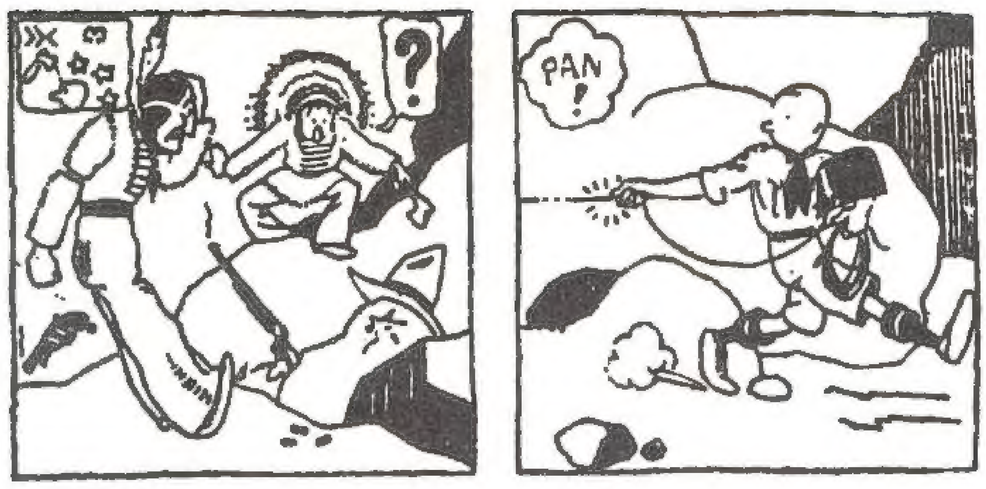

Totor in Le Boy-scout belge, 1923

Een uitzondering vormen Het gebroken oor en De scepter van Ottokar, die echter door hun politiek-engagement toch weer sterk genoeg staan om tot de eerste periode te blijven behoren. Hergé, die in geen der genoemde landen ooit geweest is, weet een realistische, zelfs vaak harde, sfeer te scheppen door te putten uit de rijke Bron van Zijn Tijd, van Zijn Brussel. Het idee dat de jonge Hergé van vreemde landen had, was het algemene idee. Zijn (soms wat banale) smaak is die van zijn publiek. Hergé's land der Sovjets is het Rusland uit 'Moscou sans voile', een beroemd boek in 1927. Zijn Congo ontstaat bij het zien van onderzoekingsfilms uit Congo die dan juist in de Belgische cinema's gaan lopen. Zijn Amerika is dat van de eerste gangsterfilms rond 1930 (1). China ziet hij in de film 'Au bout du monde' (9) en dit lijstje zal nog wel uitgebreid kunnen worden. Pas later laat Hergé zich niet meer beïnvloeden en fantaseert hij zijn vertellingen. De sfeer wordt sprookjesachtiger. Hij moet ook wel, want het uitbreken van de tweede wereldoorlog verhindert hem verder zijn betrokkenheid bij het actuele te laten blijken. In de eerste albums — als hij de gelegenheid nog heeft — snijdt hij thema's aan als 'het communistisch paradijs, de kindsheid van de Congolezen, het Chicago van Al Capone, de Anschluss en de Japanse invasie in China, vooraf reeds geplunderd door de internationale uitbuiters . . .' (6) en de dertiger-jaren revoluties in Latijns-Amerika. De reeks wordt besloten met de politieke intriges rond de wankele troon van Ottokar, die zoals later na de oorlog uit De zaak Zonnebloem valt op te maken, gelijk alle Balkanvorsten het politieke toneel ook inderdaad schijnt te hebben verlaten. De scepter van Ottokar zit op het randje. De grens tussen realiteit en farce wordt overschreden.

In 1940 begint Hergé een nieuwe serie wekelijkse publikaties, nu in het blad **Le Soir-Jeunesse.** Het eerste verhaal is De krab met de gulden scharen. Voor een diepere bezinning op het wezen van De krab zie eerst Knegtman (4). In dit verhaal vindt de belangrijkste gebeurtenis in Kuifje's leven plaats: zijn ontmoeting met kapitein Haddock. En daarmee wordt zoals dat dan heet een geheel nieuwe dimensie aan de reeks toegevoegd; de verhouding Haddock-Kuifje, die zich in de loop van de reeks ontwikkelt tot geliefd studie-object van psychologen en striptologen (ik dien nu vergelijkingen te trekken met Bommel en Tom Poes, Donald Duck en zijn neefjes, Lambiek en Jeroen, Watson en Holmes, Muk en Puk, Obelix en Astérix, enz.). In het verhaal waarmee Noordhoek de tweede periode wil laten beginnen, Het geheim van de Eenhoorn, verschijnt volgens hem Zonnebloem voor het eerst. Foei!, dat is mis, Wim. Zonnebloem verschijnt pas in **De schat van Scharlaken Rackham.** Om de opkomst van Zonnebloem aan een nieuwe periode te verbinden, zie ik nu weer wat minder reden. Enfin, dat is het wel.

Tijdens de oorlog verschenen de albums De krab met de gulden scharen (1941), De geheimzinnige ster (1942), Het geheim van de Eenhoorn (1943) en De schat van Scharlaken Rackham (1945).

Tegelijk met de publikatie van De krab schreef Hergé nog samen met J. van Melkebeke twee toneelstukken, die opgevoerd werden door het Théâtre des Galeries: **Tintin aux Indes, ou le mystère du diamant bleu** en **Monsieur Boullock a disparu.** Disparu? Haddock overvleugelt Kuifje en wordt de nieuwe roofdrolspeler. Kuifje blijft evenwel in de titelrol meedraaien.

Kuifje in Kuifje

Op 26 september 1946 verschijnt de eerste aflevering van het weekblad **Kuifje.** Hergé begint erin met een publikatie van **De Zonnetempel** Met die zonnetempel is het een beetje een vreemde geschiedenis. Zowel tekst als tekeningen verschillen nogal met het latere album. Dat komt omdat het weekblad aanvankelijk in een ander formaat dan het huidige verscheen. Groter. En dus ook in een ander formaat dan het album. De platen waren volledig onbruikbaar en moesten tot albumformaat teruggebracht worden. Tekeningen zijn weggevallen en misvormd. Zo ontbreken o.a. in het album een paar fraaie symbolische schedels en een onnavolgbaar Hergé-achtige doodsmak van Haddock.

Voordat Hergé zijn na-oorlogse verhalen als album ging publiceren, begon hij eerst aan heruitgaven van de verhalen van voor en tijdens de oorlog. Nu geheel in kleur. Kuifje in Congo, Kuifje in Amerika en De blauwe lotus werden bewerkt. In 1946 verschenen de gekleurde heruitgaven van De blauwe lotus en Het gebroken oor. In 1947 volgden Kuifje in Congo, Kuifje in Amerika, De zwarte rotsen, De scepter van Ottkar, De krab met de gulden scharen, De geheimzinnige ster, Het geheim van de Eenhoorn en De schat van Scharlaken Rackham. Het eerste deeltje, Kuifje in het land der Sovjets, werd geen herdruk waardig gekeurd. Het wordt nu in België verhandeld voor 20.000 tot 30.000 francs. „Moet je gek voor zijn", verklaarde Hergé. Ja, áls het tenminste verhandeld wordt; de exemplaren zijn schaars en zitten vast bij de verzamelaars. Het zou wel zo grappig zijn als Stripschrift de markt wat verpestte door er een fraaie herdruk van uit te geven. Erg leuk ook voor verzamelaars die Het land der Sovjets al hebben.

Van De sigaren van de pharao is mij geen uitgave uit 1946 of 1947 bekend. In 1955 verscheen een drastisch hertekende uitgave onder de titel **De sigaren van de farao.** Ook De zwarte rotsen werd in een drastisch hertekende versie opnieuw uitgegeven (1959 zegt Wim).

De albums van na de oorlog heten: **De zeven kristallen bollen** (1948), **De zonnetempel** (1949), **Het zwarte goud** (1950), **Raket naar de maan** (1953), **Mannen op de maan** (1954)

Hier onder meer Professor Zonnebloem en de helft van Jansen en Jansens in De schat van Scharlaken Rackham

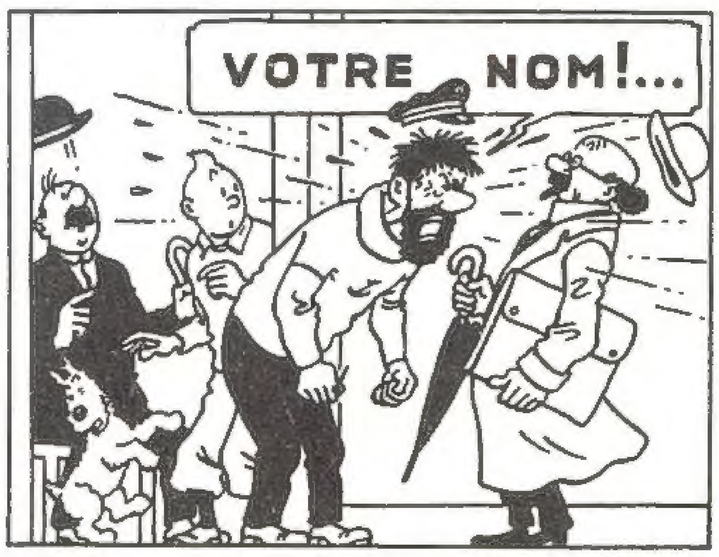

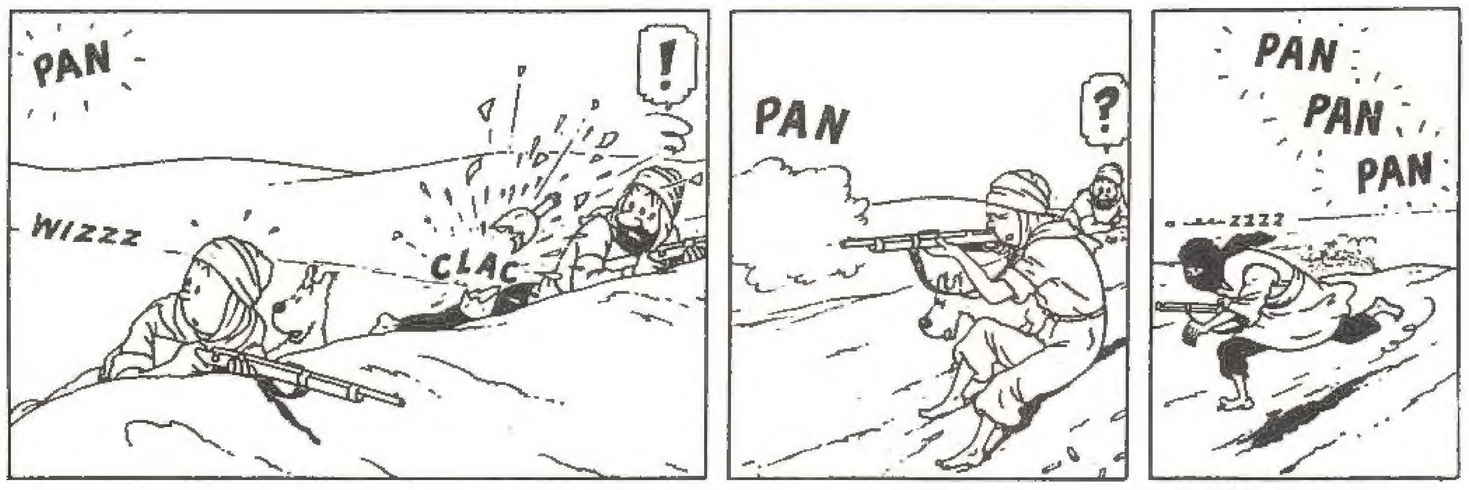

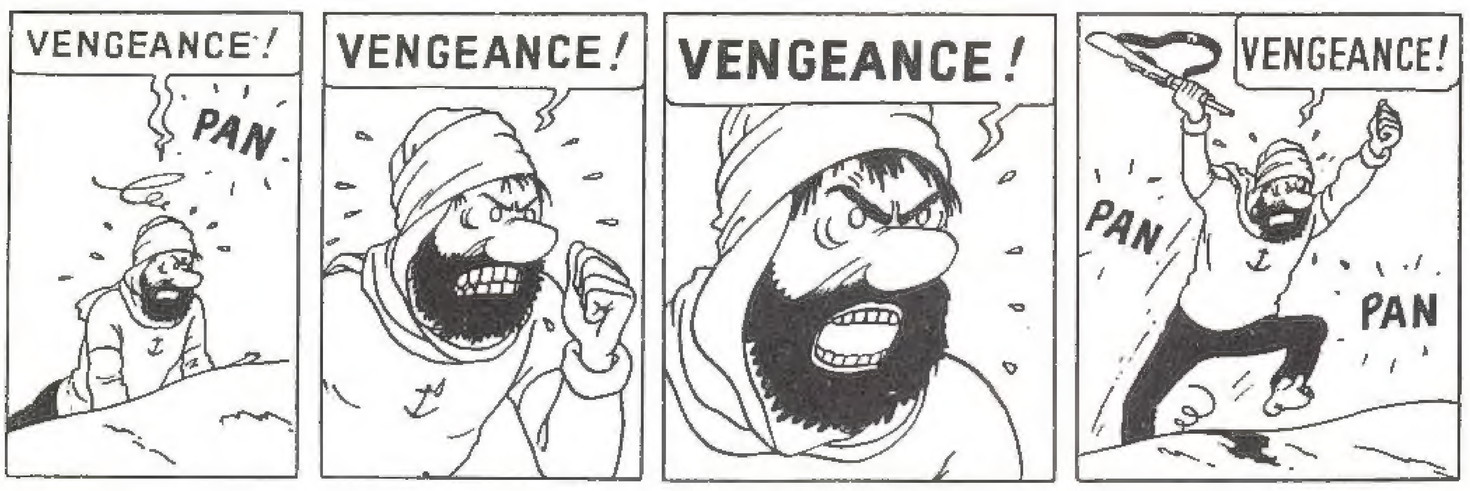

Kuifje, Milou en Kapitein Haddock in De krab met de gulden scharen

en **De zaak Zonnebloem** (1956). Ook hier ligt een scheiding. Aan de band op de omslag met ‚De avonturen van Kuifje' kun je zien welke delen tot de derde periode behoren. Voor de tekentechnische argumentatie verwijs ik naar de artikelen van Wim Noordhoek (8). De derde periode omvat: **Cokes in voorraad** (1958), **Kuifje in Tibet** (1960). Hergé's favoriete avontuur: „Het verhaal is eenvoudiger, zonder geweld, zonder gevechten, zonder revolvers". (Wel ja, hij lijkt zo Vandersteen wel!). **De juwelen van Bianca Castafiore** (1963) (2) en het laatste, tweeëntwintigste deel **Vlucht 714** (1968). Voor een ontluistering van de Vlucht zie (7). Zo, dat heb ik er dan nog vrij rap afgebracht. De laatste tien delen leveren dan ook weinig moeilijkheden op. Voor de datering heb ik van diverse bronnen gebruik gemaakt, die ik nog wel eens in een specialistisch bibliografisch artikel over Kuifje gespecialiseerd zal vermelden.
Ik hoop dan ook een inventarisatie van de herdrukken en hertekeningen te kunnen geven. Tevens zal ik van die gelegenheid gebruik maken om wat orde te scheppen, zo dat nog niet gebeurd is, in de totale verwarring, hoe goed bedoeld ook, die Wim Noordhoek met zijn gedateer heeft gesticht (8).
Nog even wat over de Kuifje-films. Vroeger zijn er korte tekenfilmjes geweest. Daarvan moet ik nog wat op de Belgische tv gezien hebben, maar veel kan ik me er niet van herinneren. Het zal wel shit geweest zijn. Tenminste zowel Noordhoek als Hergé laten er zich minachtend over uit (8, 9). De beide speelfilms van Kuifje heb ik wel gezien. Maar dat is als je eenentwintig beeldverhalen (plus twee pagina's Sovjet) met pret hebt gelezen een nogal frustrerende ervaring. Levende mensen die Kuifje en Haddock moeten verbeelden. Ga nou gauw. Van beide films zijn fotoboeken verschenen: **Kuifje en het geheim van het Gulden Vlies** (1962) en **Kuifje en de blauwe sinaasappelen** (1965). Niet kopen hoor.
Een nieuwe tekenfilm is in voorbereiding. De verfilming van (De zeven kristallen bollen en?) De zonnetempel. Het voorproefje dat het weekblad Kuifje geeft met de publikatie van de tekenfilmversie (de derde versie dus inmiddels) van De zonnetempel doet mij het ergste vrezen. Ik hoop dat mijn vrees ongegrond is. De afbeeldingen in Kuifje zijn afgrijselijk, met een kneuterige tekst („Maar geloof nu vooral niet dat Kuifje het hierbij zal laten . . ."). N.B. onder de plaatjes! Grr$/!$???y. Dat kan niet bij Kuifje. Ziet de toekomst van Kuifje wat het filmisch gedeelte betreft er weinig hoopvol uit, reikhalzend zie ik uit naar deel 23, nog zonder titel, dat zich, evenals De zonnetempel, afspeelt in Zuid-Amerika. Een revolutionair regime van mannen met baarden (8), generaal Alcazar, Indianen, de republiek San Theodoros (9) worden beloofd. Twee partijen, de ene gesteund door Bordurië (het imaginaire Oostblokland) en de andere door de International Banana Company (9). Het belooft heel wat, nl. wat de plot betreft een terugkeer naar het engagement van de eerste periode. Het wordt tijd om in deze woelige tijd van revolutie door informatie, nu meer dan ooit Zuid-Amerika het theater van actie dreigt te worden, eens wat uitgebreidere informatie te gaan verstrekken over de reeds beleefde Zuidamerikaanse lotgevallen van onze jonge held, met het oog op zijn aanstaande herconfrontatie (in tekenfilm en beeldverhaal) met het land van Ché. Reeds in 1937 schetst Hergé in Het gebroken oor het schrijnend leed van de domme Zuidamerikaanse boer en het welgedane uiterlijk van Kuifje's gastheer, een grootgrondbezitter van het slag dat we tegenwoordig niet meer zo mogen.
Kortom de tijd is rijp voor een artikel **Kuifje in Latijns Amerika,** dat ik van plan ben te gaan schrijven. En vooral mag ik niet vergeten een analyse te maken van de politieke ontwikkelingen in Bordurië en Syldavië van 1939 tot heden. „Want één ding is duidelijk, er is geen eind aan Kuifje".

Literatuur over Kuifje

(1) Gérard Blanchard: Le tour du monde du nouvel héros adolescent (La bande dessinée. Verviers, Editions Gérard & Co. 1969)
(2) Pièrre Fresnault: Une anti-bande dessinée: Les bijoux de la Castafiore (Phénix 10, 1969)
Claude Le Gallo: Analyse des thèmes des divers Tintin (Phénix 4 of 6, 1967)
Claude Le Gallo: Le lotus bleu (Phénix 10, 1969)
(3) Jean van Hamme: Repertorium van Belgische auteurs van tekenverhalen (Inleiding tot het Belgisch stripverhaal. Brussel, Koninklijke Bibliotheek, 1968)
(4) Hans Knegtmans: Kuifje (Groot gedenkboek van de jaren vijftig. Amsterdam, Thomas Rap, 1968)
(5) W. Margo: Kuifje en de miljoenen (Jong, 19 juni 1968)
(6) Thierry Martens: België, kruispunt van het beeldverhaal (Het beeldverhaal in Vlaanderen en elders. Antwerpen, Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven, 1969)
(7) Wim Noordhoek: Vlucht 714, een anti-Kuifje? (Propria Cures, 21 september 1968) & (Stripschrift 4/5, december 1968)
(8) Wim Noordhoek: Kuifje (De Nieuwe Linie, 14 december 1968 t/m 25 januari 1969)
(9) Wim Noordhoek: Hergé eindelijk geïnterviewd (De Nieuwe Linie, 15 en 22 februari 1969)
(10) P. Vandromme: Le monde de Tintin (NRF, 1959)

HOLLEWIJN BEHOEFT GEEN KRANS

T.VAN DER KAMP

Vraag naar en behoefte aan stripverhaal

Wie zich op het stripverhaal en zijn betekenis bezint en meent zich in een apart wereldje van kinderverhaaltjes te bevinden, die het ene oor in-, het andere oor uitgaan, is naïef genoeg om de enorme aantallen (min of meer) volwassen striplezers — zowel in ons land als over de hele wereld — te vergeten.
Het behoeft geen betoog dat iets wat een wijdverbreide en hardnekkige belangstelling oproept, in een behoefte voorziet. Ons erelid Willy Vandersteen heeft ons in zijn boeiende tafelrede ter gelegenheid van Strip '70 gewezen op grote voorgangers van de moderne stripmakers zoals Wilhelm Busch met Max und Moritz, Töpffer met zijn Nederlandse bewerking met berijming Prikkebeen (weet u dat er een van J. Kist onder de titel De ware geschiedenis van Zoetje Suikerpeer bestaat?).
De behoefte waar het hier om gaat, is bepaald niet van vandaag of gisteren. Het is echter niet zo gemakkelijk om nauwkeurig aan te geven wat de lezer-kijker (of moet ik zeggen: de gebruiker) in het stripverhaal vindt. Twee kanten lijken mij vooral van belang, het zich verplaatsen in de helden van het verhaal en het voorgehouden krijgen

De ware geschiedenis van Zoetje Suikerpeer

van het bekende spiegeltje. Dezer dagen noemde Jean Dulieu van Paulus de Boskabouter bij de opening van de tentoonstelling van Hans Arnold nog een ander aspect, nl. het afrekenen met onze angsten in een symbolische vorm. Inderdaad kennen wij het spelen met angst als een manier om de dreiging ervan te verminderen en ermee te leren omgaan. Dat is al niet anders dan het kiekeboe-spel van de kleuter, die zodoende leert steeds langere afwezigheid van zijn moeder te verdragen zonder in paniek te geraken.
Om wat voor soort angsten en bedreigingen gaat het nu in de stripverhalen? Om geen andere dan die wij in alle sprookjes en legenden ook tegenkomen, angst voor monsters en heksen, voor vijanden in allerlei gestalte, voor honger, dood enz. De Hollewijnverhalen maken hierop geen uitzondering.

Koning Hollewijn

Wie is Koning Hollewijn? Leggen wij ons oor te luisteren in zijn naaste omgeving, dan ziet doctorandus Dreutel, minister-president, hem als degene voor wiens daden hij (Dreutel) verantwoordelijk is en die hij derhalve liefst zo weinig mogelijk ziet doen. Hollewijn moet in zijn rol van 'symbool' blijven.
Detective Euvel, die belast is met de bewaking en bescherming van de koning, vormt zich als goed politieman pas een oordeel als zijn taakuitvoering bemoeilijkt wordt, en ook de paleisbediende Plichtpleger is het midden van zijn wereldje en zijn taak en vraagt zich bij een afwijking van de gewone routine al spoedig af wat de vakbond van huispersoneel ervan zal denken.
Slechts voor Wiebel Wip, het gewezen kostschoolmeisje, betekent Hollewijn iets als mens. Zij vindt hem een 'knolletje', waarin zich schijnt uit te drukken dat hij een soort beroep doet op haar vrouwelijke en moederlijke gevoelens, al kan dat snel veranderen als weer blijkt, dat Hollewijn zo weinig van ‚gewone' dingen begrijpt.
Gelukkig komt Hollewijns' schepper, de auteur Marten Toonder, ons in onze nieuwsgierigheid naar de mens Hollewijn te hulp. In de aanloop tot De holle appel schetst hij ons, zij het bij monde van de hoogleraar Mercheldrayer, Hollewijn als een in-zichzelf gekeerde figuur, een introverte persoonlijkheid met sterke remmingen. En inderdaad, als wij zien hoe Hollewijn vaak op zijn eigen ideeën voortborduurt en doorholt zonder acht te slaan op zijn omgeving, zodat hij opeens verbaasd of onthutst staat, dan behoort hij inderdaad tot die mensensoort, die als toeschouwer zijn indrukken sorteert liever dan

zich in het gewoel te storten. Deze instelling deelt Koning Hollewijn dan met zijn collega Olivier B. Bommel. Collega's zijn zij als produkten van Toonder's vruchtbaar brein, collega's ook als introverte persoonlijkheden met sterke remmingen. Maar net als in de werkelijkheid zijn het in de Toonder-strips niet altijd de ongeremde extraverten, die de juiste antwoorden geven en de oplossingen vinden.

Tom Poes en de Viridiaan-dinges

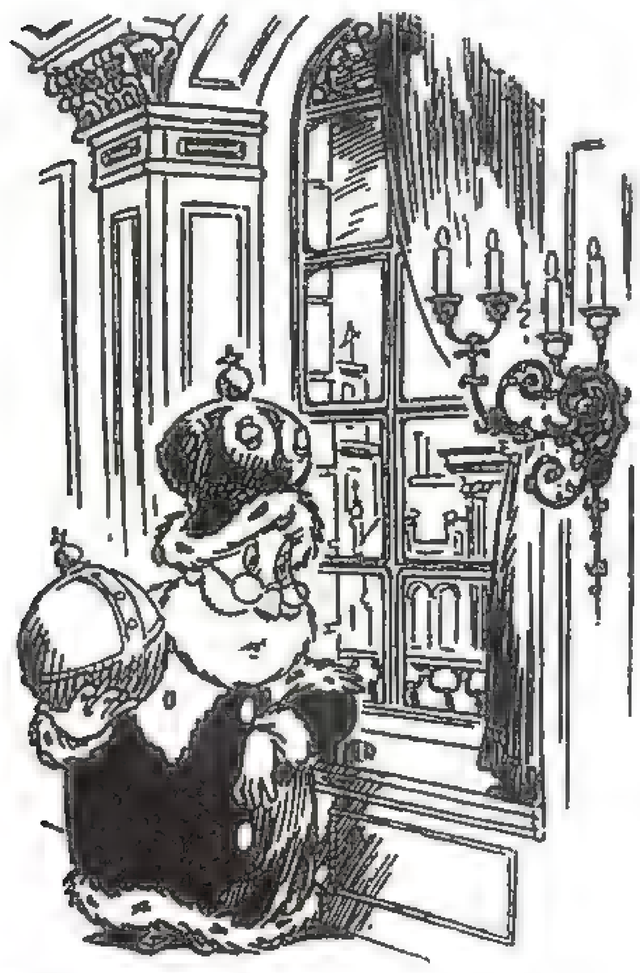

Koning Hollewijn en de holle appel

Bommel op zijn ijdele, nooit de quintessens ziende, onhandige manier en Hollewijn op zijn verstrooide, zich steeds in algemene bespiegelingen verliezende en al even onhandige wijze weten heel wat avonturen te doorstaan, gevaren het hoofd te bieden en listige, ogenschijnlijk overmachtige tegenspelers te overtroeven. U en ik weten als insiders dat Tom Poes voor Heer Bommel en Wiebel Wip voor Koning Hollewijn wel eens meer dan de helft van het vuile werk doen, maar dat neemt niet weg dat zij een soort schaduwfiguren blijven.

Strijd tussen goed en kwaad, tussen gemeenschap en bedreiging

In Koning Hollewijn en de mensenhater is Hollewijn — meer uitgesproken dan in veel andere verhalen — de held, dwz. degene die, terwijl de anderen nog niet precies in de gaten hebben wat er aan de hand is, de tegenstander onderkent in zijn gevaarlijkheid en die tenslotte op zijn eigen manier reddend optreedt. Het voornaamste thema van het verhaal zouden wij kunnen noemen dat van een gevaar dat de maatschappij en haar burgers bedreigt. En natuurlijk is dan het meest interessant en verontrustend een gevaar dat ons van binnenuit bedreigt. Dat thema heeft Toonder in meer van zijn verhalen behandeld, men zie Tom Poes en het monster Trotteldrom, Tom Poes en het vibreerputje, Tom Poes en het monster van de holle weg, Tom Poes en de waarzegger, Koning Hollewijn en de wetgever, Koning Hollewijn en het wereldeinde. Terwijl het een thema is, dat duidelijk lijkt te kunnen worden onderscheiden van het Jekyll-Hyde-thema, waarin de tegenspelers binnen de ene mens hun (eindeloze) strijd voeren, zie Tom Poes en de gebroeders Weeromstuit, Heer Bommel en zijn iksel, lopen beide thema's wel eens dooreen of parallel. Men zou dat ook van de mensenhater kunnen zeggen en het bewijs daarvoor ontlenen aan het einde van het verhaal, als Hollewijn gebruik maakt van het menselijke in de mensenhater om hem zijn giftanden uit te trekken. Trouwens, Hollewijn benadrukt dat wij in de mensenhater met onze tweelingboer te maken hebben door te zeggen: „Met de mensenhater kan men nooit helemaal afrekenen. Het is nu eenmaal zo gesteld, dat hij te veel verbreid is. Hij zit overal. Meneer Teisterveld (een van die suggestieve namen, waarvan Toonder het monopolie bezit) is vertrokken, maar ik heb zo het idee, dat hij niet alleen werkte. En zijn geestverwanten zitten niet alleen onder ons, maar ook in ons . . ."
Het is niet altijd zo dat in de Hollewijn-verhalen een centraal thema valt aan te wijzen, wel heeft Hollewijn altijd en in iedere situatie een bespiegelende, wijze en doorgaans moralistisch commentaar, daarmee alle belerende vaders van alle generaties kostelijk persiflerend. Ondertussen is het nooit of zelden werkelijk dwaas en meestal inderdaad wijs wat hij in welgekozen, op de

Koning Hollewijn en het wereldeinde

rand van het pedante balancerende bewoordingen te berde brengt. Ook als hij onthutst is, bijv. door wat Wiebel Wip er spontaan uitgooit, dan nog weet hij uit zijn rijke reservoir van wijsheid iets toepasselijks te putten. „Want het is zo gesteld . . ." begint dan zijn puntige samenvatting.
Aan Koning Hollewijn en de steen der wijzen ontlenen wij het volgende toneeltje. Wiebel Wip vindt het fijn om de hofauto door het sneeuwlandschap te rijden. Op haar opmerking „. . . en die ouwe kar slaat haast ondersteboven. Dit is pas leuk rijden", hoopt Hollewijn dat hij niet werkelijk omslaat, „. . . want hoewel contact wenselijk is, is een omgekeerd gezichtspunt al even verwerpelijk als helemaal geen gezichtspunt". En als in Koning Hollewijn en de holle appel Wiebel een grapje uithaalt, waardoor Euvel en Plichtpleger dwars door het raam vliegen, constateert Hollewijn kalm, dat geweld aan zichzelf te gronde gaat.

Koning Hollewijn en de mensenhater
De mensenhater is een man, die enerzijds doorgaat voor een gezien en geacht ingezetene, een weldoener der mensheid, de ontwerper van de nieuwbouw, de geestelijke vader van de knalfiets, de uitvinder van de automatische koppeling, de ideale kiemvrije plasticverpakking en de juke-box, anderzijds is hij,

Koning Hollewijn en de steen der wijzen

zoals Wiebel Wip onomwonden vaststelt, aan het sarren, hij lokt ruzies uit en wakkert ze aan. Wij maken langzamerhand en in verschillende situaties kennis met hem, misschien wel het meest dramatisch in de afbeeldingen waarin hijzelf en zijn tuinman de punten van het tuinhek bijslijpen, een uitwerking van het mensenhatersidee, die kenners van de

Koning Hollewijn en de mensenhater

Monster Rally van Chas Addams

Amerikaanse cartoonist Chas Addams aan zijn Monster Rally zal herinneren. Hollewijn, die herhaaldelijk 's mensenhaters pad kruist, krijgt al spoedig grote belangstelling voor zijn doen en laten en beschouwt het als zijn plicht om „er iets aan te doen". Via allerlei verwikkelingen in de nieuwbouw, die niet alleen als zegening van de beschaving beschouwd kan worden, maar ook tot de rubriek martelwerktuigen gerekend blijkt te kunnen worden, bereiken we nu de finale waarin, nadat mindere goden als Euvel en Wiebel Wip het onderspit hebben gedolven, het grote treffen plaatsvindt tussen de aan elkaar gewaagde mensenhater en Hollewijn. Zoals Sherlock Holmes en Moriarty bij de watervallen van Reichenbach treffen Hollewijn en Teisterveld elkaar en, net als de grootste detective aller tijden en de Napoleon of crime, zo ook doorziet de scherpzinnige koning en de sluwe mensenhater de komende zetten in elkaars schaakspel. Het is echter alleen Hollewijn die aan het eind van het avontuur kan zeggen: I can do what you can do but I can do one better. Ik laat het gaarne aan de lezer over dit grandioze slot zonder storend commentaar te savoureren en maak hem alleen nog even opmerkzaam op het „doosje in het doosje", dat na de ontknoping nog ligt te wachten en dat voor Hollewijn aanleiding is minder verheugd te zijn over zijn overwinning dan men zou verwachten.

Recensie, kritiek, interpretatie

Op de al eerder genoemde Stripdag van 25 oktober in Zwolle werd tijdens de strip-in door de verslaggever van Vrij Nederland, de heer Van Amerongen, opgemerkt dat recenseren van stripverhalen een zinloze bezigheid lijkt. Een strip is altijd goed getekend, heeft altijd een goede plot, men kan hoogstens wat plagiaat signaleren, betoogde deze spreker. Ik zou willen toevoegen dat het stripverhaal op het Toonderse niveau net als een ander kunstwerk aan elke lezer-kijker iets anders te bieden heeft en dat de criticus slechts één mogelijke interpretatie kan geven en de andere mogelijkheden veronachtzaamt of eenvoudigweg niet ziet. Ook de schepper zelf doet er goed aan zich niet aan een uitleg van zijn werk te wagen, zoals de schilder De Toulouse-Lautrec bewees te beseffen, toen hij, bij een tentoonstelling van zijn werk, aan de toenmalige Franse president, die uitleg van een schilderij vroeg, ten antwoord gaf: „Mon président, c'est comme de la merde, ça se sent, ça ne s'explique pas." Tot welke vreemde gevolgen de interpreteerkunst kan leiden illustreerde de heer Robert L. Short, reverend, die meende de Peanuts onder de arm te kunnen nemen om er het Evangelie en de gelijkenissen aan op te hangen. M.i. zijn hiermee noch Gods woord noch Charlie Brown gediend.

Beeldverhaal als eenheid

Nog enkele opmerkingen over de plaatjes bij het verhaal moeten mij van het hart. Door omstandigheden las ik De mensenhater eerst zonder de illustraties, hetgeen mij drastisch de ogen opende voor het feit, dat pas tekst mét beeld het echte Toonder-produkt oplevert. De tekst alleen bleek bepaald irriterend te werken. Men wil de drogist zien, de mensenhater met dat typerend 'scheve', men verheugt zich op Wiebel Wip, die aan het hek blijft hangen volgens de nieuwste mode gekleed en men beseft hoezeer het verhaal maar de helft vertelt. Het beeld is derhalve onmisbaar, maar ook een gedeeltelijke verminking, zoals De Bezige Bij de plaatjes liet ondergaan in de reuzenpockets van '67, '68 en '69, blijkt sterk afbreuk te doen aan de genietbaarheid. Toen R. J. van der Veen in zijn bespreking van 25 november 1967 in de NRC opmerkte, dat de dienende functie van de plaatjes hiermee (met de verkleining) wordt benadrukt, dat het illustraties zijn bij letterkundig werk, kon dat de indruk geven alsof alles in orde was. M.i. is lang niet alles in orde en ik weet dat vele strip-broeders er net zo over denken. Het is aan de orde er bij De Bezige Bij krachtig op aan te dringen om in een volgende heruitgave de oorspronkelijke harmonie van tekst en beeld te bewaren. Het Vaderland en enkele 'illigale' uitgevers mogen tot voorbeeld dienen.

Het verhaal Koning Hollewijn en de mensenhater, dat u als boekje in dit Stripschrift aantreft, verscheen eerder in De Telegraaf.

Tom Poes en de maanblaffers

'Dag'tallen uit het bewind van Koning Hollewijn

1-54 Koning Hollewijn neemt - begin 1954 - als secretaresse mej. Wiebeline Wip in dienst. (1)
55-100 De Worteltrekker, een vinding van professor Kerndrayer, dreigt het land te ontwrichten door te veel werk uit handen te nemen.
101-169 De vorst probeert de rechten van de mens, die eens zoek waren geraakt, terug te vinden. (2)
170-235 Alexander Solouche en Troubelle (beter bekend onder vele andere namen) maken jacht op de kroon.
236-347 Hollewijn speurt naar de Steen der Wijzen; en dat valt niet mee. Heeft niet ieder zijn eigen Steen? (3)
348-? Het volk wordt door Magnus D. Daalder volgepompt met flut-artikelen. Nou ja, Daalder noemt ze Flutters. (4)
?-474 Koning Hollewijn bezoekt enige ontwikkelingslanden en ontdekt dat dit werk beter aan diplomaten kan worden overgelaten. (4)
475-549 Een dubbelganger van Hollewijn brengt de regering in verlegenheid door het heft in eigen hand te willen nemen.
550-640 Als een kabinets-formateur nodig is probeert Hollewijn hiervoor een persoonlijkheid te vinden.
641-751 Moeilijkheden in het achtergebleven gebiedsdeel Korstheuvel.
751A-820 Eén ding staat vast: Alles draait (Hollewijn). En daarom kan een anti-wiel-beweging ontwrichtend werken.
821-883 Koning Hollewijn zoekt de levensvreugde en vindt tenslotte dat ze niet gezocht hoeft te worden.
884-942 Door een samenloop van omstandigheden brengt Hollewijn een bezoek aan een Democratische Republiek. Hij ziet de façade(s); terwijl Wiebel kennis maakt met wat hier achter schuil gaat.
942A-1017 Wiebel Wip roept de maandemon Asdomeüs op. Maar zijn optreden doet nogal aards aan.
1018-2152 Over deze periode is mij nagenoeg niets bekend. Ook bij de door M.T. genoemde geschied-schrijver A. Scherpenzeel (1) is hierover niets terug te vinden. Weliswaar beschrijft Maxim Zochranowski de periode 1176-1229 in 'rêgiskaii Hollewinovach' (5) maar hij deed dit in een voor mij onbegrijpelijke taal. Gelukkig echter vond prof. dr. D. Mercheldrayer geheel onafhankelijk dezelfde feiten; en aan zijn drie jaar daarna verschenen publikatie ontleen ik dat dit de tijd was waarin de oude garde uit Dreutels partij zich roerde. Dat viel wat ongelukkig, omdat de partij niét en de idealen wél waren veranderd.
2153-2229 De Groot Salische Beweging maakt duidelijk waar de macht van de vrouw schuilt.
2230-2286 Een rekentuig weet de ambtelijke molen zodanig te versnellen dat de achterstand zelfs wordt weggewerkt. De ramp wordt tijdig bedwongen doordat de machine zich gaat afvragen wie zij is.
2287-2360 Een tante laat haar eigen portret stelen.
2361-2430 Mét een standbeeld worden politieke verwikkelingen onthuld.
2431-2508 Het ei van een vredesduif wordt langs wetenschappelijke weg uitgebroed.
2509-2574 De kwestie Warrewoud.
2575-2642 In Mudde heerst onenigheid tussen voor- en tegenstanders over het 'zuiveren' van drinkwater.
2643-2716 In een verkiezings-campagne op het onderontwikkelde Halloa ziet de zakenman Magnus D. Daalder mogelijkheden.
2717-2768 Tijdens een strenge winter bevriest een groot deel van de zee voor de kust. Een daar woonachtige Eskimo verstrikt daarmee in de ambtelijke molen.
2769-2839 Een 'S' door de dames Mork aangebracht op 'speelgoed' maakt alle spel tot bittere ernst; ook het regeren.
2840-2903 Troubelle en Alexander zetten zich tot het stelen van een fabrieksgeheim: de auto, merk Superbolt.
2904-2964 Een voddenman, de Lorreleider, koopt alles op wat heeft afgedaan. Voor Koning Hollewijn bijvoorbeeld krijgt hij bij minister-president Dreutel een aardig bedrag.
2965-3014 Asmodeüs, de maandemon, verhandelt de hep die heppenings mogelijk maakt.
3015-3098 Het leger trapt in een ruimtevaartproject dat slechts op vuurwerk uitloopt.
3099-3178 In Spier, de gezuiverde witte stad, komt de rioolbevolking in opstand.
3179-3236 Koning Hollewijn maakt kennis met het vrije leven van een landloper.
3237-3291 Het snoepreisje dat Hollewijn en Wiebeline van de regering mogen maken verloopt niet erg rustig. Zij zijn dan ook geen Beroeps-snoepers.
3292-3360 De regering verliest zijn gewicht.
3361-3419 Er wordt een gasbel aangeboord.
3420-3473 De Meester Kwansius verkondigt zijn leer: 'Alles is anders'. Een leer waar het regerings-apparaat niet tegenop kan.
3474-3544 De anarchist Zwederik Loser bedrijft ondermijnende activiteiten.
3545-3612 Een voorvader scepter bezit krachten, die in deze tijden slechts ten kwade kunnen worden gebruikt.
3613-3685 De drummel openbaart het bestaan van een geheime 'Geheime Dienst'.
3686-3756 De Marsmannen zijn geland.
3757-3835 Een eigenaardige boleet veroorzaakt ontwoording.
3836-3918 De komst van D. Wetgever in eigen persoon.
3919-4005 Eilbert, een middeleeuws zwaardridder, brengt een bezoek aan het heden. Professor Kerndrayer vertrekt naar de middeleeuwen.
4006-4065 Wiebel Wip verlost de Dzjin Harewar uit zijn fles en mag drie wensen doen.
4066-4138 In het achtergebleven Korstheuvel heeft de zakenman Daalder een zomerhuisje. De bevolking blijkt zijn stadse fratsen echter niet op prijs te stellen.
4139-4220 Geld en leven van de miljonair Kluiter worden bedreigd.
4221-4306 Professor Kerndrayers terugkeer uit de middeleeuwen geschiedt weinig geruisloos, vooral omdat hij een methode om goud te maken meeneemt.
4307-4373 Radijs-Rubarberse twisten.
4374-4465 Dokter Kilius komt met zijn opzienbarende verjongingskuur.
4466-4568 Koning Hollewijn doet goede zaken in roulette, wegdekken, een perpetuum mobile en zeep.
4569-4659 Koning Hollewijn zoekt de Cultuur.
4660-4740 De hofkampioen moet de eer redden.
4741-heden De ontaarding.

Literatuur:

(1) MARTEN TOONDER, De Holle Appel, van Dishoeck, Bussum 1955.
(2) MARTEN TOONDER, De Rechten van de Mens, de Telegraaf, Amsterdam 1956.
(3) MARTEN TOONDER, De Steen der Wijzen, Blitz, Laren 1964.
(4) MARTEN TOONDER, De Flutters en de Lorrocraat, Blitz, Laren 1962.
(5) ZOCHRANOWSKI, Rêgiskaii Hollewinovach, Dzornal Xistoriach Akademsko Xalodnymox, Vol. 23, blz. 456-789, Xalodnymox 1961.

G. J. Hungerink, Rijnstraat 5a, Leiden.

VOORSTELLING MET EXPLICATEUR

Nog steeds doolt hij over verlaten vlakten en in onbegaanbare wouden, de allerlaatste cochise. Alleen met zijn paard en zijn verleden, zelfs niet meer opgejaagd, niet meer gehaat, even ongevaarlijk als de theoreticus die zich met stripverhalen bezighoudt (ook zo'n overblijfsel). Iedereen is vergeten dat hij nog in leven is, maar plotseling duikt hij dan weer op en dat geeft toch een akelig gevoel. Het blijft een bedreiging, zo'n theoreticus die zich met stripverhalen bezighoudt, en de voornaamste dreiging ligt in de gedachte dat iemand van plan blijkt te zijn alles nauwkeurig te gaan uitleggen. Dan is alle plezier er vanaf. Maar zoals elke angst, berust ook deze op een foutieve veronderstelling, op onwetendheid. De theoreticus hoort in de showbusiness thuis.

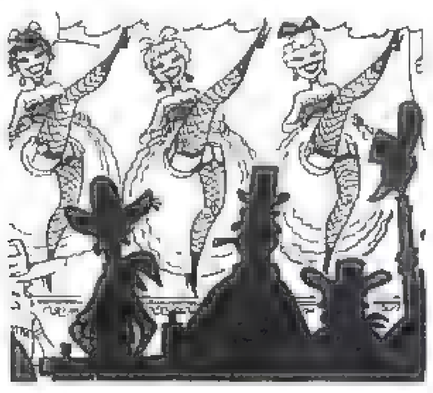

Hij wil graag iets laten zien, showen: dat een bepaald stripverhaal iets heeft dat bij geen enkel ander te vinden is, of dat er iets is dat alle stripverhalen hebben, een bepaalde structuur.
Er zijn nog meer elementen uit de showbusiness te vinden in de theoreticus, o.a.: men wordt het door net te doen alsof men het is, en de bekende twee grondmethoden: ten eerste: stap voor stap, vol spanning de weg naar de vondst afleggen; ten tweede: de vondst onmiddellijk tonen om alle aandacht voor de weg ernaar toe te bewaren. Zoals hier: wanted:
1 een isolatieproces
2 een drieledige structuur.
Het isolatieproces is een algemeen bekend gegeven. In de muziek werkt men met een systeem dat berust op de isolatie van bepaalde klanken binnen het scala van alle mogelijke klanken. In de taal vinden we precies hetzelfde met daarnaast nog een isolering van bepaalde klankcombinaties binnen het scala van alle mogelijke klankcombinaties; d.w.z. er zijn vele mogelijkheden om klanken met elkaar te combineren tot woorden maar slechts enkele (in vergelijking tot de grote hoeveelheid mogelijkheden) hiervan worden gebruikt door ze te isoleren van de rest. Gelukkig dus geen nieuwigheid. Wel nieuw is het isolatieproces in het stripverhaal door zijn zuiverheid en veelvuldigheid. We vinden hier namelijk een driedubbele isolering:

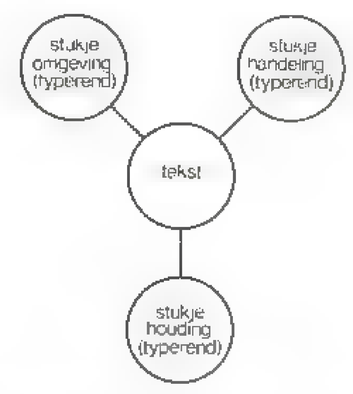

het stripverhaal isoleert telkens zowel een stukje handeling als een stukje houding als een stukje omgeving (we kunnen zelfs nog, zij het generaliserend, nagaan waarom een bepaald stukje geïsoleerd wordt en niet een ander: het is typerend, bijna het symbool voor het geheel van die handeling, houding of omgeving; het moet in ieder geval het geheel in zich hebben.)
Met alle eenzijdigheid van het voorbeeld: uit de handeling van het opstaan, naar de reling hollen, staan te duwen terwijl de kapitein komt aanlopen om er een eind aan te maken is dit moment geïsoleerd. Van alle houdingen, mogelijk tijdens het duwen, wijzen en schoppen is voor ieder een eigen houding geïsoleerd, van deze situatie over het hele schip heen is deze plaats geïsoleerd. En doordat deze isolaties zo ver doorgevoerd zijn kunnen de verschillende elementen ten opzichte van elkaar verschoven worden; dat is de grote kracht van het stripverhaal. De geïsoleerde elementen geven door hun relaties betekenis; ook afwezigheid is een relatie.
Dit is bijv. heel duidelijk als alleen een geïsoleerde houding gegeven wordt; dan spelen de handeling en de omgeving mee juist door hun afwezigheid. Zo wordt het stripverhaal langzaam opgebouwd, met nog twee andere belangrijke elementen: de tekst en de rang of volgorde van de plaatjes. Samen vormen ze de drieledige structuur van het stripverhaal, die we als volgt kunnen aangeven:
Dit is in woorden (bijna) niet weer te geven omdat alles voortdurend door elkaar heen loopt. De tekst bijv. is soms een deel van de

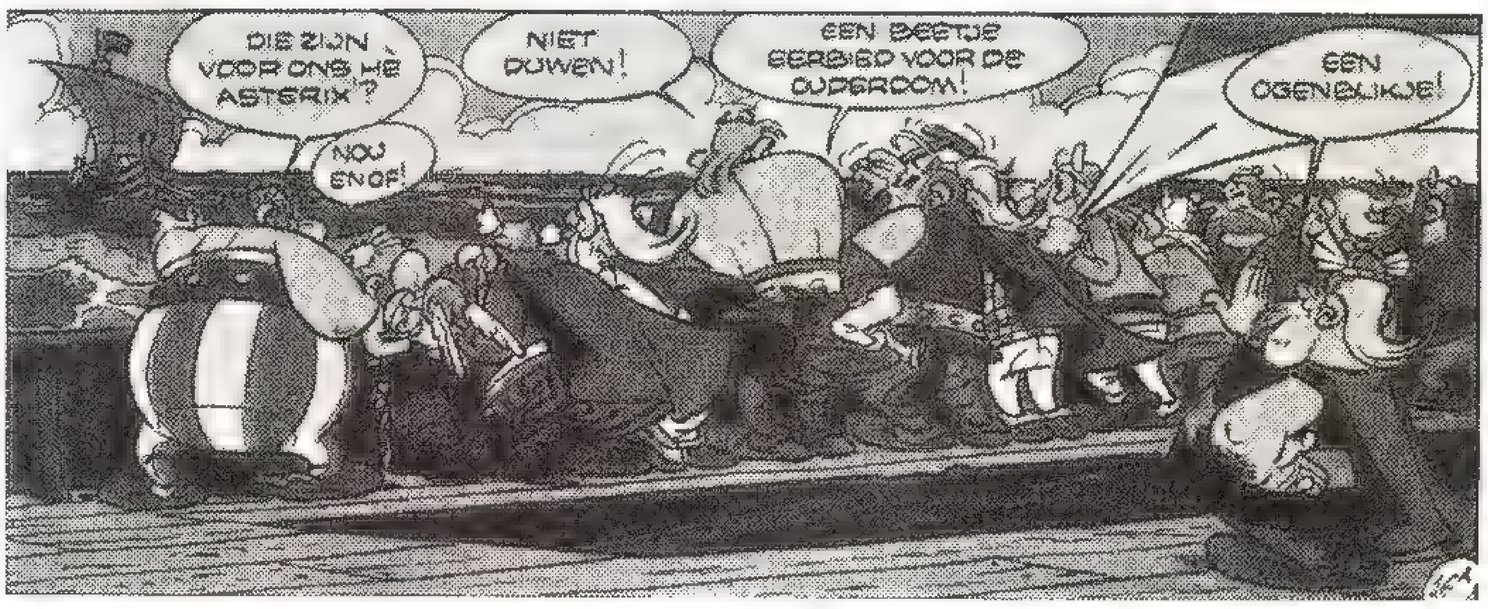

houding (in het voorbeeld boven: 'niet duwen', 'een beetje eerbied voor de ouderdom') soms een verbindend-betekenend element, echte tekst dus (in het voorbeeld boven: 'die zijn voor ons hè, Asterix', 'een ogenblikje'.)
Hoogstens kunnen we het zo stellen. Ten eerste de tekst, ten tweede de rang- of volgorde, ten derde de geïsoleerde handeling, houding en omgeving, zijn de bouwstenen voor het stripverhaal. Maar de tekst zelf bestaat ook weer uit elementen geïsoleerd uit een veel grotere hoeveelheid dialoog die mogelijk is, en maakt gebruik van de taal met haar eigen isolatieproces.
Zo wordt er voortdurend van alle kanten aan het schema getrokken en wordt alles weer onduidelijk en wazig terwijl de roes wegtrekt en buiten een sirene huilt.
The show is over.

Ton Ruys

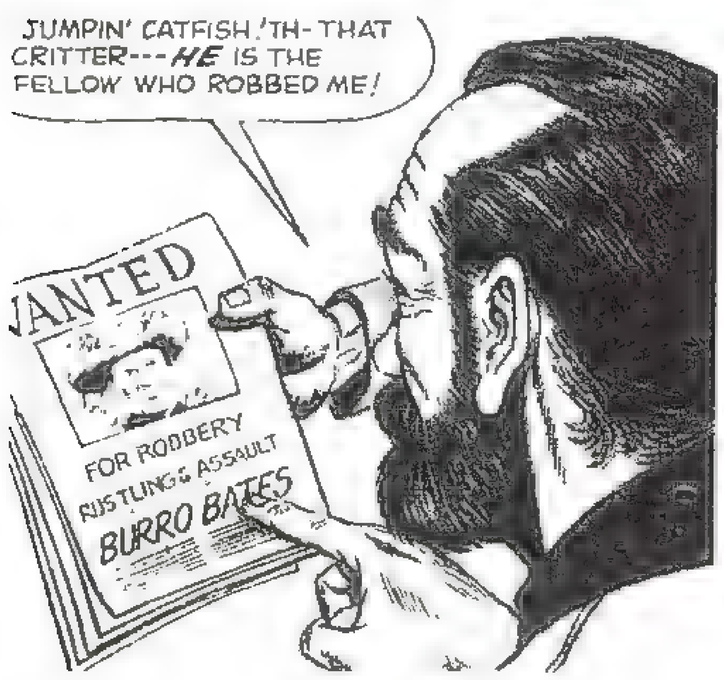

Sint/Strip/Kerst

10. — .. en vonden Maria en Jozef en het Kind in zijn kribbe

20. — En hij stond op, nam het Kind en de Moeder in de nacht en trok naar Egypte. En daar bleef hij tot de dood van Herodes opdat het woord van de Heer bewaarheid zou worden : « Ik heb Mijn Zoon uit Egypte teruggeroepen. »

Niet alleen geweld in de strip, sex in de strip, politiek in de strip, maar ook . . . Sint in de strip.
Nu we weer middenin de pakjes- en surprises-drukte zitten of de pret net achter de rug hebben, verdient de Goedheiligman zeker een plaats in Stripschrift.
We zien hem hier in een aflevering van een Kapitein Rob-verhaal, waar hij aan boord van 't schip een aandachtig gehoor vindt, niet alleen bij Rob zelf, maar ook bij Peer de Schuymer, professor Prudon en zijn ambtgenoot Lupardi, Marga en Willy, Cigaret-Larry, en zelfs een robot van Lupardi.

De niet al te opgewekt kijkende, tegen weer en wind in ploeterende Sint werd getekend door Marten Toonder.

De derde afbeelding toont ons Heer Bommel, die tijdelijk als Sint Nicolaas fungeert en ook in die hoedanigheid, als altijd, terzijde wordt gestaan door zijn jonge vriend Tom Poes.
In elk van deze drie gevallen dient Sint-in-de strip om de lezers te herinneren aan al die duizenden kinderen in ziekenhuizen, die ook zo graag door de Goedheiligman verwend willen worden.

Dat ook het aloude Kerstverhaal als stripverhaal te brengen is, bewijzen de twee overige illustraties op deze pagina. Ze maken deel uit van een uit 24 afbeeldingen bestaande strip, die gepubliceerd werd in een Belgisch tijdschrift.

CLASSICS NEDERLAND VIERDE HAAR JUBILEUM MET MONSTERS

Ter gelegenheid van haar 12½-jarig bestaan organiseerde de uitgeverij Classics Nederland NV vorige maand de expositie 'Monsterland'. Deze tentoonstelling gaf een overzicht van het werk van de Zwitsers-Zweedse tekenaar Hans Arnold. Jean Dulieu — als schepper van de heks Eucalypta wel de aangewezen persoon om een dergelijke expositie te openen — bracht als zijn mening naar voren dat Hans Arnold als onderwerp voor zijn tekeningen monsters kiest om zich te verzetten tegen het onbekende wat hem bedreigt, om de monsters, juist door ze in beeld te brengen, beter te kunnen bezweren.
De tekeningen waren opgehangen in een verbouwd gedeelte van de oude vestinggewelven te Naarden; de onderaardse ruimten zorgden voor de juiste sfeer.
Als jubileumuitgave is bij Classics verschenen het beeldverhaal 'Reis door Monsterland', waarin de zeer fraaie monstertekeningen van Hans Arnold te bewonderen zijn.

Vijfde Lucca

Op 1, 2 en 3 november jl. heeft voor de vijfde maal het internationale stripcongres Lucca plaatsgevonden. Hierover hopen wij u in een komend nummer nader in te lichten.

charlie brown als dagelijks weerkerend lachertje op de groenenmuurkrant

Soms spelen ons enige gedachten door het hoofd. Zoals: Wat is het Amsterdams Studenten Korps nu eigenlijk voor een opmerkelijke instelling? Wij vroegen dit aan een korpslid. Hij wist het niet. Het ASK maakt, zo zei hij, een kenteringsperiode door. Binnen het korps bestaat een zeer scherpe splitsing tussen progressief en conservatief. Vele oude gebruiken worden drastisch herzien. Niet drastisch genoeg, zeggen velen. Maar goed.

De groentijd vond dit jaar plaats zonder kaalscheren. Over het algemeen werd gesteld, dat het ontgroenen 'op voet van gelijkheid' zou plaatsvinden. Dat is niet gebeurd. De aankomende leden, feuten genoemd, mochten geen pils drinken, niet in bepaalde stoelen zitten, zij moesten vaak opeengedrongen op de grond zitten, enz.
Dat op deze situatie kritiek geuit wordt is duidelijk. Dit viel waar te nemen bij bepaalde groentijds-projectgroepen, zoals de 'muurkrant'. Gebeurtenissen in en buiten de groentijd werden er, zoals dat heet, op kritische wijze doorgelicht.
Een volgende vraag die bij ons opkomt is: Wat heeft het Korps in Kuifjesnaam met Strips te maken? Welnu. De muurkrant, waarvan zoëven sprake was, is er niet voor teruggeschrokken een strip te publiceren, namelijk 'Peanuts'. De slechte Nederlandse naam Klein Grut werd tot het nog slechtere Klein Prut, en ziedaar. Wij zien Charlie Brown mediteren over het kaalscheren; Linus optreden als ouderejaars tegenover Snoopy, een hond, die als 'groen' geen pils krijgt, maar eenmaal lid een 'botterik' blijkt te zijn geworden. Ook blijkt, dat Schroeder lid is van de muziekvereniging 'Sweelinck', en dat hij kritiek heeft op het uiterlijk van Pig-Pen, die volgens hem beter geen korpslid had kunnen worden. Maar wie is Schroeder? Schroeder is ouderwets. Hij heeft afgedaan.

Piet Schreuders

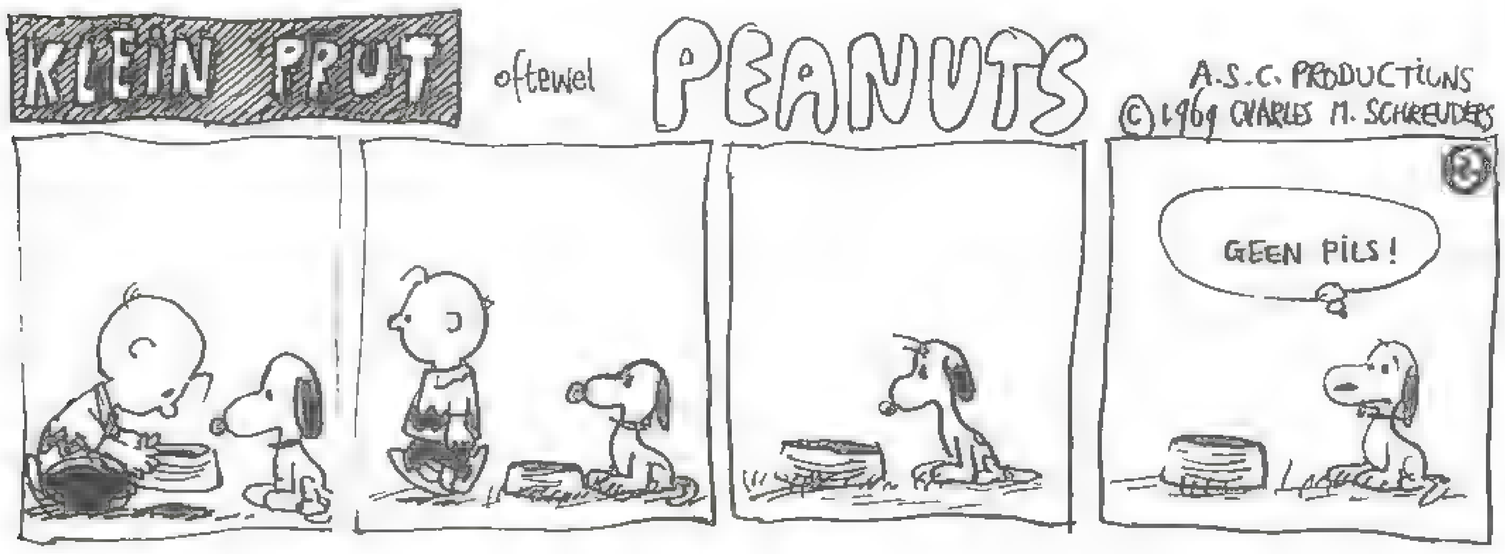

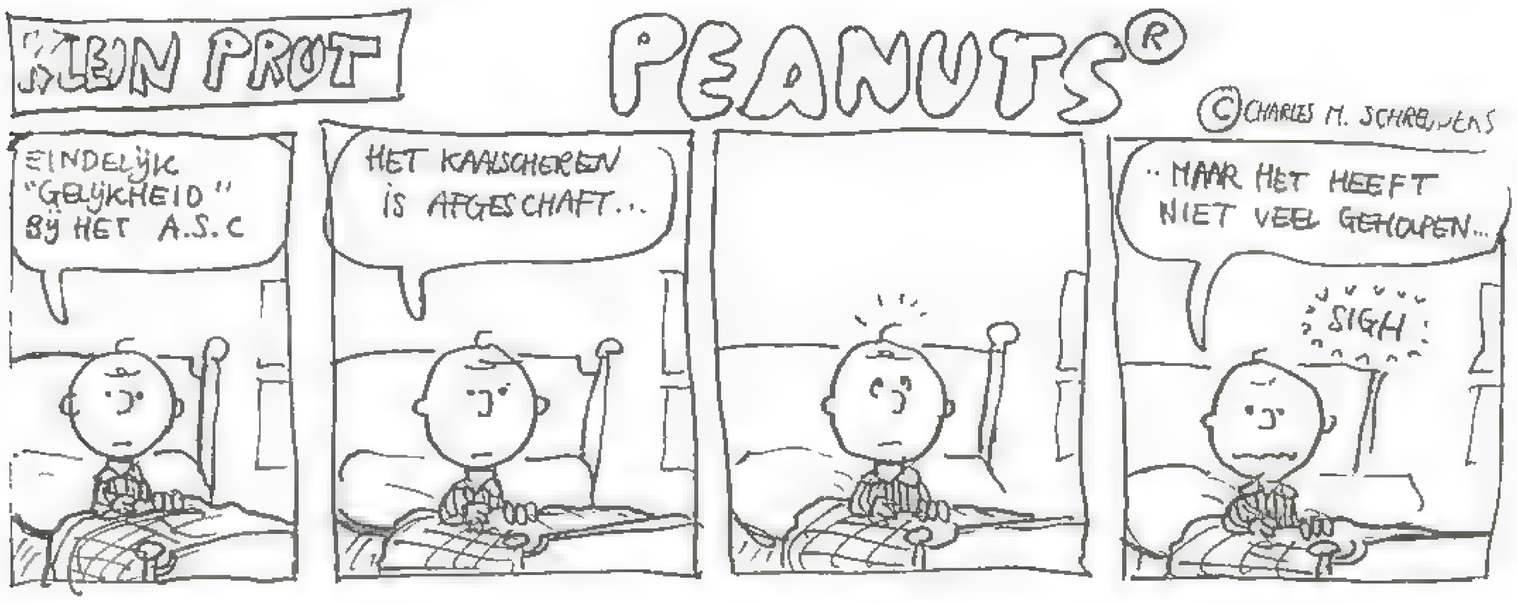

OLLIE B. BOMMEL AAN DE TOP

Volgens de maandelijkse enquête onder vijftig boekhandelaren in het gehele land behoorde Marten Toonder's 'Een Heer moet alles alleen doen' in september tot de meest verkochte acht boeken van Nederland. Het lijkt in dit verband niet onaardig om te vermelden dat scheppende kunstenaars in de Republiek Ierland geen inkomstenbelasting meer hoeven te betalen over wat ze verdienen met hun artistieke prestaties. Dit geldt óók voor buitenlandse kunstenaars die in dit land wonen en werken.

'DE ZONNETEMPEL' ALS TEKENFILM

Voor het eerst is Kuifje nu als tekenfilm in de bioscoop te bewonderen. Werden 'Het gulden vlies' en 'De blauwe sinaasappels' nog als speelfilm uitgevoerd, thans acht men de tijd kennelijk rijp om 'De Zonnetempel' als tekenfilm te lanceren. Het valt te hopen dat de film spoedig de Nederlandse theaters bereikt. Naar verluidt zal 'Het gulden vlies' als tekenfilm worden overgemaakt.

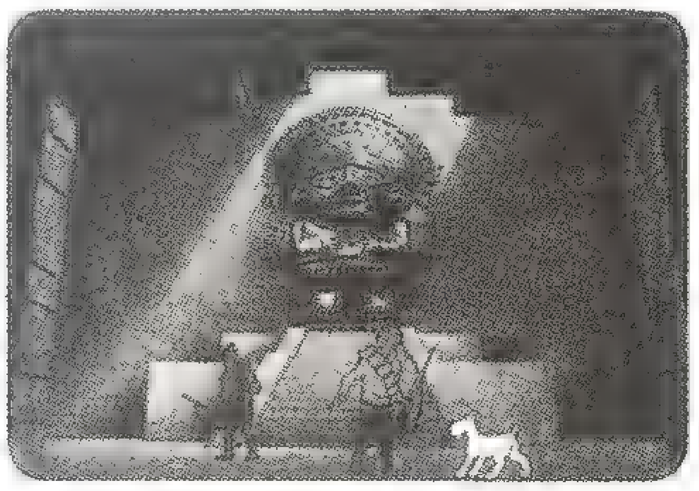

RECTIFICATIE KRAAIENHOVE

Als om de geheimzinnige sfeer die rond Kraaienhove hangt, nog te versterken, werd in het vorige nummer niet vermeld in welk jaar Willy Lohman aan Kraaienhove begon.
Met onze excuses aan Willy Lohman en aan onze lezers willen we hier toch wel graag dit tipje van de sluier oplichten: het was op 21 december **1961.**
Voorts werd verzuimd te vermelden dat het complete Kraaienhove-verhaal, dat als boekje in het novembernummer was opgenomen, eerder in Het Parool is verschenen.

THE FANTASTIC 4

Classics Nederland geeft de Nederlandse versie uit van de bekende Amerikaanse strip 'The Fantastic Four', geschreven door Stan Lee. Helaas ontbreken bij de Nederlandse uitgave de namen van de makers, evenals de kleuren en de handgetekende belettering van Sam Rosen. In Amerika heet de serie Marvel Comics Group, hier Hip Comics.
Stan Lee is een geniale schrijver op het gebied van de comics en heeft een geweldige vernieuwing in de mogelijkheden van de strip geïntroduceerd. In 1961 is hij met deze strip begonnen en hij heeft het geluk gehad om de tekenaar Jack Kirby erbij te kunnen betrekken, die indertijd ook al Captain America tekende, maar in deze strip wel z'n piek bereikt. Jarenlange routine is in zijn techniek verwerkt; alles is hem mogelijk.
Natuurlijk is zijn werk niet los te zien van zijn voorgangers, als Alex Raymond (Flash Gordon) en Burne Hogarth (Tarzan) en de verschillende prehistorische strips in Amerika: Human Torch, The Spectre, Batman, Superman, The Spirit, Plastic Man, Green Lantern, Captain Marvel en Sub Mariner.
De Vier Verdedigers, zoals ze hier worden genoemd, vechten tegen het Boze, dat zich personifieert in Dr. Doem of de Waanzinnige Denker, die zich op hun beurt bedienen van monstrueuze machines, robots, atoomkrachten; ze hebben in elke aflevering wel een nieuwe uitvinding om in de strijd te gooien.
De tekeningen zijn buitengewoon strak met zware contouren en keihard als krachten, die op elkaar botsen.
Gelukkig hebben de Vier bijzondere eigenschappen: Reed Richards kan zijn lichaam willekeurig veranderen en zijn vrouw Sue weet er eveneens raad mee, want ze kan zich onzichtbaar maken.
Haar broer Johny Storm kan zijn lichaam als een fakkel laten branden en suist ermee door de ruimte.
Ben Grimm is het Ding, een monster uit vreemde materie opgebouwd, die hen helpt met zijn geweldige kracht.
Het Boze werpt alles in de strijd om de heerschappij te verkrijgen: lugubere Androïdes rukken op, de Ruimtetijd breekt en vermorzelt, het Anti-Heelal lost de materie op en er ontstaat een grote chaos.

Heb ik niet GEZEGD hoeveel ik van mijn onderdanen HOU..?
Denkt je dat ook maar één daarvan dit rijk zou kunnen VERLATEN?
Het WELZIJN van mijn volk is me TENÁ aan het HART!
Wat JAMMER dat ik jullie zo dikwijls van JE-ZELF moet redden!
DAAROM staat mijn onoverwinnelijk ROBOT-LEGER ook DAG en NACHT KLAAR!!
WANT NIEMAND WEET WAT HET BES-TE VOOR JULLIE IS— BEHALVE JULLIE MACHTIGE SOUVEREIN
...DOKTER DOEM!!

Meestal voelt het Boze aan het einde van de strip z'n macht tanen en het trekt zich dan schoorvoetend in het onbegrensde terug, om in een volgende strip met verse, listige streken terug te keren.
Het lijkt wel of deze strip een afspiegeling is van de Amerikaanse maatschappij; de gang van zaken is onverbiddelijk en spaart niemand. Als je even niet oplet word je onder de voet gelopen. Het Boze is er dan ook in grotere dimensies dan in Nederland met zijn professor Sickbock of professor Lupardi.
De Amerikaanse tekenstijl heeft zich daaraan aangepast, de lijn-voering is minder menselijk, de duivelse machines zouden ontworpen kunnen zijn op de tekentafels van een bestaand ingenieursbureau!
De Pop-art artiest Lichtenstein heeft deze stijl voor het eerst uit de anonimiteit gehaald en sterk vergroot, als kunstvorm opgediend.
Stan Lee schreef ook nog; de Machtige Thor, Spinneman, Durfal, de Man zonder Vrees en Rauwe Bonk & Prins Namor.

C. Rogge

VUIST·BUIS· O'DUYS· LUIS IN MAD

In MAD no. 31 werd in de vorm van een stripverhaal een kostelijke parodie op het programma 'Voor de vuist weg' gepubliceerd.
De strip, getekend door Theo van den Boogaard, met tekst van Guus Boissevain, kreeg de titel 'Voor de buis wegl', en brengt ons in de 3729ste 'Buis' van Pim O'Luis.
Gasten in het zelf in te kleuren programma zijn onder meer Greintje de zingende Feut — een door een Italiaanse professor op een badspons gekweekte Maestro —, en de heer A. Hitler uit Argentinië, die zijn jeugddroom — de totale vernietiging van het mensdom — wil realiseren met behulp van de moordzuchtige vissoort Piranha.

Aan het eind van de strip blijkt dat Willem Willem helemaal niet is, maar een verklede 'Mevrouw Mies'. Bij het bezoek dat zij aan de achter tralies opgesloten O'Luis brengt, wordt haar de suggestie gedaan eens een actietje te beginnen ten bate van geestelijk gehandicapte tv-medewerkers . . .

NH

Vernichtung, VERNICHTUNG!!
Goudvissen, bah!! Dit is een kapitalistisch programma met ultra-rechtse revanchistische tendenzen!!!
PROTEST
Fred, draai me eruit FRED, FRED!!!
19

MEDEDELINGEN VAN HET STRIPSCHAP

Abonnement op Stripschrift niet mogelijk
Om alle misverstanden te voorkomen willen wij hier even duidelijk naar voren brengen dat het niet mogelijk is een abonnement op Stripschrift te nemen. Alleen leden van Het Stripschap krijgen Stripschrift maandelijks toegezonden.
U wordt lid door de contributie, die voor 1970 is vastgesteld op minimaal *f* 18,—, over te maken op postgirorekening 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.
Leden die in het buitenland woonachtig zijn, zijn voor 1970 *f* 25,— verschuldigd; uitgezonderd hiervan zijn zij die in België, Luxemburg of de Nederlandse Antillen wonen.
Als lid krijgt u daarnaast een stripmaatschapskaart, een adressenlijst en ons inlichtingenformulier toegestuurd en wordt u op de hoogte gehouden van alle Stripschapsactiviteiten.

Documentatiecentrum
Het Stripschap heeft nog ruimte over! Iedereen die in het bezit is van stripmateriaal dat hij graag voor het nageslacht bewaard zag, kan dit te allen tijde kwijt aan het documentatiecentrum. Stripminnend Nederland zal u er dankbaar voor zijn.
Eén tip aan het secretariaat en wij komen het bij u afhalen.

Oude nummers
Zolang de voorraad strekt kan men bij de penningmeester oude nummers van Stripschrift bestellen à *f* 2,25 incl. portokosten.
U maakt hiervoor het verschuldigde bedrag over op giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen en geeft **duidelijk** op de achterkant van de girokaart aan welk(e) nummer(s) u wenst.
Nog voorradig zijn de nummers: 3, 4/5 en 7.
Alle na nr. 7 verschenen nummers zijn, eveneens à *f* 2,25, te bestellen bij de redactie van Stripschrift.
Betaling dient te geschieden door overmaking van het desbetreffende bedrag op giro 15412 t.n.v. Drukkerij Levisson, De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk (ZH).

Vraag- en antwoordrubriek
Voor leden die met vragen zitten is in Stripschrift een vraag- en antwoordrubriek ingesteld.
Uw vragen kunt u sturen aan het redactie-adres, met bijvoeging van vier postzegels van een kwartje. Van deze faciliteit kunnen alleen leden gebruik maken.

Map Strip '70
Degenen die belangstelling hebben voor de map met stripmateriaal die aan de deelnemers van Strip '70 werd uitgereikt, kunnen deze bestellen bij onze penningmeester, de heer A. C. Nijmeijer te Groningen, door storting van *f* 1,50 op giro 1513000.

Ruilbeurs Amsterdam
Ons lid de heer Max Arian te Amsterdam roept alle striplief-hebbers op om éénmaal in de veertien dagen te Amsterdam bijeen te komen om aldaar door ruilen te trachten de eigen stripverzameling te completeren.
Belangstellenden kunnen zich wenden tot de heer Max Arian, Prinsengracht 838' te Amsterdam, telefoon (020) 22 13 78.

RUILRUBRIEK

Ter completering van verzamelingen staat alleen voor leden de mogelijkheid open tot het plaatsen van kleine annonces in Stripschrift. Tekst hiervoor (max. 40 woorden incl. naam en adres) make men, uitsluitend geschreven op de achterzijde van de girokaart, samen met de verschuldigde vergoeding van *f* 2,— over op postrekening 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.

Gevraagd:
Polletje Pluim - Birre Beer - Tekko Taks - POGO - FLOOK - Chlorophyl - Panda - Moem - De Avontuurrakkers - Bully Dog.
Te ruil:
Aram - Kick Wilstra - 6 Sjors albums - Donald Duck - Chlorophyl - Bulletje en Bonestaak, etc.
Klaas van der Spoel,
Postbus 4002, Groningen.

Gevraagd:
Kressestrips, Pum Pum-tijdschrift, Bommel en Rip Kirby (knipsels).
Aangeboden:
Vooroorlogse Sjors (Branner), oude Lombard en Dupuis, Panda en Olle Kapoen (knipsels), Weekly Tribune, 10 jaar Robbedoes, enz.
Julius de Goede,
Wittevrouwensingel 23, Utrecht,
tel. (030) 2 32 31.

Tom Poes
Gevraagd als laatste zware loodjes voor vrijwel complete verzameling:
Ons Vrije Nederland vanaf juli 1948
Kleine Zondagsvriend
Bommelbode vanaf nr. 10
buitenlandse Tom Poesboeken en -knipsels
Nederlandstalige Indonesische uitgaven
Tom Poesspel.
Aangeboden:
Vele Tom Poesverhalen, waarvan ook enige te koop voor *f* 10,— tot *f* 15,— ter compensering van recente aankopen.
H. R. Mondria,
Tevelingshof 8, Leiden,
tel. (01710) 3 21 12.

Te koop gevraagd:
Deeltjes van Kapitein Rob.
A. van Wissen,
Van Hogendorpstraat 22 I-hoog,
Amsterdam.

Gevraagd:
Kapitein Rob:
1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 15, 16, 19, 22, 24, 33, 36, 37, 38, 49, 50, 52, 53, 54.
Aangeboden:
Kapitein Rob, Panda, Kappie, Tekko Taks, Jimmy Brown en vele andere boekjes.
C. A. de Ruiter,
Julianastraat 11, Bolnes.

Te koop gevraagd:
Tom Poesverhalen.
Peter Casper Zwarts,
Postbus 375, Dracicstation,
229-249 East 85 Street,
New York, N.Y., U.S.A.

Adressen bestuursleden van Het Stripschap
P. Hans Frankfurther, voorzitter
Sloterweg 1212
Amsterdam
R. Richard, secretaris
van Tuyll van Serooskerkenweg 79
Amsterdam
Tel.: (020) 22 02 50, toestel 53, tot 12.30 uur.
A. C. Nijmeijer, penningmeester,
Eeldersingel 2, Groningen
K. Helderman, adj.-secretaris
Zocherstraat 60 III
Amsterdam
Tel.: (020) 16 82 14, 's avonds
Girorekening: 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.

Kresse in de CAGA
Op 19 december gaat in de Comic Art Gallery of Antwerp, Grote Hondstraat 32, de reeds eerder aangekondigde tentoonstelling van het werk van Hans G. Kresse open. Alle leden van Het Stripschap zijn welkom op de vernissagefuif, die om 8.00 begint.

POGO

By WALT KELLY

Zoals beloofd in Stripschrift 11, ook in dit nummer weer enkele POGO-afleveringen. Wij hopen zowel de lezers die al POGO-fans waren als de niet-POGO-ingewijden hiermee een plezier te doen.

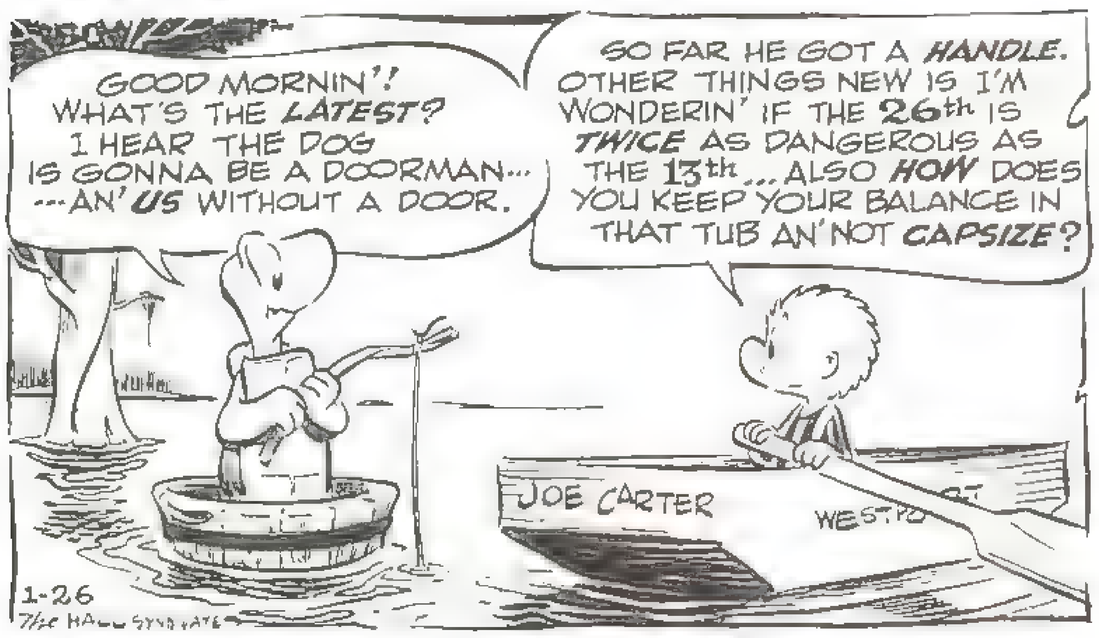
GOOD MORNIN'! WHAT'S THE LATEST? I HEAR THE DOG IS GONNA BE A DOORMAN... ...AN' US WITHOUT A DOOR.
SO FAR HE GOT A HANDLE. OTHER THINGS NEW IS I'M WONDERIN' IF THE 26th IS TWICE AS DANGEROUS AS THE 13th... ALSO HOW DOES YOU KEEP YOUR BALANCE IN THAT TUB AN' NOT CAPSIZE?
JOE CARTER
1-26

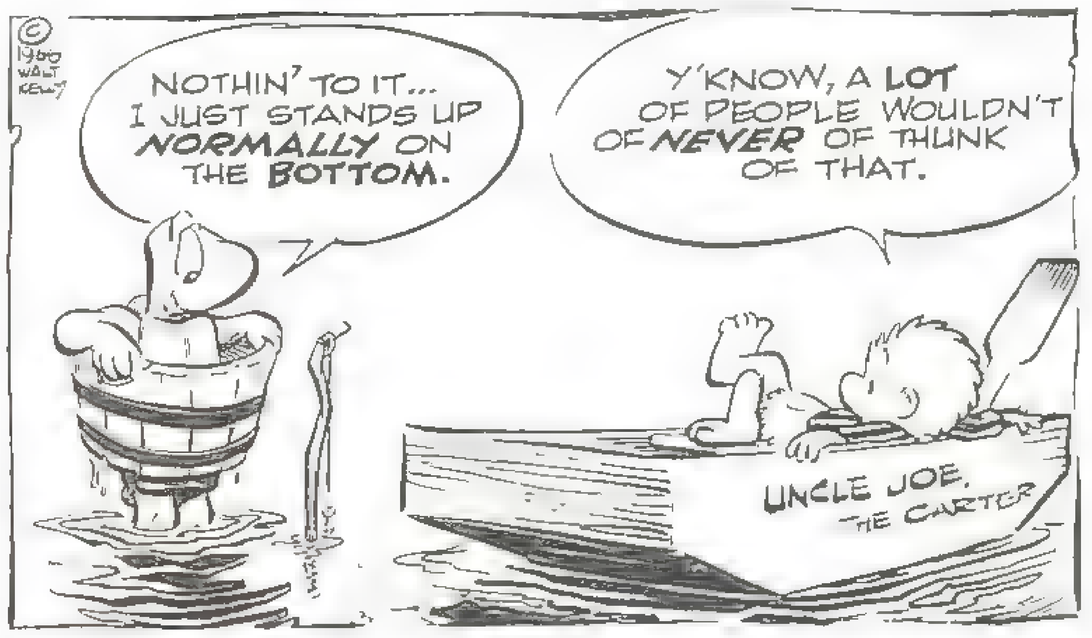
NOTHIN' TO IT... I JUST STANDS UP NORMALLY ON THE BOTTOM.
Y'KNOW, A LOT OF PEOPLE WOULDN'T OF NEVER OF THUNK OF THAT.
UNCLE JOE. THE CARTER

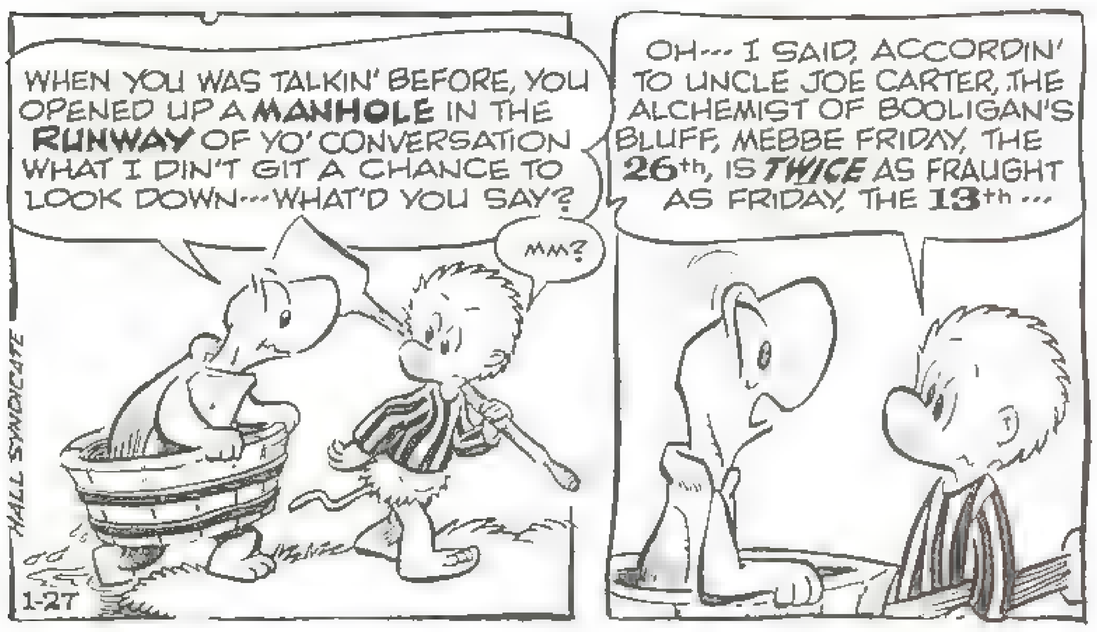
WHEN YOU WAS TALKIN' BEFORE, YOU OPENED UP A MANHOLE IN THE RUNWAY OF YO' CONVERSATION WHAT I DIN'T GIT A CHANCE TO LOOK DOWN--- WHAT'D YOU SAY?
MM?
OH--- I SAID, ACCORDIN' TO UNCLE JOE CARTER, THE ALCHEMIST OF BOOLIGAN'S BLUFF, MEBBE FRIDAY, THE 26th, IS TWICE AS FRAUGHT AS FRIDAY, THE 13th ...
1-27

WHERE'S IT AT?
OH, IT AIN'T NOWHERES NEARBY. --- BESIDES, ACTUAL, YOU COULD BE LUCKY.
WAIT FOR ME! HOW COME I COULD BE LUCKY?
IF DOCTOR CARTER'S THEORY HOLDS WATER, YOU'RE LUCKY THERE AIN'T NO FRIDAY, THE 39th

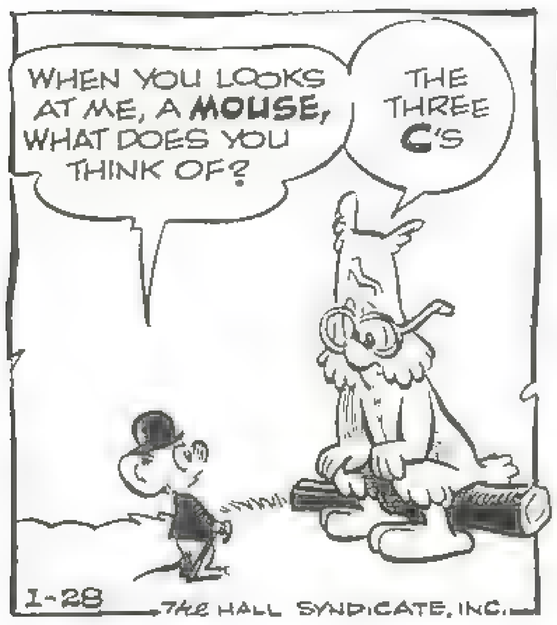

WHAT A PICTURE--- EVERYBODY SAYS, "AS QUIET AS A MOUSE"... --- US MICE BEEN TOO QUIET.
YOUGHT TO TAKE YOUR JOB BACK WITH HOUN'DOG AN' IMPROVE YOUR IMAGE.

WHAT'S THE MATTER WITH MY IMAGE? BEAUTIFUL PINK NOSE--- FINE, SOFT EYES --- LONG, SMARTLY-CUT TAIL --- HOW COULD I LOOK BETTER?
WITH LUCK YOU COULD LOOK LIKE, SAY, A OWL.

THERE Y'ARE --- THERE'S THE VERY ABANDONED DOOR IN THE DUMP WHAT BEAUREGARD HEARD THE MYSTERY VOICE FROM--- THUS LEADIN' TO OUR ESTRANGEMENT.
NONSENSE--- THEY AIN'T NOBODY BEHIND THAT DOOR---
1-29
HALL SYNDICATE

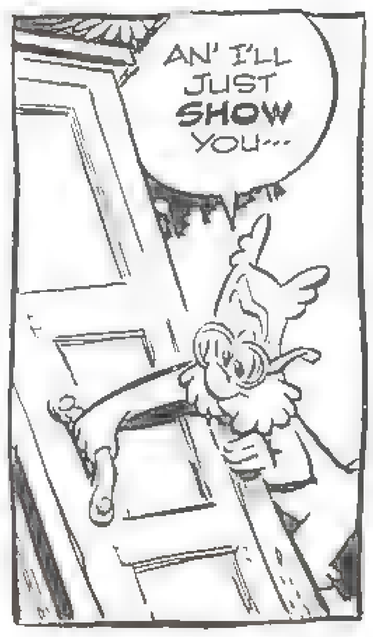

KONING HOLLEWIJN

EN DE MENSENHATER

De drogisterij van het dorp Natteveen is een vooruitstrevend en modern bedrijf, dat in een oud pand wordt uitgeoefend. De ondernemer heeft het echter ingericht naar de eisen des tijds en hij is met recht fier op zijn voorraden.

Op een middag echter trad er een klant binnen, die zijn interieur wat scheef bekeek en toen een onaangenaam lachje liet horen.

„Een echt dorpswinkeltje", kakelde hij. „Je hebt je artikelen toch wel fris en hygiënisch verpakt, hè?"
„Meneer", sprak de drogist koel, „we kunnen wedijveren met de beste zaken uit de stad. Ik ben trouwens hofleverancier."
„Ik ben blij, dat te horen", hernam de klant. „Maar je verpakkingen? Zijn die wel goed luchtdicht? Sluiten ze de ziektekiemen wel af?"
De winkelier begon zijn geduld te verliezen, doch op dat moment kwam Wiebel Wip de winkel binnen en vroeg om hoofdpijntabletten.
„Zeker dame", zei de drogist. „Hoofdpijntabletten in een frisse, hygiënische plastic verpakking. Kiemvrij en luchtdicht!"

„Een rare man, die drogist", zei Wiebel toen ze weer buitenkwam. „Hij zeurde maar over de frisse, hygiënische verpakking - en ik vroeg toch alleen maar om hoofdpijntabletjes."
„Zo is het in het leven vaak gesteld", zei Hollewijn. „Men verwart de verpakking dikwijls met de inhoud. Maar mag ik zo'n tablet hebben, Wiebeltje? Het wordt een schele hoofdpijn."
„Stakker", zei het meisje. Ze nam het frisse plastic zakje en trachtte het snel te openen. Maar dat lukte niet; het materiaal is taai en ijzersterk, zoals iedereen weet; zonder mes of ander snijmateriaal kan men het niet licht kapot krijgen.
De vreemde klant trad achter haar nu ook de drogisterij uit en keek met een scheve glimlach naar haar worsteling.
„Gompie, wat een nood-spull" riep Wiebel tenslotte met rood hoofd. Daarop klemde ze het zakje tussen haar tanden en scheurde het met haar nagels open. Doch toen was de inhoud in brokkelig poeder veranderd.
„Dat gaat zo", zei de koning berustend. „Versterking van het uiterlijk beschadigt vaak het innerlijk. Niets aan te doen."
„Nou", sprak de vreemdeling, „maar de verpakking was toch wel fris, hè? Geen kiem en geen stof kan er bij komen. Daar houd je toch wel van?"
„Waar bemoei je je mee?" vroeg Wiebel kwaad.
„Och", zei de ander, „ik steun de vooruitgang en ik stel belang in nieuwe vindingen, die de mensheid dienen. Ik ben een mensenvriend!"
Hij lachte kakelend en verdween met scheve tred.

Na zijn bezoek aan Umergo had Hollewijn een nieuwe hofauto van de regering gekregen als bewijs van dankbaarheid - en ook omdat het beter oogde. Het was het laatste model met een vol-automatische schoenreiniger en allerlei andere gemakken. Het voertuig stond om de hoek geparkeerd en de vreemdeling die het passeerde keek er naar met een scheve glimlach.
„Hij heeft toch wel een zeltwerkende schakeling?" vroeg hij over de schouder. Maar hij kreeg geen antwoord.
„Een rare man", zei Wiebel. „Stoor je maar niet aan hem, hoor. Dit is een fijne wagen. We gaan een eindje rijden, dan gaat je hoofdpijn wel over."
„Hij rijdt wel prettig", gaf de koning toe. „Zacht schommelend. Maar ik was aan die oude auto gewend en het spijt me, dat hij weg is."
„Hij was zo oud", zei het meisje. „En deze heeft een automatische schakeling en zo. Hier kan je mee doen wat je wilt."

Nu, dat deed ze dan ook. Met grote snelheid stuurde ze de heuvels in, want ze meende dat wat boslucht Hollewijn goed zou doen. Het weer begon echter te betrekken, er stak een gure wind op en een kille regen drensde omlaag.

En toen klonk er plotseling een ratelend geluid onder de motorkap, gevolgd door een fijn belletje. Er ging een rood lichtje gloeien en Wiebel remde met een nijdige uitroep.

„Pech!", zei ze. „Die automatische schakeling is uitgevallen, geloof ik, want hij trekt niet meer. Gompie, wat knoertig!"

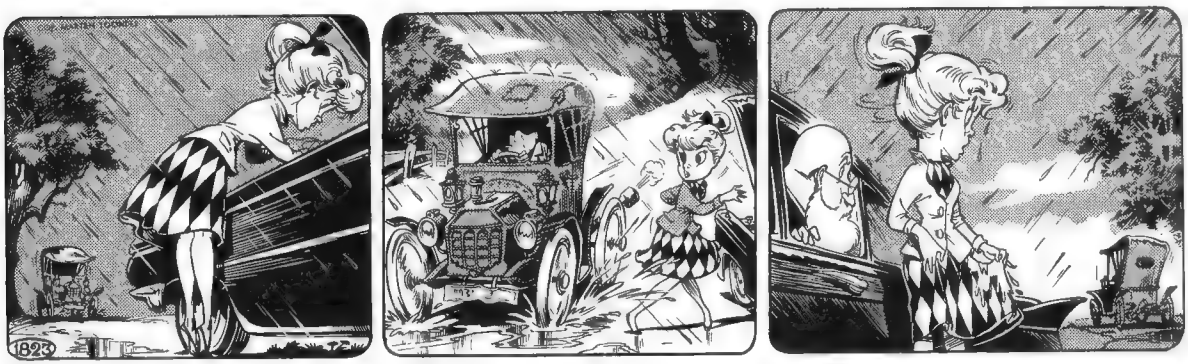

Wiebel stapte uit, nadat ze de motorkap door middel van een vernuftig drukknop systeem vanzelf omhoog had doen gaan. Zonder veel begrip staarde ze enige tijd naar het inwendige van de auto. De regen drensde omlaag en siepelde in haar kraagje terwijl een gure wind door de bomen huilde.
„Was het die oude wagen nog maar", dacht ze. „Dan kon ik tenminste zien wat er aan de hand was. Maar dit lijkt wel een fabriek. Gompie, wat een ellende in dit snertweer. Ik word doornat."
Op dat moment reed haar een zéér oude auto achterop, hoog op de wielen en gifgroen van kleur. De bestuurder passeerde haar rakelings, dwars door een achter haar gelegen modderplas, zodat ze geheel doorweekt raakte.
„Hela!", riep ze woedend, „kan je niet uitkijken?"
Het vreemde wagentje reed echter ronkend voort en de enige die haar antwoord gaf was Hollewijn.
„Dat is een onaardige handelwijze", sprak de koning afkeurend. „In dit afgelegen gebied biedt men toch zijn hulp aan, wanneer iemand moeilijkheden heeft. Maar kijk, Wiebeltje, hij stopt al. Hij komt terug, zie je wel? De man heeft natuurlijk spijt gekregen."

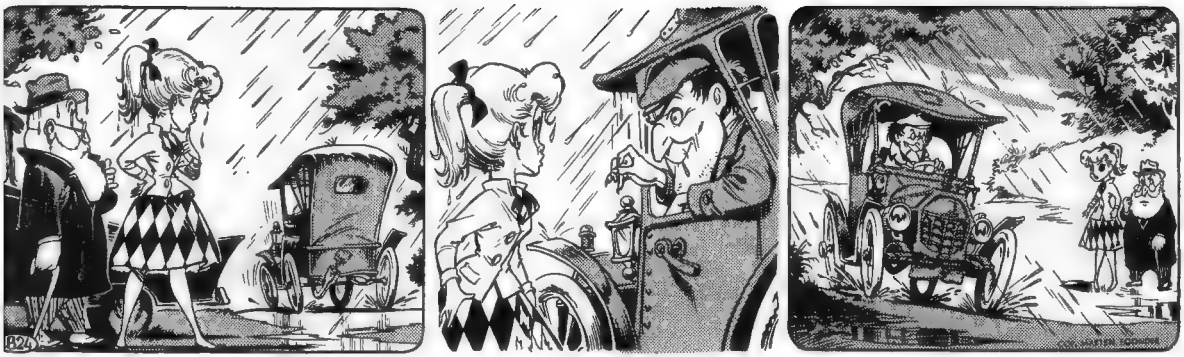

Hollewijn zette zijn hoed op en stapte uit.
„Die lompe voorbijganger komt terug", sprak hij, naar de oude, groene auto wijzend, die onder luid geraas achterwaarts naderde. „Wees maar niet boos, kindlief; hij komt natuurlijk excuses maken en hulp aanbieden."
„Het is hem geraden", zei Wiebel dreigend. Maar het bleek al spoedig, dat de bestuurder weinig behulpzaam was. Hij bleef rustig zitten en stak slechts glimlachend het hoofd naar buiten.
„Pech?", vroeg hij belangstellend. „U hebt toch wel een automatische schakeling, hoop ik?"
„Ja, maar dat is het juist", zei het meisje. „Die schijnt kapot te zijn."
„Wat vervelend", zei de vreemdeling deelnemend. „En dan met dit weer. Bent u flink nat?"
„Ja", zei Wiebel. „Maar wat moet ik doen?"
„Lopen, vrees ik", hernam de ander. „Naar, met dit weer. Anders wel een mooie wagen. Is hij goed verchroomd? En heeft u een zelf-ledigend asbakje? En een automatische schakeling, naar ik hoor. Ja, ja, we gaan steeds vooruit met de techniek. Nu, succes hoor en sterkte!"
Hij lachte kakelend en reed heen onder luid geronk.

„Een merkwaardig karakter", zei Hollewijn peinzend. „Dat was onze mensenvriend van daarnet, als ik me niet vergis.

Die man heeft iets geheimzinnigs, Wiebeltje."

Het oude wagentje verdween om een bocht in de weg en nu stonden Hollewijn en Wiebel Wip weer alleen in de regen.
„Ik stel voor", sprak de koning, „om te kijken of we in de buurt ergens kunnen opbellen. Want de techniek is mooi, maar zonder hulp van een vakman onbegrijpelijk."
Ze begonnen dus te lopen in de richting van de stad, waarvan de buitenwijken als een zwarte klomp tegen de grauwe wolken zichtbaar waren.
Maar gelukkig behoefden ze zo ver niet te lopen. Aan de weg lag een oude herberg tussen de bomen verscholen.
„Bouwvallig, maar droog", mompelde Hollewijn. „En een telefoon zal er ook wel zijn. Het lijkt me een goed idee, om hier in een warme omgeving, onder het genot van koffie, op hulp te wachten. Want de regen is niet goed tegen hoofdpijn, merk ik."

Het bleek echter, dat de verwachtingen van de vorst te hoog gespannen waren. De lokaliteit waar ze binnen stapten was donker, koud en leeg. De enige klant die er zat was de vreemdeling, die hen zo onhoffelijk gepasseerd was.

„Hèhèhèhè", kakelde hij met een lach, die hol door het vertrek galmde. „Welkom! De kachel is uit en de herbergier is er ook niet."

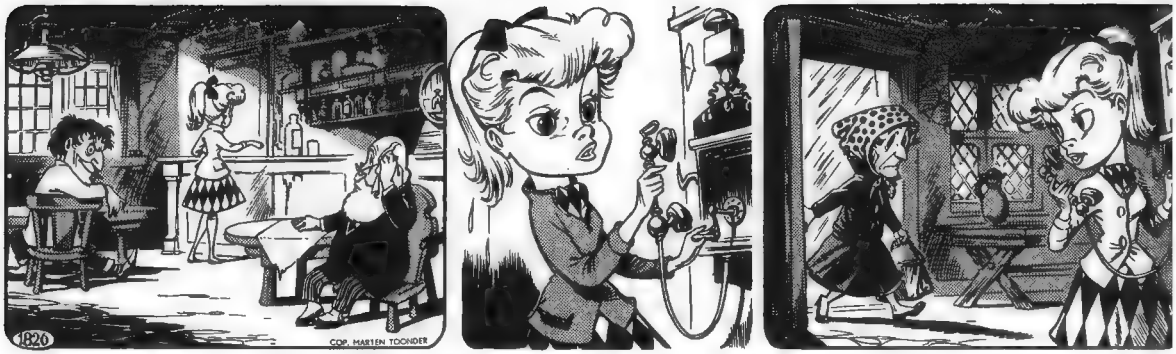

Hollewijn en Wiebel gingen aan een tafeltje zitten, zonder aandacht aan de onaangename vreemdeling te schenken.

Doch deze liet zich niet zo gemakkelijk afschepen.

„Hoe staat het met de autopech?", vroeg hij met een scheve glimlach. „Niet te maken, hè? Hij zal wel naar de fabriek moeten, wed ik. Dat heb je met die nieuwe modellen. Alles automatisch en het nieuwste van het nieuwste.

Echt vakwerk; daar moet je als leek niet aankomen."

De koning staarde hem afwezig aan, maar Wiebel Wip stond op en liep naar de toonbank.

„Volk!", riep ze; doch er verscheen niemand. Achter haar lachte de vreemdeling en omdat dit haar prikkelde liep ze achter de tapkast, waar ze een telefoonapparaat zag hangen. Brutaalweg nam ze de hoorn op, maar toen ze die aan het oor bracht merkte ze, dat het ding geen geluid gaf. Op dat moment werd de buitendeur geopend.

„Ach, ach, er is volk", sprak de zorgelijke vrouw, die binnentrad. „En mijn man is er natuurlijk weer niet."

De zorgelijke vrouw trad haastig binnen en liep redderig naar de tapkast. Maar toen ze passeerde stond de vreemdeling op en knoopte zijn jas dicht.

„Ik kan niet langer wachten", sprak hij met vriendelijk verwijt. „Ik zit hier al een uur, maar er komt niemand een bestelling opnemen. Is uw man ziek?"

De vrouw slikte moeilijk. Ze wilde beleefd blijven, doch het was duidelijk, dat het haar te veel werd.

„Ziek?", herhaalde ze met uitschietende stem. „Hij is televisieziek! Sinds hij dat ding op afbetaling heeft gekocht, verloopt de zaak. Maar ik zál hem!"

Met deze woorden stampte ze naar de deur die naar het inwendige van het café voerde en rukte die woedend open.

Het volgende ogenblik laaide daarbinnen het geluid van een heftige twist op en de vreemdeling, in plaats van weg te gaan, leunde op zijn gemak op zijn stoelleuning en luisterde met welgevallen.

„Zo gaat dat nu altijd", zei hij na enige tijd glimlachend tegen Hollewijn. „Het is een prachtige uitvinding. De hele wereld komt in uw huis en u zit maar en u hebt zoveel te kijken, dat u alles vergeet."

„Ik heb geen televisietoestel", zei de koning koeltjes.

„Dan mist u veel", zei de ander vol deelneming.

Zijn woorden werden overstemd door het woedende gekrijs, dat uit het woonvertrek naar binnen kwam.

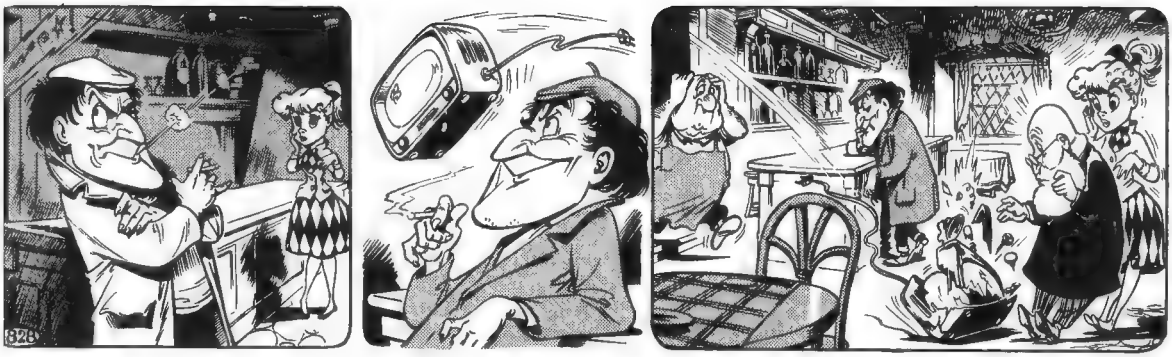

De vreemdeling drentelde naar de toonbank en leunde er op zijn gemak tegen aan om niets te missen van de echtelijke twist die door de open deur tot hem kwam.
„Kom", sprak Hollewijn, opstaande. „Ik heb het gevoel, dat we hier niet welkom zijn, Wiebeltje. En het is wijsheid om heen te gaan wanneer de gastheer in moeilijkheden verkeert."
„De telefoon is ook kapot", gaf Wiebel toe.
Op dat moment kwam er door de deuropening een televisietoestel gevlogen. Het passeerde de aandachtige vreemdeling en sloeg toen aan de voeten van de vertrekkende vorst in gruizels. Vervolgens klonk een geluid alsof er op een gong werd geslagen.
„Dat is een pan", verklaarde de vreemdeling luisterend. „Waarschijnlijk op een hoofd", voegde hij er aan toe. Nu, hij bleek gelijk te hebben, want nu verscheen er een zware man, met de handen op de schedel gedrukt, in grote haast in de gelagkamer. Nauwelijks was hij de drempel gepasseerd of de deur werd achter hem dichtgeslagen met zo'n geweld, dat het glaswerk wankelde. Toen daalde er een weldadige stilte over het toneel, die slechts verbroken werd door het briesen van de waard.

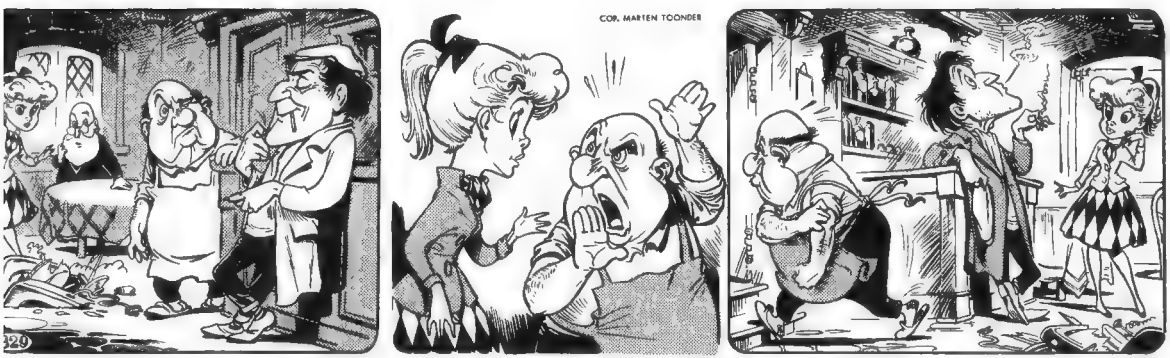

De waard betastte enige tijd zijn hoofd, schopte mompelend tegen de overblijfselen van het televisie-apparaat en keek toen zijn klanten broedend aan.

„Zonde van het toestel", sprak de vreemdeling, „zou het te repareren zijn?"

Voordat de getroffen herbergier kon antwoorden trad Wiebel Wip nader.
„Mag ik de telefoon even gebruiken?" vroeg ze vriendelijk.
„Telefoon?", herhaalde de ander, met moeite zijn gedachten ordenend. Toen betrok hij en gromde: „Die is gisteren afgesneden."
„Ach ja", sprak de vreemdeling, „zo'n televisietoestel is duur en de afbetalingen slaan er in. Toch is het jammer."
„Wat is jammer?", snauwde de waard.
„Dat het apparaat kapot gevallen is", hernam de gast, aandachtig een rookwolkje nakijkend. „Er is een mooie wedstrijd vanavond."
De caféhouder kromp ineen. Hij stiet een dof gegrom uit en stormde de deur achter de tapkast weer binnen.

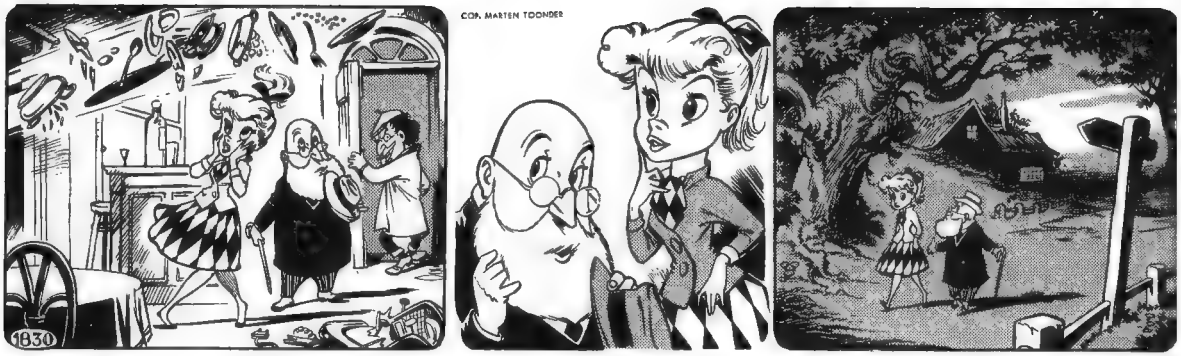

Achter de deur zwol het gerucht van een ruzie opnieuw aan; wederom klonken er gongslagen en daarop kwamen de onderdelen van een eetservies naar binnen vliegen.

Nu zette de vreemdeling zijn petje op en stapte naar de buitendeur.

„Tot zover", sprak hij. „Televisie is een mooie uitvinding, waar ik me bijzonder voor interesseer. De hele wereld komt bij u binnen - en u zit maar en kijkt. U moet er ook een nemen. Goede avond."
Hij verdween in de regen en Hollewijn liep achter hem aan. „Komaan", sprak hij, „tot zover. We moeten maar eens verder gaan, Wiebeltje. Hier zal toch ergens wel een telefoon in de buurt zijn die niet is afgesneden."

Wiebel Wip keek een beetje bedrukt naar de herberg, die nu duister achter hen lag.
„De herrie is zelfs buiten te horen", zei ze. „Er zullen toch geen ongelukken van komen?"
„De ergste ongelukken zijn al gebeurd", mompelde de koning. „Dit is slechts een naspel."
„En het is allemaal de schuld van die griezel met zijn scheve lachje!", zei Wiebel boos. „Wat een engerd is dat! Wat zou hij toch aan het doen zijn?"
„Dat", sprak Hollewijn, „vraag ik me ook af. Maar we zullen het nooit te weten komen, denk ik."
Hij vergiste zich echter, want ze zouden nog meer met het gruwelijk bedrijf van de man te maken krijgen dan hun lief was.

Hollewijn en Wiebel Wip liepen geruime tijd zwijgend voort.

De regen ruiste en de wind blies kil over de vlakte, zodat ze blij waren toen ze de buitenwijken van de stad bereikten.

„Het is schraal weer", sprak de koning, „maar mijn hoofdpijn is over. Dus is het toch ergens goed voor geweest."
„Nou, geef mij maar zuurtjes", zei Wiebel. „Ik vind er niks aan, hoor. Maar kijk, daar is weer een café. Zouden we daar kunnen opbellen, denk je?"
„Het zou vreemd gesteld zijn wanneer deze ondernemer net zulke zorgen had als de vorige", meende Hollewijn. „Laten we het proberen."

Zo sprekende opende hij de deur van de uitspanning en trad binnen. Maar op de drempel bleef hij onthutst staan. Een orkaan van geluid sloeg hem tegemoet en maakte verder spreken onmogelijk.
„Kijk eens aan", prevelde hij in zijn baard, „hier wordt gemusiceerd en de jeugd ontspant zich door zang en dans. Maar kan men hier een telefoongesprek voeren? Dat is de vraag!"
„Gompie, een juke-box!" riep Wiebel boven het lawaai uit. „Enig!" Doch toen liet ze haar arm zakken. Naast het glimmende apparaat, dat ze aangewezen had, zat de vreemdeling scheef te glimlachen.

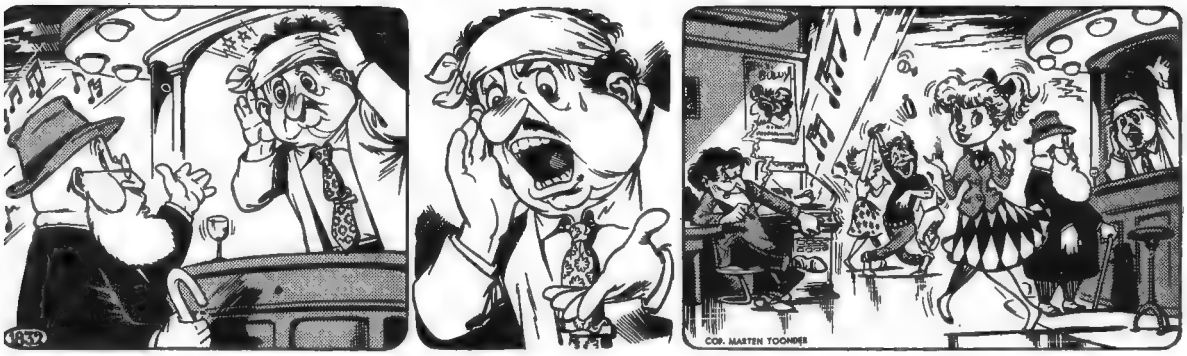

Hollewijn bewoog zich omzichtig tussen de dansende schare door tot hij de tapkast bereikt had. Daar stond de waard tussen glanzend chroom en neonlicht, maar toch zag hij er niet gelukkig uit. Zijn gelaat was vertrokken en een vochtige doek omwikkelde zijn slapen.

„Tegen de hoofdpijn!" schreeuwde hij desgevraagd. „Wat mag het zijn, meneer?"

„Mag ik de telefoon even gebruiken?" riep de koning, die zelf ook weer een scheve steek boven zijn ogen bespeurde.

„Telefoon?" brulde de caféhouder. „Heb ik niet. Je kan hier toch geen gesprek meer verstaan sinds dat ellendige ding er staat."

„Die muziekdoos?" vroeg Hollewijn - en hij knikte begrijpend.

„Die juke-box!" schreeuwde de ander. „Dat ding heeft alle stamgasten verdreven en me dit publiek er voor in de plaats gegeven. Maakt alleen maar herrie en verteert niets. Maar je moet met je tijd mee, zeggen ze . . ."

Hij zweeg en greep naar zijn hoofdpijndoek. De vreemdeling had met een kleine beweging het toestel op volle kracht gedraaid - en die kracht was enorm. De gevolgen bleven niet uit . . .

De vreemdeling draaide de knop van de juke-box op volle kracht, zodat de drum-solo die juist werd uitgevoerd geheel tot zijn recht kwam. Nu kwamen de dansenden pas goed op gang. Stampend en dreunend bewegen ze zich door het vertrek; houtwerk splinterde en lampen rinkelden in scherven op de grond.

„Goede avond", riep Hollewijn. Hij klemde zich de hoed vast op het hoofd en schuifelde omzichtig naar de uitgang, die hij ongedeerd bereikte. Maar toen hij op straat stond, merkte hij tot zijn schrik dat Wiebel nog binnen was. Het geweld in de uitspanning nam steeds toe; het was duidelijk dat het publiek zich amuseerde. De koning, die het meisje een onschuldig genoegen niet wilde bederven, stond besluiteloos te wachten. En net toen hij weer naar binnen wilde gaan omdat de ruiten op straat begonnen te vallen, snelde Wiebel de lokaliteit uit.

„Gompie, ze breken de boel af!" riep ze. „Maar het was knoertleuk, hoor. Die drum maakt je gewoon knots."

„Dat merk ik", gaf Hollewijn toe. „Ik ben geheel knots, als je daarmee tenminste hoofdpijn bedoelt. Maar het was voor niets; hier was ook geen telefoon, Wiebeltje. Er was alleen maar een muziekdoos. Wie zou dat ding hebben uitgevonden?"

Op dat moment klonk het geronk van een naderende motor en even later passeerde het bejaarde voertuig van de vreemdeling hen uit een zijstraat.

Mismoedig liepen Hollewijn en Wiebel de stad verder in. „De regen is opgehouden", sprak de koning, „maar de hoofdpijn is teruggekeerd. Ik zou nu wel graag naar huis willen, kindlief!"
„Als we nu maar ergens een telefoon of een garage vonden", zei Wiebel. „Die snertauto ook. En alles is hier uitgestorven."
Dit bleek echter niet waar te zijn; op dat moment knalde uit een zijstraat plotseling een reeks ontploffingen. Deze bleken afkomstig te zijn van een jongeling, die zijn bromfiets startte. Met zo'n kundigheid bewerkte de eigenaar de gastoevoer van de vrijlopende motor, dat de ruiten van omliggende panden trilden. Een passerende vreemdeling bleef staan en knikte aanmoedigend.

„Uitstekend!", riep de man, „geef eens wat méér gas. Of kan dat niet?"

De jongeman gehoorzaamde onmiddellijk, zodat de explosies rauw door de stille straat daverden. Nu werden er ramen geopend en overspannen stemmen begonnen te schreeuwen. Ook werden er voorwerpen geworpen en hier en daar knipten lichten aan. Voordat de rel echter goed en wel op gang was liepen Hollewijn en Wiebel haastig door.

„Zag je dat?" vroeg het meisje. „Het was weer dezelfde griezel!"

„Ja", mompelde de koning. „Ik begin me af te vragen wie het stoomfietsje eigenlijk uitgevonden heeft . . ."

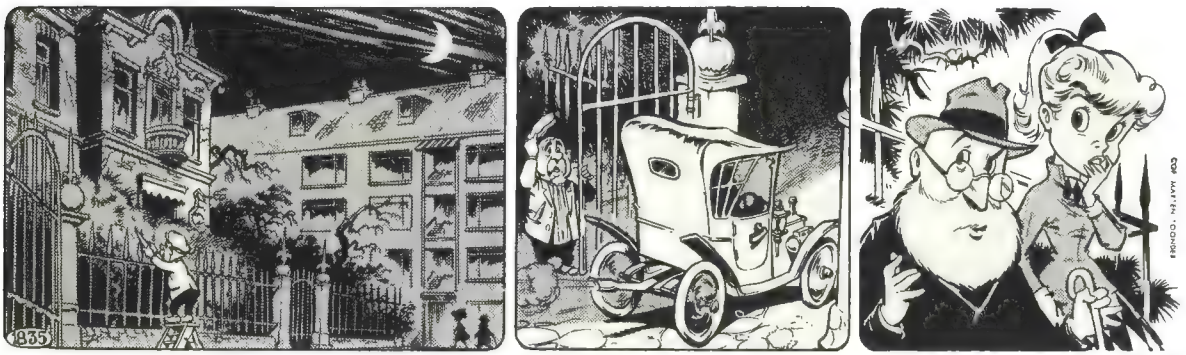

„Er is iets vreemd met die man", sprak Hollewijn, toen ze door de stille straten verder liepen. „We komen hem nu al de hele dag tegen en de ontmoetingen zijn nooit prettig."
„Hij is een griezel", gaf Wiebel toe. „Wat zou het voor iemand zijn? En waar zou zo'n man nou wonen?"
„Hm", prevelde de koning. Hij bleef peinzend staan en staarde naar een tuinman die op dit late uur nog bezig was. Met een lange vijl sleep hij de punten van een hek bij - en het geluid van zijn werkzaamheden kraste naargeestig door de stille straat. Plotseling liet de man zijn gereedschap echter zakken. Hij wierp een blik op een naderende auto en haastte zich toen naar de ingang om dit voor het voertuig te openen.

„Gompie", zei Wiebel onthutst, „het is die vent weer!"
„Ja", gaf Hollewijn toe, „het is vreemd gesteld. Hier woont hij dus; in een oud huis tussen de nieuwbouw, achter een hek met punten."

De oude tuinman keek hen somber aan. Hij sloot en grendelde het hek en hief een wijsvinger op toen er achter hem een gegrom hoorbaar werd. „Schèrpe punten", zei hij. „En honden!"

„Hier zullen we maar niet vragen of we mogen opbellen", zei Wiebel, met afkeer naar het sombere huis kijkend. „Ik weet wat beters, zeg! Daar komt een taxi aan!"

Ze rende naar de straathoek, maar Hollewijn bleef peinzend staan.

„Zoekt u soms iets?" vroeg iemand aan de andere kant van het scherp gepunte hek. Het was de vreemdeling, die plotseling van achter een boom te voorschijn kwam.
„Kijk eens aan", zei de koning verrast, „ik zoek een telefoon."
„Dan zoekt u hier verkeerd", hernam de ander met een scheve glimlach. „Ik ben geen telefoonkantoorhouder."

„Nee", zei Hollewijn, „dat heb ik ook niet gedacht. Maar ik vraag me af, wat u dan wél bent."
Het bleke gelaat tegenover hem grijnsde breed.
„Ik ben ontwerper", legde hij uit. „Altijd ben ik in de weer om nieuwe snufjes te bedenken - en daarom wens ik niet gestoord te worden. Vooral nu niet. Ik heb een project op het oog, dat alles slaat. Fantastisch, meneer! De kroon op mijn werk!"
Hij verdween met een kakelend lachje in de nacht en de koning wendde zich om en liep peinzend naar de taxi, die Wiebel intussen gevonden had.
Bij het hek verried een naargeestig geknerp, dat de tuinman het bijslijpen van de punten hervat had.

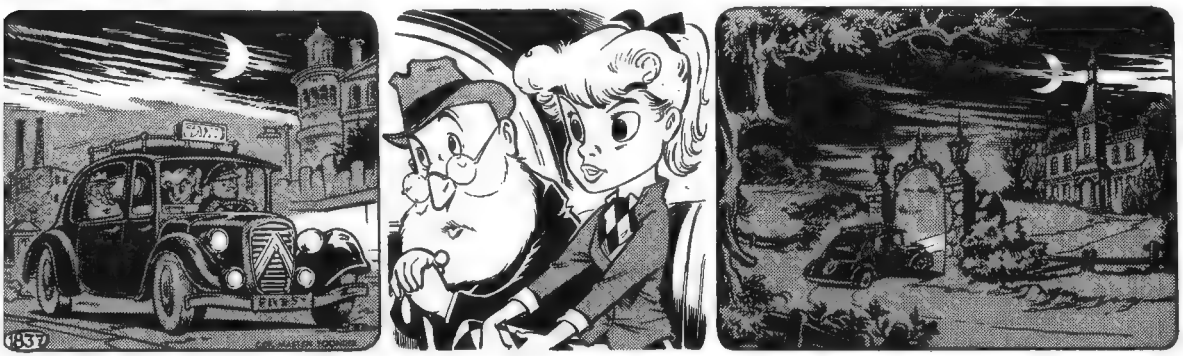

Hollewijn liet zich in de kussens zakken en de auto reed weg.
„Reuze, dat er net een taxi aankwam, hè?" vroeg Wiebel.
„Dit is nog beter dan opbellen, vind je niet?"
„Ja, ja", prevelde de koning.
„Vind je soms niet?" drong het meisje aan. „Opbellen kunnen we thuis ook. Trouwens, die noodwagen van ons blijft wel op de weg staan tot morgen. Wat jij?"
„Juist", gaf Hollewijn peinzend toe. „Ik ben er nu wel zeker van."
„Waarvan?" vroeg Wiebel ongeduldig. „Dat die wagen blijft staan?"
„Ach nee", zei de koning opschrikkend, „ik dacht aan iets anders. Ik ben er nu wel zeker van, wat voor iemand die vreemdeling eigenlijk is. Hij is een mensenhater, die een duister spel met mijn onderdanen drijft."
„Wat praat je weer moeilijk", zei Wiebel Wip wat kribbig. „Wat bedoel je?"
„We hebben zijn spoor kunnen volgen", hernam Hollewijn. „vanaf het plastic-zakje via onze automatische koppeling, een televisietoestel, een juke-box en een bromfiets naar zijn hek met punten - en nu geloof ik, dat ik hem begrijp. Ik zie mijn plicht, Wiebeltje!"

Inmiddels was Koudewater in het zicht gekomen en daarom besloot de vorst om eerst een weinig te gaan slapen.

„Morgen zullen we verder praten", besloot hij, „want het is moeilijk gesteld."

De volgende morgen ontbood de koning reeds vroeg zijn hofdetective.
„Ik heb een opdracht voor je, Euvel", sprak hij.
De speurder, die de opdrachten van zijn vorst kende, verschoot van kleur en trok somber de wenkbrauwen op.
„Op de Nieuwe Kleistraat nummer acht staat een huis", hernam Hollewijn. „En om dat huis staat een hek met scherpe punten. In dat huis woont een mensenhater, die een duister spel speelt."
„Spelen is verboden", zei de politieman grimmig. „Zal ik hem arresteren?"

„Zover zijn we nog niet", suste de koning. „Het is mijn om te onderzoeken wat hij van plan is. Hij heeft een nieuw project op het oog, zei hij - en dat wil ik kennen. Daarom moet je voor mij een woning in die buurt gaan zoeken, Euvel?"

„Gompie, wat enig", zei Wiebel, die intussen binnengekomen was. „Mag ik mee? Een huis zoeken lijkt me reuze!"

„Hm", sprak de rechercheur bekommerd, „ik heb gehoord dat er niet veel huizen te krijgen zijn, majesteit. Dat stond in de krant."

Rechercheur Euvel zocht in een telefoonboek het adres van een makelaar in huizen op en toog samen met Wiebel Wip op pad.

„Zie je wel, dat er huizen te krijgen zijn?" vroeg het meisje. „Als er geen huizen waren zou zo'n man wel een andere betrekking zoeken."
„Ik zie het zo licht niet in", zei de speurder somber. „Men leest veel opruiende taal over het woningprobleem. Maar we zullen zien."

Zo sprekende betraden ze het kantoor, waar ze door een opgewekte heer begroet werden.

„Een woning?" sprak hij desgevraagd. „Welzeker! Dan bent u hier aan het goede adres! Gaat u zitten. De juffrouw een sigaretje? Meneer een sigaar? Maakt u het zich toch gemakkelijk."
„Zie je wel?" fluisterde Wiebel, zich in de rook verslikkend. „Kijk", hernam de makelaar. Hij spoedde zich naar de muur waarop een blauwdruk bevestigd was. „Hier heb ik een prachtcomplex, van alle gemakken voorzien. De koopprijs is zestigduizend, maar dan moet u er vlug bij zijn!"
„Nee", zei Euvel. „We zoeken iets anders. Eigenlijk . . ."
„Maar natuurlijk!" riep de man. „Iets anders, dat kan. U hebt hier ruime keuze! Nog een sigaar?"

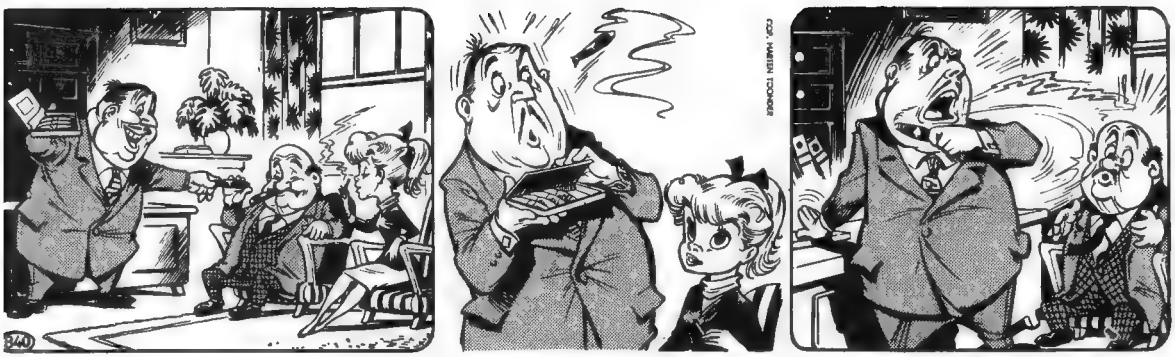

„Neem nog een sigaar!" riep de huizenmakelaar gul. „O, u rookt nog. U neemt maar, hoor, ze staan voor u klaar. Welnu, kijk hier. Dit complex is zo mogelijk nog mooier dan het vorige. Het uitzicht is . . ."
„Wacht even", zei Wiebel, „het gaat juist om het uitzicht. Daarom willen we een huis hebben, dat uitkijkt op de Nieuwe Kleiweg nummer acht."
De man staarde haar geschokt aan.
„Maar dat is het huurcomplex in West!" riep hij uit, „dat zijn geen koophuizen!"
„Maar we willen ook geen koophuis", zei Euvel zuinig.

Nu sloeg het gedrag van de ander geheel om. Met de ene hand veegde hij het sigarenkistje naar de achterkant van zijn bureau en met de andere trok hij de speurder het rokertje uit de mond.
„Welja!" schreeuwde hij, „dat zit hier en verknoeit mijn tijd en rookt mijn sigaren. Als jullie huren willen moeten jullie bij het Centraal Bureau voor Daklozen zijn, dat weet een kind! Er uit!"
De rechercheur staarde beteuterd zijn rookgerei na, doch toen stond hij op.
„Bedankt voor uw inlichtingen", zei hij waardig.

Wiebel Wip en Euvel liepen dus verder naar het Centraal Bureau voor Daklozen waar vele mensen zich in een rij hadden opgesteld, die zich langzaam naar binnen bewoog.
„Zie je. Net wat ik dacht", zei de politieman somber. „Dit lijkt meer op de toestand zoals ik mij die had voorgesteld, juffrouw Wip. Alles keurig geregeld en je beurt afwachten. Dat hoort zo. Die sigaar en die blauwdrukken kwamen me direct al verdacht voor. Zo is het leven niet. De regering Dreutel heeft daar terecht een einde aan gemaakt."
„Gompie, doe niet zo zeurderig", zei Wiebel. „Het is logisch, dat er meer mensen zijn, die een huis willen hebben. Een poosje in de rij staan kan je er toch wel voor over hebben, vind ik."

„We zullen zien", zei de speurder gallig. Hij verviel tot broedend zwijgen en slofte langzaam met de rij mee totdat ze binnen geraakten. Doch toen trok het meisje opgewonden aan zijn arm.
„Daar staat-ie!" fluisterde ze. „Achter het loket."
„Wie?" vroeg Euvel, zonder begrip.

„Die vreemdeling van gisteren!" legde Wiebel uit. „Die mensenhater!"

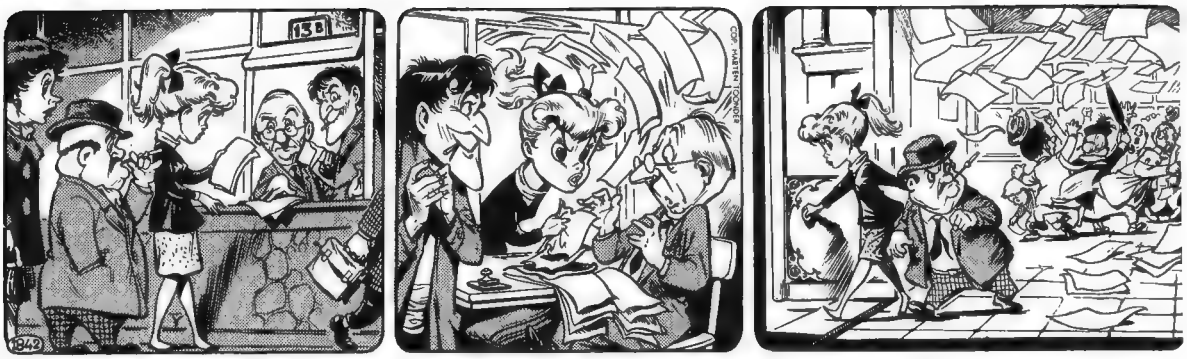

De rij schuifelde langzaam voorwaarts tot dat, na een uur of wat, ook Euvel en Wiebel Wip aan de beurt kwamen. „Wij zoeken een woning", legde de speurder uit en Wiebel voegde er aan toe: „een huurwoning."
„Dat begrijp ik", zei de dienstdoende beambte vermoeid. „Meneer dacht heus niet, dat u hier zuurtjes kwam halen", sprak nu de vreemdeling, die met een scheef lachje achter de ambtenaar had postgevat.
„Ik heb met jou niets te maken", riep het meisje kribbig. „Ik vroeg aan deze meneer om een huis, heel gewoon."
„Aan dit loket krijgt u geen huis", hernam de beambte en de vreemdeling vulde aan: „U krijgt een formulier in viervoud. Dat moet u invullen en inleveren bij loket zeven. Dan moet u een maand wachten en daarna krijgt u een oproep om u te melden aan loket negentien. Daar krijgt u dan een formulier, dat u in viervoud moet invullen om uit te leggen waarom u een woning wenst. Daarna . . ."
Doch nu bleek dat de man misschien wel een mensenhater was, doch geen mensenkenner; hij had het geduld van Wiebel overschat. Ze dook onder het traliehekje door en wierp de stapel formulieren met grote heftigheid de lucht in.
Dit was het sein voor een algemene beweging in de menigte. Aangespoord door het goede voorbeeld drong deze zich voorwaarts en zette haar werk voort, zodat het bureau er al spoedig uitzag alsof er een sneeuwstorm woedde. Maar Wiebel wachtte de uitslag niet af; ze trok de verontruste Euvel snel mee naar de uitgang . . ."

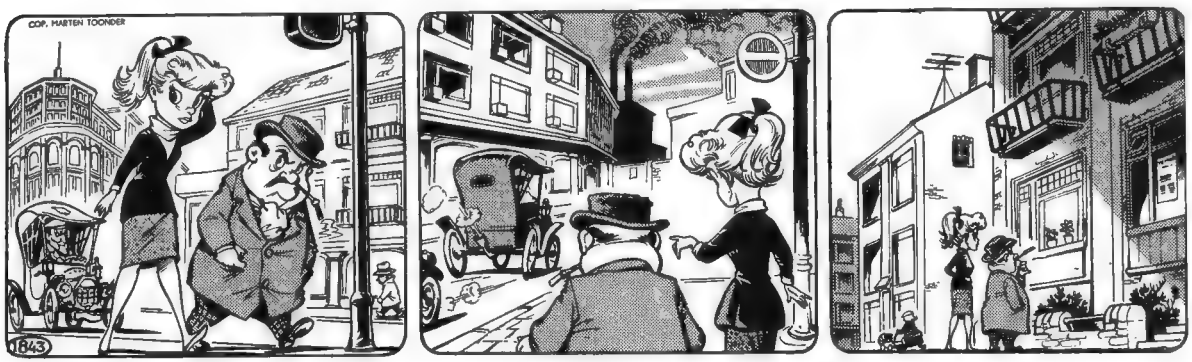

Enigszins bedrukt liepen Euvel en Wiebel Wip even later weer op straat.
„Gompie, wat een noodwerk", zei het meisje. „Op deze manier krijg je nooit een huis."
„O, jawel", sprak de speurder. „Maar men moet geduld hebben en zijn beurt afwachten. Het is allemaal heel goed geregeld. U hebt er alleen weer een bende van gemaakt, juffrouw Wip. Papieren van een ambtenaar door de lucht gooien! Het is een schande - en verboden is het ook. Wanneer ik mijn plicht als politieman deed . . ."
„Poeh", zei Wiebel, „dan had je iets aan die engerd achter dat loketje moeten doen! Zag je, hoe vals hij lachte? Treiteren noem ik dat! Mag dat dan soms wel?"
De rechercheur verviel tot zwijgen.
„Treiteren is niet strafbaar", prevelde hij na een poosje. „Maar de koning vertelde, dat hij aan iets bezig is - en daarom moeten we hem in de gaten houden."
„Nou, daar heb je hem!" riep het meisje uit op het oude autootje wijzend. „Hij gaat naar huis, want hij woont hier vlak bij. Als je nu even een woning huurt, hier in de buurt . . ."

Euvel stond op het punt driftig te worden; doch plotseling hield hij de pas in en wees naar een papier, dat ergens op een raam geplakt was.

„Kamers te huur" stond er op.

Hollewijn zat in zijn troonstoel te lezen toen Wiebel Wip en Euvel thuis kwamen.
„We hebben een huis!" riep het meisje uit. „Vlak bij die engerd."
„Geen huis", verbeterde de politieman. „We hebben kamers gehuurd bij iemand die een huis in die nieuwe buurt had kunnen krijgen. Maar de huur is zo hoog, dat hij krom moest liggen, zei hij."
„Kijk eens aan", zei de koning onthutst. „Hoe onaangenaam."
„Ja, zielig hè?" gaf Wiebel toe. „Nu woont hij zelf op de zolder en de rest heeft hij onderverhuurd. We hebben mooie kamers, hoor. Lekker licht en wit; veel mooier dan Koudewater."

Hollewijn wierp een blik op zijn duistere omgeving en knikte.

„Dat is dan prettig", hernam hij. „Maar hoe is het met het uitzicht?"

„Prima!" meldde de speurder. „We kijken uit op het pand dat door de verdachte bewoond wordt. Daar heb ik scherp op toegezien."

„We?" vroeg de vorst. „Gaat u daar ook wonen, meneer Euvel?"

„Allicht, met permissie", zei de rechercheur. „Ik ben verantwoordelijk voor uw veiligheid. En ik kan u niet alleen laten wanneer u gevaarlijk werk gaat doen. Zodoende."

De volgende dag nam de koning dus zijn intrek in de kamers die voor hem waren gehuurd.
„Kijk eens aan", sprak hij, „fris en zonnig. Die nieuwbouw is toch wel aardig, hoewel een weinig kaal. En de deur sluit niet. Vergis ik me nu, of is het houtwerk krom?"
„O, die deur", zei Wiebel, „die is zo bol als een hoepel. Dat komt van de nieuwigheid, zie je? Je moet er een stoel tegenaan zetten."
„O", hernam de vorst wat beteuterd. „Een stoel, hè? Het is vreemd gesteld; op Koudewater zou . . ."
Hij zweeg verschrikt, want ergens boven hem klonk plotseling een zware zoemtoon, zodat er wat verse kalk van het plafond viel.

„Dat is een televisie-antenne", legde het meisje uit. „Een hele grote, die bij het blok hoort, en als het waait gaat hij gonzen dat het dreunt. Maar je went er wel aan, zei de huisbaas."
„Juist", zei Hollewijn betrekkend. „Men went aan alle dingen, hoewel het prettiger is om aan het goede te wennen dan aan het slechte. Want het is zo gesteld, dat slechte gewoontes ons binden aan dat wat wij haten . . ."

Er werd op de muur gebonsd en een vreemde stem riep: „Hédaar! Kan je niet over iets anders praten?"

„En dat zijn de buren", zei Wiebel. „Ze houden niet van ernstige gesprekken."

Hollewijn begaf zich naar het venster en daar stelde hij met voldoening vast, dat de kamer een fraai uitzicht bood op het pand aan de overzijde. De scherpe punten van het hek glansden in de zon en door de kieren van het raam was zelfs het gegrom van honden hoorbaar.
Veel tijd om het toneel in zich op te nemen had de koning echter niet. Er werd aan de deur geklopt en toen Wiebel opendeed trad er een dame binnen.
„Ik kom even kennismaken", sprak ze vriendelijk. „Mijn naam is juffrouw Prikgaren en ik ben onderwijzeres op de school hier verderop. We zijn nu buurtjes, hè? Mijn kamer is hieronder."
„O juist", zei Wiebel Wip. „Mijn naam is . . ."

„En daarom wilde ik u vragen of u vooral pantoffels wilt dragen", hernam de dame.
„Wát dragen?", vroeg het meisje onthutst.
„Pantoffels", herhaalde de ander. „Geen hoge hakken en ook geen schoenen met rubberzolen. Die knerpen zo boven je hoofd, nietwaar? En ik zou het prettig vinden wanneer u na vier uur geen radio meer speelt. Ik moet kunnen werken, begrijpt u?"
„Gompie", mompelde Wiebel, doch de onderwijzeres lette niet op haar.
„Ik wil me niet met uw gewoontes bemoeien", vervolgde ze, „maar ik zou het op prijs stellen waneer u om tien uur naar bed ging. Dan is het welletjes, vindt u ook niet?"

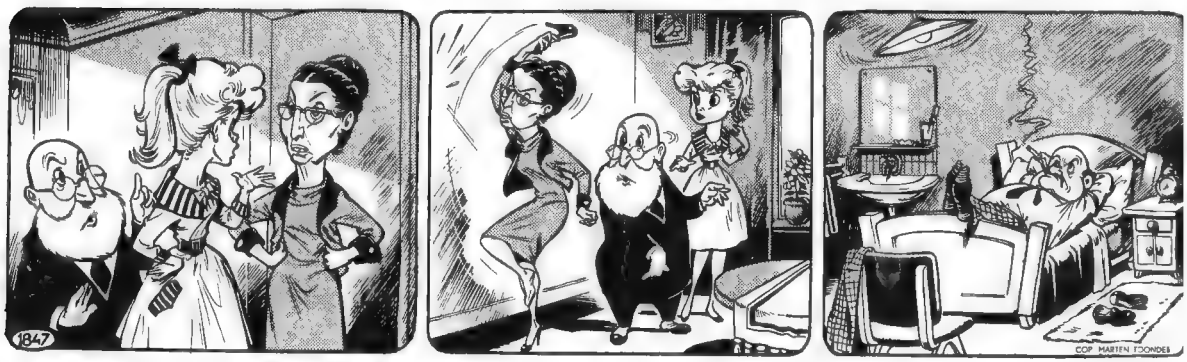

„Om tien uur naar bed?" herhaalde Wiebel verontwaardigd. „Geen radio na vier uur en pantoffels dragen? Gompie, wat een babbels!"

Nu mengde ook Hollewijn zich in het gesprek.

Juffrouw Wip bedoelt, dat u wel wat ver gaat", sprak hij vermanend. „Het is nu eenmaal zo gesteld, dat ieder mens recht heeft op persoonlijke vrijheid."
„Niet in deze nieuwbouw", verbeterde de onderwijzeres. „Als u uw vrijheden neemt, ontneemt u mij de mijne, begrijpt u wel?"

Nu werd er opnieuw op de muur geklopt en een rauwe stem riep: „Is het uit met die ruzie?"
„Ziet u wat ik bedoel?" hernam de dame. „Maar ik zal ze op hun plaats zetten!"
Met deze woorden ontdeed ze zich van een schoen en begon met de hak op de wand te beuken.
Detective Euvel, die het zich in zijn daaronder gelegen kamer gemakkelijk had gemaakt, keek bezorgd naar boven.
„Daar gebeurt iets", prevelde hij. „Een overval, vermoed ik. Het is maar goed, dat ik er bij ben, want hier moet worden ingegrepen, dat is duidelijk."

Detective Euvel schoot zijn jasje aan en spoedde zich naar boven. Want het slingeren van de lamp en een aanzwellend stemmenrumoer boven zijn hoofd verriedden hem, dat er in de kamer van de koning onlusten waren uitgebroken - en hij begreep zijn plicht.
Nu, de toestand was werkelijk gespannen. Door het kloppen op de muur had juffrouw Prikgaren alle bewoners van het pand opgeschrikt en op het overloopje doen samenscholen.
„Het is een schande!" riep een van hen. „Met een moker op de wand hameren. Is het nog niet erg genoeg, dat meneer Kafveger hier zingt als hij in het bad zit?"
„Als ik u was, zou ik maar zwijgen", zei de heer Kafveger. „Uw kraan maakt een geluid als een pneumatische boor. En als u nu nog een bescheiden gebruik van het ding maakte. Maar nee hoor. De hele dag staat u water te tappen; alleen maar om uw buren te sarren!"
Er klonk een instemmend gemompel en men begon op te dringen. Doch nu bemoeide de politieman zich er mee.
„Geen oploopje hier!" riep hij met zware stem. „Ik sommeer u, zich te verspreiden! Dit is huisvredebreuk!"
Hollewijn, die voor het raam naar de overkant stond te kijken, hoorde een bitter hoongelach opstijgen; doch hij keek niet om. Want voor een venster van het tegenoverliggende huis zag hij de gestalte van de vreemdeling staan, die door een verrekijker naar het relletje keek.

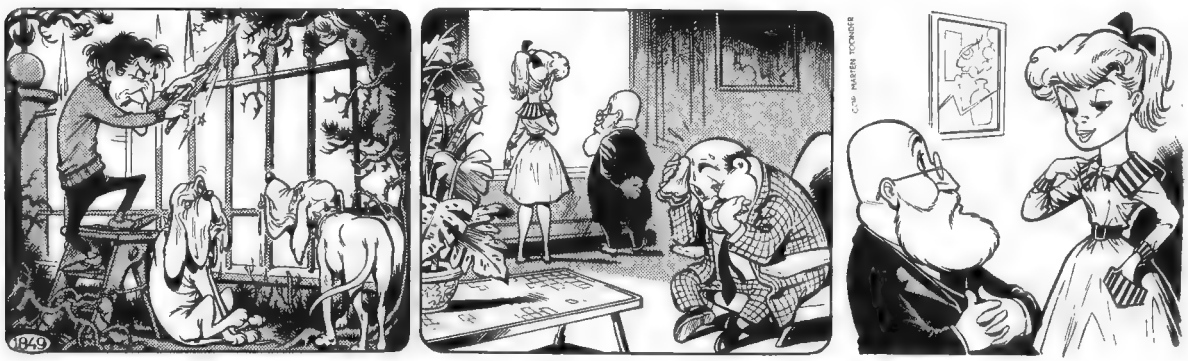

De vreemdeling sloeg het relletje op Hollewijns overloop gade, totdat Euvel er in slaagde het te verspreiden. Toen trok hij zich terug, om even later in zijn verwilderde tuin te verschijnen met een vijl, waarmee hij de punten van zijn hek begon te scherpen. Van tijd tot tijd wierp hij een blik op het venster waarachter de koning nog steeds stond - en dan glimlachte hij scheef. Het was duidelijk, dat hij zich amuseerde.

„Die man schept vermaak in het leed van anderen", zei Hollewijn. „Het is vreemd gesteld."

„Er is veel leed", prevelde Euvel, zich het voorhoofd afvegend. „Dit hele pand zit vol huisvredebreuk. Ik zou wel eens willen weten wie de man is, die het ontworpen heeft. Het is een knoeier of een schurk, dat is vast."
„Juist", hernam de koning. „En ik ben benieuwd wat voor nieuwe plannen hij heeft. We komen niet verder door hier voor het raam te staan."
„Gompie!"zei Wiebel, „denk je, dat die engerd dáár er achter zit?" Ze keek nadenkend naar de nijver slijpende overbuurman en toen trok ze Hollewijn terzijde.
„Ik ga eens in zijn huis kijken!" fluisterde ze.

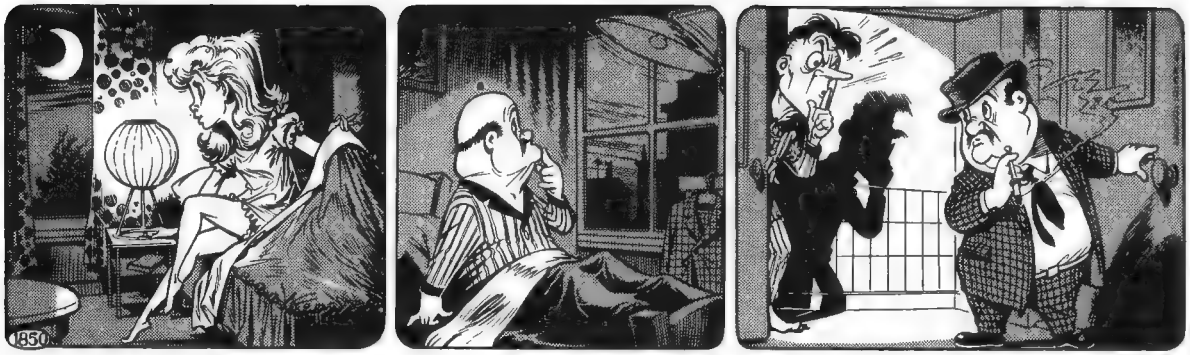

Hollewijn had Wiebel streng verboden om naar het huis van hun onaangename overbuurman te gaan.
„Dat is veel te gevaarlijk", zo sprak hij. „Die grommende bloedhonden sluipen dag en nacht door de tuin. Maar erger nog dan die dieren is de man zelf, kindlief."
Het meisje wachtte dus geduldig totdat het huis na veel gestommel, gedreun van kranen en gebonk van voeten tot rust was gekomen. Toen stond ze zachtjes op en schoot in haar kleren. Maar hoewel ze geen schoenen aantrok en ze zich op haar tenen door het vertrek bewoog, begon toch de lamp in Euvels kamer te slingeren.

De scherpe speurder schoot meteen overeind in zijn bed. „Als ik het niet dacht!" gromde hij. „Dat nest gaat weer op kattekwaad uit. Ik had haar wel door met haar gefluister. Maar je plan gaat niet door, juffrouw Wip!"
Grimmig liet hij zich op de grond zakken, kleedde zich snel aan en liep de gang op. Doch als geoefend politieman had hij natuurlijk wél zijn schoenen aangetrokken. En daar deze van degelijke rubberzolen waren voorzien, golfde de vloer bij iedere knerpende stap die hij deed. De gevolgen bleven niet uit. Er werd een deur geopend en een toornige buurman trad naar buiten.

„Wat is dat voor een manier van doen?" riep de buurman toornig. Dat bonkt in het holst van de nacht door het huis heen alsof er geen andere mensen wonen!"
„Ik bonk niet", protesteerde Euvel. „Ik sluip!"
„Mooi is dat!" kreet de ander. „Nette mensen sluipen niet zó, dat de kalk van het plafond valt. En als u een heer was, zou u een ander soort schoenen kopen. Dubbele zolen nog wel. Dat doet u alleen om te sarren!"
Nu werden ook andere deuren geopend en al gauw vormde zich een groepje om de ongelukkige speurder. Dat was wel prettig voor Wiebel, want nu kon ze onbemerkt het pand verlaten. Ze trok de deur zachtjes achter zich dicht en snelde naar de overkant waar het huis van de zonderling somber in het maanlicht lag. Ze aarzelde niet. Zo vlug ze kon klom ze tegen de spijlen van het hek omhoog en werkte zich tussen de scherpe punten door. Het was een benauwd ogenblikje en ze slaakte dan ook een zucht van verlichting toen ze onbeschadigd op de grond sprong. Maar men moet geen ha roepen voor men over de brug is; dat bleek. Want toen ze de bodem raakte sprong er achter haar een grote klem knallend dicht - en direct daarop klonk het gegrom van de honden.

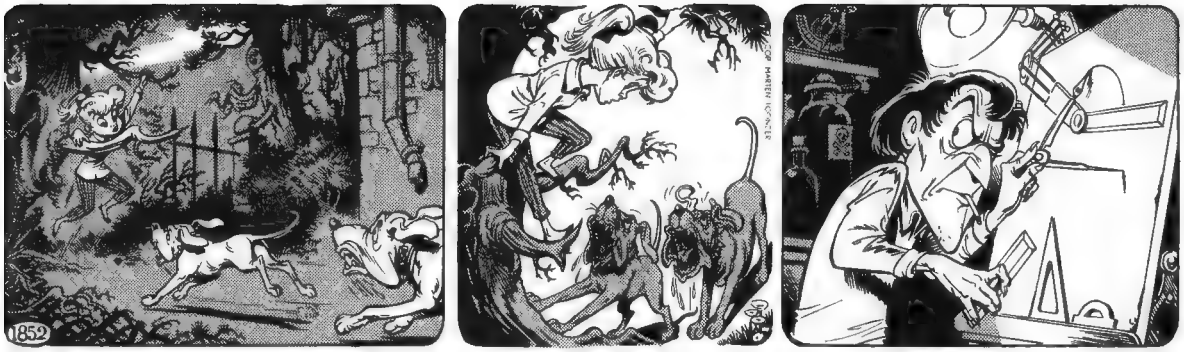

Wiebel Wip was een ogenblikje verstijfd van schrik. Maar toen braken de bloedhonden grommend door het kreupelhout. Hun tanden glommen vals in het maanlicht en ze keken haar zo hongerig met bloeddoorlopen oogjes aan, dat ze met een kreet tegen de eerste de beste boom opsprong.

Ze had geluk, want de stam was oud en ruw en de takken waren nooit gesnoeid, zodat ze er gemakkelijk tegen op kon klimmen. De honden hadden het nakijken en dat deden ze dan ook. Huilend en grommend krabden ze aan de schors.

„Wat zijn Liesje en Loesje vanavond onrustig", prevelde de vreemdeling, die in de stilte van zijn werkkamer bezig was met het maken van een ontwerp. Het droeg het opschrift „Bouwproject Teisterveld", want Teisterveld was de naam van deze zonderlinge man en hij legde zijn gehele ziel in deze tekening. Doch nu schoof hij zijn lamp opzij en wierp zijn potlood weg.
„Er moet onraad zijn", hernam hij. „En met onraad in de buurt kan ik niet werken voor het heil van de mensheid. Ik ga eens kijken."

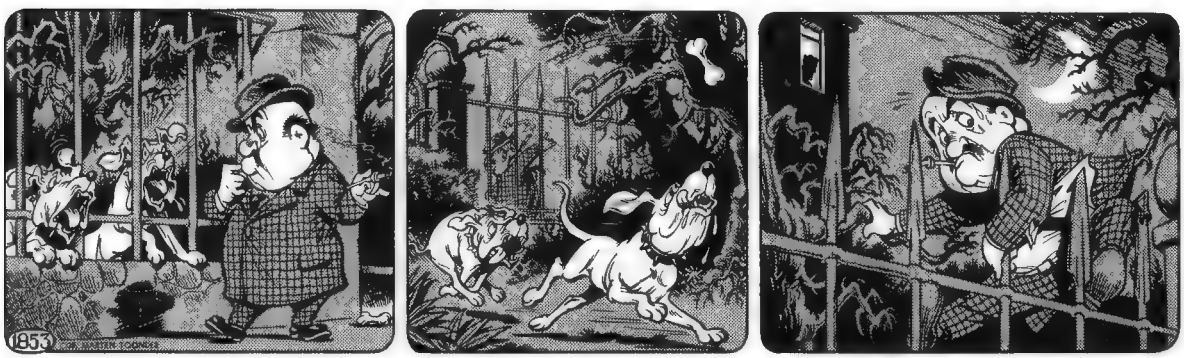

Inmiddels had detective Euvel zich losgemaakt van de burenruzie en nu stond hij bedremmeld voor het hek te kijken. Want de honden die door Wiebel extra waakzaam waren geworden hadden zijn spiedende gestalte opgemerkt en nu sprongen ze huilend en kwijlend tegen de spijlen op.
„Fikkie is zoet", sprak de speurder met benauwde stem. „Af dan! Het beestje is braaf!"
Deze woorden wekten de woede van de monsters echter op, zodat de politieman bedrukt zweeg.
„Toch moet ik binnen zien te geraken", mompelde hij tot zichzelf. „Juffrouw Wip heeft hier ingebroken en ik moet de bewoner van het pand spreken om deze zaak te sussen . . ."
Nu viel zijn blik op een oud bot, dat naast hem op de straat lag en zijn scherp brein begreep onmiddellijk het nut ervan. Hij greep het been en wierp het met een grote boog in de verwilderde tuin, waar het ergens in de struiken belandde. De honden Liesje en Loesje snelden er met klapperende wangen achteraan en nu daalde er een vreemde stilte over het toneeltje.
Euvel aarzelde niet. Met grote krachtsinspanning hees hij zich tegen de spijlen van het hek op en begon over de punten te klimmen. Doch helaas, zijn zware lichaamsbouw bemoeilijkte zijn pogingen aanzienlijk . . .

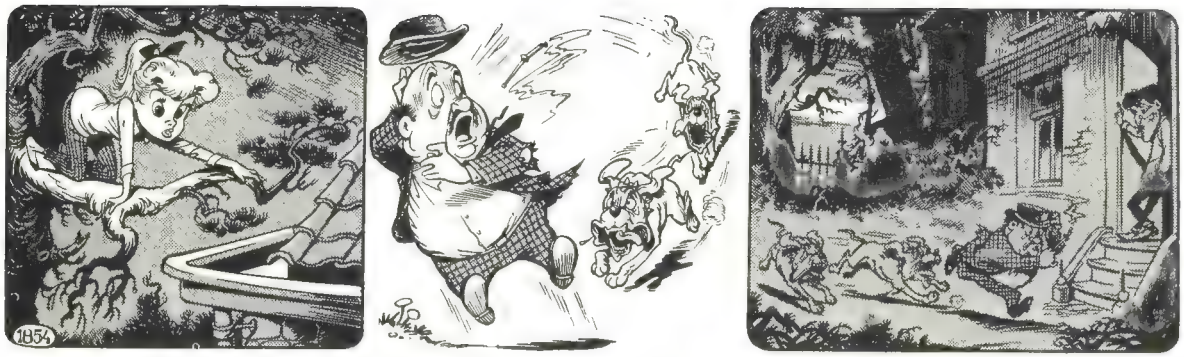

Wiebel Wip bleef niet op de boomtak zitten. Beneden zich hoorde ze de honden grommen en ze begreep, dat de terugweg afgesneden was. Daarom klom ze de stam verder in totdat ze een tak ontdekte die over de dakgoot van het ongastvrije huis hing - en daar schoof ze behoedzaam naar toe.

Op dat moment barstten de beesten in een wild gejoel los. Maar dat was niet tegen Wiebel gericht maar tegen detective Euvel, die plotseling weer in hun gezichtsveld kwam nadat hij zich uit de punten van het hek had losgemaakt. De verscheurde politieman verbleekte en zette het op een lopen. Doch de monsters zaten hem dicht op de hielen terwijl de wilde woekering van allerlei gewas zijn voortgang belemmerde. Hij ademde verlicht op toen de voordeur geopend werd en de bewoner op het bordesje verscheen. Doch de man maakte geen aanstalten om hem ongelukkige te helpen.

Met een scheve glimlach keek hij naar de ongelukkige speurder, die hem in volle draf passeerde.

„Kijk, dat ziet men niet vaak", sprak hij, gemakkelijk tegen de deurpost leunend. „Een voorbijganger, die te middernacht met de honden speelt. Een dierenvriend, wed ik. Doe maar alsof u thuis bent, hoor; Liesje en Loesje houden van een verzetje."

Door een tekort aan adem bleef Euvel tenslotte wankelend staan. De honden sprongen grommend tegen hem op en rukten de resten van zijn kostuum aan flarden.

„Niet doen, jongens!" vermaande hun eigenaar. „Jullie hinderen meneer. Meneer zoekt misschien iets in onze tuin, nietwaar meneer?"

Op het horen van deze stem lieten de beesten de ongelukkige speurder los, doch Euvel was te ontdaan om iets te zeggen. Zijn lompen bij elkaar houdend strompelde hij de stoep op en wankelde het huis binnen.

„Welja!" riep nu de bewoner. „Kom er in en maak het u gemakkelijk. Mijn naam is Teisterveld en ik houd van onverwacht bezoek. Wilt u mij soms spreken?"

De politieman trad de kamer in, die zijn gastheer hem wees en keek wat schaapachtig rond.

„Ik . . . hmpf . . . spr-spreken, ja", stamelde hij. „Mijn naam is . . . Eu . . . Euvel . . . hmpf . . . po-politie . . ."

„Juist ja", hernam de heer Teisterveld, „politie. Geen kwaad idee, want tenslotte weet ik niet wat u in mijn tuin komt uitvoeren. Er sluipt veel slecht volk bij de weg. Maar ik heb mijn eigen verdediging."

Zo sprekende liep hij naar een hoek en greep een glanzend staafje . . .

„Insluipers en spionnen!" riep de heer Teisterveld plotseling op veranderde toon. „Daar heb ik een hekel aan. Ik haat zel Maar ik weet, hoe ik ze onschadelijk moet maken! Hier!"

Met deze woorden wierp hij het glanzende staafje in de richting van detective Euvel, die meende dat het een nieuw soort wapen was. Hij stak dan ook afwerend zijn handen uit. De staaf ontrolde zich echter in dunne vellen die zich onmiddellijk aan hem vasthechtte, zodat hij er na enkele ogenblikken uitzag als een bovenmaatse vlieg op vliegenpapier. Zijn gastheer sloeg het toneeltje met een tevreden glimlach gade.

„Ja, ja", sprak hij. „Het nieuwe plastic „doe-het-zelf" behang werkt uitstekend. Het hecht zich dadelijk met ongelofelijke kleefkracht vast; het scheurt niet en is prettig afwasbaar. Ik zal het binnenkort op de markt brengen, want hiermede wordt het zelf behangen een feest, wat u, meneer?"

De ongelukkige speurder stiet doffe kreten uit en worstelde om los te komen. Maar daardoor maakte hij het steeds erger, zodat hij geheel behangen raakte.

Zijn woedend geroep drong ook tot de zolderverdieping door, waar Wiebel Wip net bezig was om door een raampje binnen te dringen.

„Wat afschuwelijk!" zei ze. „Het klinkt alsof er iemand mishandeld wordt . . . en het lijkt op de stem van Euveltje!"

Wiebel luisterde een ogenblik naar de doffe kreten die van de benedenverdieping opstegen - en toen liet ze zich snel door het zolderraam naar binnen zakken. Maar op hetzelfde moment werd ze gestoken door een scherp voorwerp, dat in het maanlicht stond te glanzen. Ze stiet een gil van schrik uit, want ze meende, dat ze aangevallen werd. Dat was echter niet zo; het voorwerp was alleen maar een benzinedop-versiering, die de bewoner op zijn dakkamer bewaarde omdat hij het zo fraai vond. Maar toen Wiebel Wip dat in de gaten had was het reeds te laat. Het geluid van haar stem was duidelijk hoorbaar boven het gegrom van Euvel uit. De heer Teisterveld keek omhoog en slaakte een vermoeide zucht.

„Nog meer visite", sprak hij. „Ik zal u nu even alleen moeten laten, meneer. Men moet tenslotte zijn gasten vriendelijk ontvangen. Ik hoop, dat u zich kunt redden."

De getergde politieman slaakte een verwensing, doch reeds was zijn gastheer op weg naar boven.

„Een zeer onrustige avond", prevelde hij uit zijn humeur. „Een onrustige avond", prevelde hij uit z'n humeur. „Hoe kan ik op deze manier nu aan mijn nieuwe project werken?"

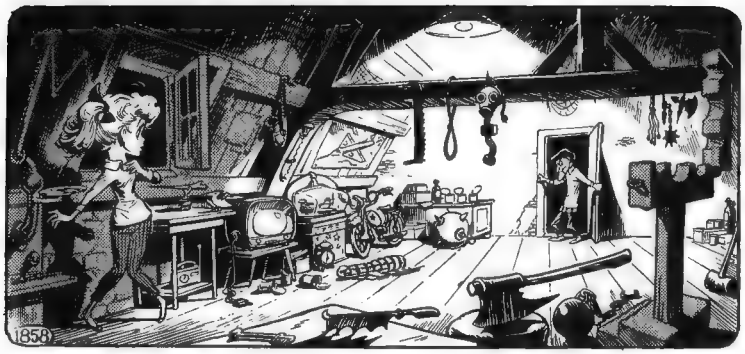

Wiebel Wip baande zich voorzichtig een weg door de donkere ruimte, die vol voorwerpen bleek te staan.
„Gompie, wat een rommelzolder heeft die man!" mompelde ze.
„Geen rommelzolder, jonge dame!", sprak een stem aan de andere kant van het vertrek - en op hetzelfde moment knipte iemand het licht aan. Het was de eigenaar van het pand, die haar met een scheve glimlach opnam.
„Dit is mijn museum", vervolgde hij op zoete toon. „Maar in 't donker kunt u er niet zo van genieten. Dit is beter, hè?"
Wiebel was nogal geschrokken van de onverwachte verschijning, maar haar schrik werd er niet minder op toen ze om zich heen keek. De verzameling, die de heer Teisterveld zijn museum noemde, bleek voor een groot deel uit griezelige werktuigen te bestaan, die door onze voorouders werden gebruikt om een ander onaangenaam te zijn.
„Ja, daar kijkt u van op, hè?" hernam haar gastheer trots. „Dat daar is een pijnbank, daar naast dat schandblok, ziet u wel? Maar dat is allemaal oud en primitief; tegenwoordig hebben we zulke ruwe dingen niet meer nodig, wat u?"
Zo sprekende was hij naderbij gekomen. Hij glimlachte vals en in zijn oog brandde een vreemd lichtje.

„Ik heb hier alles verzameld wat nuttig is voor mijn doel", sprak de heer Teisterveld. „U kunt hier alles vinden, vanaf een pijnbank tot een draagbare radio. Er is een ijzeren kooi met punten, maar ook een bromfiets en de nieuwste plastic-verpakking. Kijkt u maar rustig rond, hoor."

„Ik wil helemaal niet rondkijken!" riep Wiebel uit. „Ik vind het hier dood-eng. Het zijn allemaal martelwerktuigen!"

„Zo noemde men die dingen in oude tijden", hernam haar gastheer. „Tegenwoordig kennen we alleen maar zegeningen van de beschaving. In dit schandblok bijvoorbeeld werd vroeger het hoofd vastgeklemd, maar als u nu naar dat gasmasker kijkt . . ."
Verder kwam hij niet. Het meisje had hem een onverwachte duw gegeven, zodat hij al struikelend met het hoofd op zijn schandblok terecht kwam. Het hout klapte dicht en nu zat de verzamelaar in zijn eigen bezienswaardigheid gevangen.
Wiebel talmde niet. Ze holde het onaangename vertrek uit en daalde snel de trappen af. Want beneden haar klonk nog steeds het benauwde gegrom van Euvel. Het leek veel op de geluiden, die de heer Teisterveld boven uitstiet, maar er zat een vermoeide klank in en ze begreep, dat ze zich haasten moest.

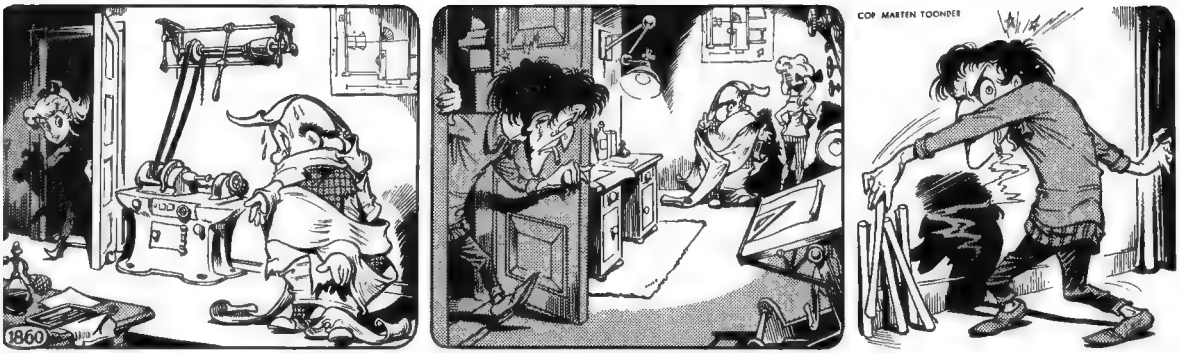

Wiebel holde de kamer in want het benauwde gegrom van Euvel maakte haar erg ongerust. Toen ze de politieman echter geheel in plastic gewikkeld maar verder onbeschadigd aantrof, barstte ze in zenuwachtig gegiechel uit.
„Gompie", zei ze. „Is dat alles? Ik dacht, dat er iets vreselijks met je gebeurt was! Waarom sta je daar zo vissig te kijken? Doe die rommel toch af!"
„Dt kn knt!" riep de ongelukkige uit. „Ts plstc mt klft . . . pch!"
Daar zijn spraak ernstig belemmerd werd door het behang dat hem tot de lippen gestegen was, kon het meisje hem niet verstaan. Ze stak een hand uit om hem uit de klevende stroken te helpen, doch nu deinsde hij met korte trippelpasjes en een waarschuwend gegrom achteruit.
„O, nu begrijp ik het", mompelde Wiebel. „Het is natuurlijk een van de nieuwe vindingen van die engerd. Pakpapier of zo. Hoe kom je daar uit?"
Zoekend keek ze het vertrek rond en daardoor merkte ze niet, dat de eigenaar van het pand sluipend binnentrad. Hij had zich uit het schandblok bevrijd en nu bewoog hij zich omzichtig naar de hoek waar de plastic-rollen stonden . . .

De heer Teisterveld greep een van de rolletjes plastic-behang en sloop daarmee naar Wiebel toe. Die was nog steeds bezig om het vertrek te doorzoeken.

„Gompie", zei ze, „er moet toch iets bestaan om die kleefmassa los te maken? Is hier geen water, of petroleum of zo? Weet jij niet hoe het eraf gaat, Euveltje?"

De politieman antwoordde niet, maar in plaats daarvan slaakte hij zo'n rauwe kreet, dat het meisje verschrikt opkeek en het naderende gevaar zag. In de nood greep ze altijd terug op de haar bekende wapens. Met een snelle beweging greep ze haar poederdoos uit haar broekzak en blies de inhoud daarvan in het gelaat van de naderende engerd. Dat verdween geheel in een witachtige wolk - en terwijl de man in een daverend genies uitbarstte ontglipte het staafje hem aan de machteloze vingers. Het hechtte zich onmiddellijk met grote kleefkracht aan de uitvinder vast toen het zich een weinig ontrolde. Een ogenblik later was deze dan ook in een worsteling met zijn behang gewikkeld.

De heer Teisterveld kende zijn eigen vinding goed. Hij wist, dat de kleefkracht van dit behang onovertrefbaar was en daarom maakte hij niet de fout om te gaan trekken. Met enige moeite trok hij een scheve glimlach om zijn mondhoeken en bleef onbewegelijk staan.

„Heel aardig, die grap met die poeder", sprak hij. „Ik heb erg gelachen, werkelijk. Maar nu moeten we weer eens ernstig worden. Wilt u mij dat verstuivertje daar even aangeven?"

Wiebel liep naar de tafel en pakte het instrumentje op dat hij aanwees.

„Nt gvn!" riep Euvel van achter het behang. „Nt dn!"

„Een leuk ding", zei het meisje. „Hiermee kan je dat spul zeker oplossen, hè?"

„Misschien wel", gaf de eigenaar toe. „Als u het even aanreikt, zal ik u de werking laten zien."

„Dat zou je wel willen, hè?" zei Wiebel. „Je bent een nog engere engerd dat ik al dacht. Ik gooi het net zo lief het raam uit."

„Nt dn! Nt dn!" riep de speurder. Zijn gelaat was paars aangelopen en hij maakte vreemde huppeltjes. „Kmhrmt gmpf!" gromde hij. „Sptdntch!"

Wiebel Wip verstond niet precies wat hij zei, maar ze begreep wat hij bedoelde - en om hem niet langer te plagen begon ze de verstuiver te laten werken. Er kwam een vreemd-geurende vloeistof uit, die direct werkte. De plastic loste op tot een zwarte massa, die drabbig van de geteisterde politieman afdroop.

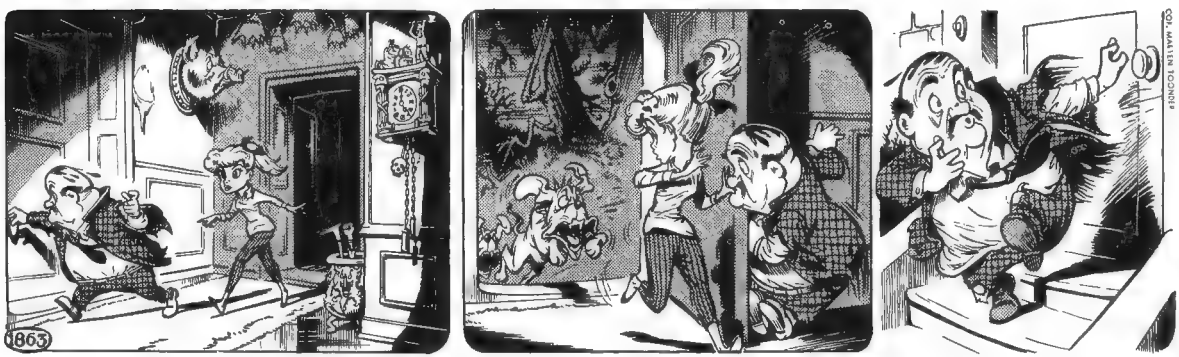

Euvel veegde met een zucht van verlichting de drabbige massa wat van zijn gelaat en liep toen met snelle pas de kamer uit.

„Hédaar!" riep de heer Teisterveld, zich voorzichtig in zijn behang omdraaiend, „geef mij dat verstuivertje eens even aan! Hela! Halt!"

Maar Wiebel zette de spuit veilig buiten het bereik van de onaangename man neer en holde toen achter de speurder aan, zonder naar zijn geroep te luisteren.

„Vrijheid!" riep Euvel uit. „Men waardeert de vrijheid pas wanneer men een tijdlang in plastic gekleefd is geweest. Kom gauw, juffrouw Wip. We vertrekken!"

Met deze woorden opende hij de buitendeur, zonder er aan te denken, dat de bloedhonden in de tuin zaten te wachten. Hij merkte zijn fout pas, toen de monsters jankend en grommend naar binnen sprongen.

Wiebel keerde zich met een kreet om en rende het huis weer in; want soms moet men van twee kwaden de minste kiezen. De politieman zag met afgrijzen de dieren passeren.

Hij stond wat achter de deur, zodat ze hem niet direct in de gaten hadden en daar maakte hij gebruik van door snel naar buiten te springen. Maar toen hij op de stoep stond en de deur achter zich had dichtgeworpen kwam hij tot bezinning.

„Wat heb ik gedaan?" zo vroeg hij zich af. „Daar sta ik met twintig trouwe dienstjaren - en ik laat dat kind daar alleen met die monsters en die bruut!"

Euvel stond verslagen op de stoep. Het maanlicht wierp vreemde schaduwen door de tuin en de wind blies klagelijk door de bomen. Maar achter zich hoorde hij de honden grommen en janken en dat stemde hem heel droevig.

„Daar heb ik me dat arme kind in de steek gelaten", zo prevelde hij . . . „Wat nu te doen? Aanbellen helpt niet en inklimmen valt buiten mijn bevoegdheid. Ik zal assistentie moeten vragen. Ach, als ik maar niet te laat kom!"

Nu, die angst was ongegrond. Wiebel was de kamer weer in gerend waar de heer Teisterveld nog steeds onbeweeglijk in zijn behang stond.

„Kijk, kijk", riep hij met zoete stem, „daar hebben we de jonge dame weer . . ."
„Help!" riep het meisje. „Jaag die honden weg!"
„Kalm Liesje!" vermaande de gastheer. „Af, Loesje! Jullie maken de jonge dame moe, nietwaar, jonge dame?"
De beesten hielden de pas in en staarden hun baas afwachtend aan met bloedbelopen ogen.
„Het verstuivertje", hernam deze. „In deze houding kan ik de bengels niet in de hand houden."
Wiebel nam zuchtend het apparaatje op en begon gehoorzaam te spuiten. Want ze begreep, dat ze geen andere keus had.

De heer Teisterveld schudde de resten plasticbehang van zich af en veegde de drabbige massa uit zijn haren. Toen begaf hij zich naar de deur om de honden uit te laten.
„Ze zijn lief", sprak hij, „maar ze zijn aan het buitenleven gewend. U had ze niet binnen moeten laten; ze houden van stoeien en ravotten en dat kan ik hier niet hebben."
„Stoeien?" herhaalde Wiebel schel. „Die knoertige monsters hebben me haast opgegeten!"
„Misschien zagen ze u wel voor een inbreekster aan", zei de gastheer met een dunne glimlach. „Net als ik - en dat mag u ons niet kwalijk nemen, nietwaar?"
„Gompie", riep Wiebel, „schei nu maar uit met je valse praatjes. Wat ga je nu doen?"

„Een goede vraag", mompelde de ander. „Wat ga ik nu doen? Zal ik de politie waarschuwen, dat ik een inbreekster gevangen heb? Wat denkt u?"

Hij wist niet, dat de politie intussen al gewaarschuwd was door rechercheur Euvel, die zich in zijn flarden naar het hoofdbureau gespoed had. En inspecteur Knerpslijper zag de toestand even scherp als de heer Teisterveld.

„Het is strafbaar", sprak hij koel. „Juffrouw Wip heeft zich schuldig gemaakt aan inbraak bij een verdienstelijk en oppassend ingezetene. We kunnen haar niet helpen; alleen maar inrekenen."

„Kom", sprak de heer Teisterveld opgewekt. „Ik ben een weekhartig en humaan man. Ik zoek geen wraak - en daarom zal ik de politie hier buiten laten. Maar dan moet u mij helpen bij mijn ontwerpen."
Wiebel leefde wat op. Want ze begreep, dat ze een strafbaar feit had gepleegd door hier in te breken - en ze was bang, dat Hollewijn er in gemengd zou worden wanneer de politie kwam. Bovendien wilde ze zoveel mogelijk van deze engerd te weten komen.
„Goed", zei ze daarom. „Wat zijn dat voor ontwerpen?"
„Ik ben bezig met het creëren van de najaarsmode", legde de ander uit. En ik zocht juist een geschikte mannequin."
„De mode?" riep het meisje uit. „Zit je daar ook al achter?"
„Ik zit overal achter", zei de heer Teisterveld met een scheve glimlach. „Ik werk hier in stilte en bescheidenheid aan het heil van de mensheid. Deze kant uit, alstublieft."
Zo sprekende ging hij haar voor naar een aangrenzend vertrek en al gauw was hij ingespannen bezig aan de nieuwe lijn die hij voor de komende herfst ontworpen had . . .
„Het is een lelijk geval", zei inspecteur Knerpslijper. „Juffrouw Wip heeft ingebroken bij een zéér gezien en geacht

ingezetene. Er is geen enkele reden om haar te helpen; de heer Teisterveld is een weldoener der mensheid."
„Asjemenou", prevelde Euvel onthutst.
„Ja, ja", hernam de ander, „hij is de ontwerper van de nieuwbouw die ons vaderland siert, hij is de geestelijke vader van de knalfiets, hij heeft de ideale verpakking uitgevonden . . ."
„Toe maar", zei Euvel.
Zijn chef zweeg even. Hij had een nieuw pakje sigaretten te voorschijn gehaald en worstelde nu om het open te krijgen. Doch het vochtwerende omhulsel vertoonde nergens een zwakke plek en daarom viel dat niet mee.
„Moderne rommel", mompelde Euvel, die het getob oplettend gadesloeg. „Ik rook altijd plastic-vrije sigaartjes."
„Hm", vervolgde de inspecteur, rood aanlopend, „hij heeft, zoals ik al zei, de kiemvrije plastic-verpakking uitgevonden en bovendien het . . ."
Op dat moment scheurde het omhulsel, zodat de politieman plotseling een vernietigd pakje in de hand hield. Een ogenblik staarde hij naar zijn gekreukte sigaretten voordat hij ze in de papiermand wierp.
„Goed", zei hij toen grimmig, „we gaan naar dat huis. We kunnen juffrouw Wip niet aan haar lot overlaten, dat is duidelijk."

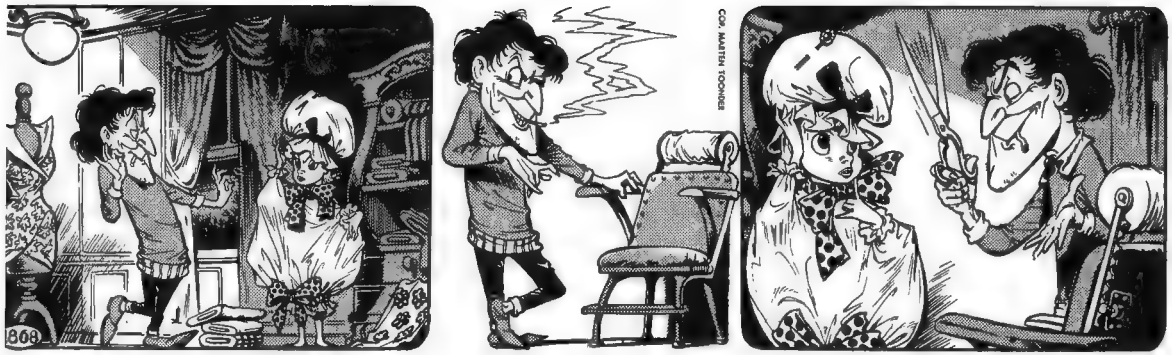

De heer Teisterveld werkte ingespannen met allerlei stoffen; hij voegde linten en strikken toe, hij speldde en knoopte - het was duidelijk, dat hier een kunstenaar bezig was.
„Zo", sprak hij tenslotte, „het is klaar. Een creatie, jonge dame!"
Wiebel Wip tilde haar floddermuts een weinig op, zodat ze iets kon zien.
„Gompie, een creatie noem je dat!" riep ze boos. „Het is een gewone aardappelzak. Zoiets lelijks heb ik nog zelden gezien."
„In het najaar zult u het mooi vinden", beloofde de ontwerper. „Wanneer alle dames er in lopen zult u pas begrijpen wat een voorrecht het is dat u nu al kennis van de Tiesterveld-lijn hebt kunnen nemen. Maar komaan, we zijn nog niet klaar!"

„Wat moet er dan nog meer gebeuren?" vroeg Wiebel. Ze keek ongerust onder haar muts uit naar een kappersstoel, die de ander naar voren schoof.
„Bij deze nieuwe mode hoort een nieuw kapsel", legde de kunstenaar uit. „Gaat u zitten. Ik zal mijn goedheid nog uitbreiden en u een moderne coiffure geven. Dan steekt u in het najaar iedereen de loef af."

Zo sprekende glimlachte hij scheef en knipte op een akelige manier met een schaar in de lucht.

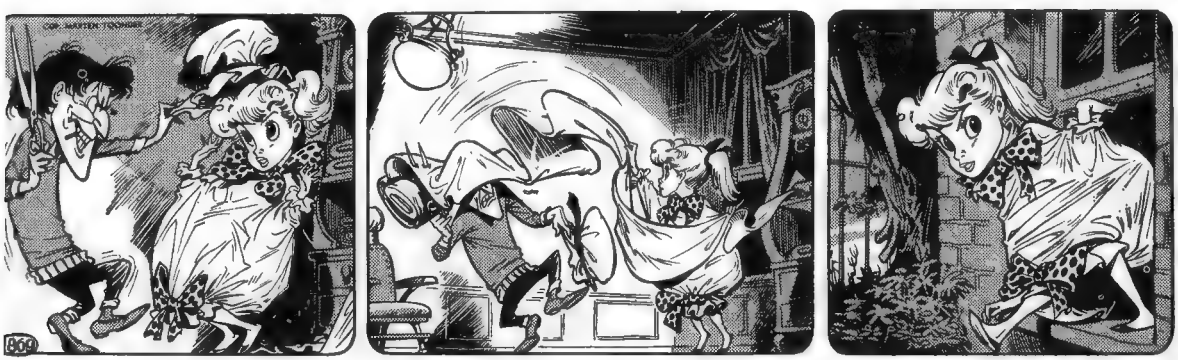

De heer Teisterveld trok Wiebel voorzichtig de bolle muts van het hoofd.
„Komaan", sprak hij, „gaat u nu rustig zitten, dan zal ik mijn nieuwe coiffure op u proberen. U zult de ster van ieder feest zijn met een Teisterveld-kapsel."
„W-wat is dat voor een kapsel?" vroeg Wiebel achteruitdeinzend.
„Modern en fris", verklaarde de kunstenaar, „zoals de tijd het eist. Helemaal kaal, u weet wel."
„Dacht ik het niet?" riep het meisje - en met deze woorden trok ze een baal textiel van de plank achter zich.

De soepele stof ontrolde zich over de ontwerper heen, zodat hij voor een ogenblik aan het oog onttrokken werd. Daar maakte Wiebel gebruik van. Zo vlug ze dat kon in haar moeilijke jurk sprong ze naar het raam toe en klom op de vensterbank.

De honden waren niet te zien en achter haar duidde een driftig gemompel er op dat haar gastheer meer bewegingsvrijheid genoot.

Met de moed der wanhoop sprong ze dan ook naar buiten in de tuin, die verwaarloosd in het ochtendgloren lag.

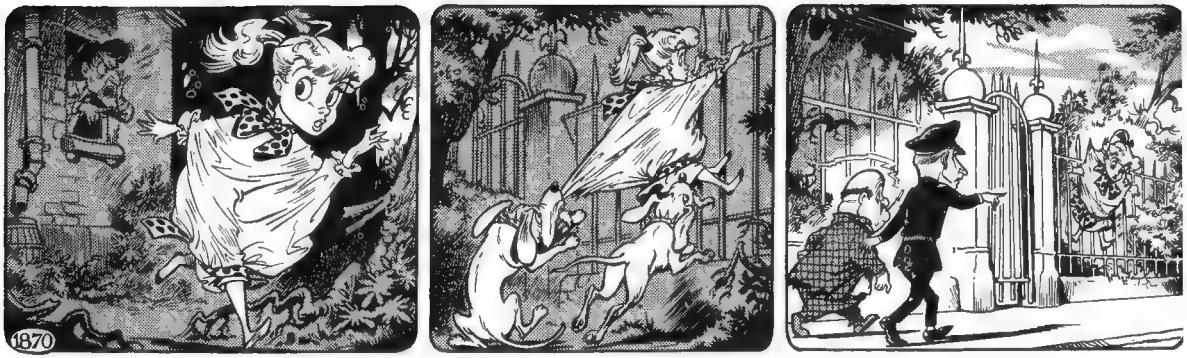

Wiebel Wip stond op en strompelde moeilijk in haar vreemde jurk door de tuin. De ontwerper leunde uit zijn venster en riep met schrille stem om zijn honden.
„Liesje!" schreeuwde hij. „Loesje! Waar zijn jullie dan! Deze ondankbare jongedame gaat er in mijn nieuwe creatie van door. Maar daar zal ze spijt van krijgen! Diefstal van een mode-ontwerp is ernstig!"
Zijn geroep was niet vergeefs. Daar verschenen de waakhonden reeds met rode ogen - en voordat het meisje het hek had bereikt begonnen ze al naar haar te happen.
Doch nu bleek, dat de nieuwe Teisterveld-lijn een goede bescherming bood; de dieren moesten heel wat textiel verwerken voordat ze bij Wiebel waren. Ze kon zich dan ook losrukken en tegen de spijlen opklimmen terwijl de monsters genoegen moesten nemen met creatie-onderdelen.

Maar het klauteren was moeilijk en de punten waren bijna onoverkomelijk.
Toen Euvel en de inspecteur de hoek omkwamen hing ze als een overrijpe vrucht aan de straatkant.

„Hemel!" stamelde de rechercheur verblekend. „Ik hoop, dat we niet te laat zijn. Kijk nu toch eens!"
„Dat ziet er ernstig uit", gaf zijn chef toe en hij verhaastte zijn pas.

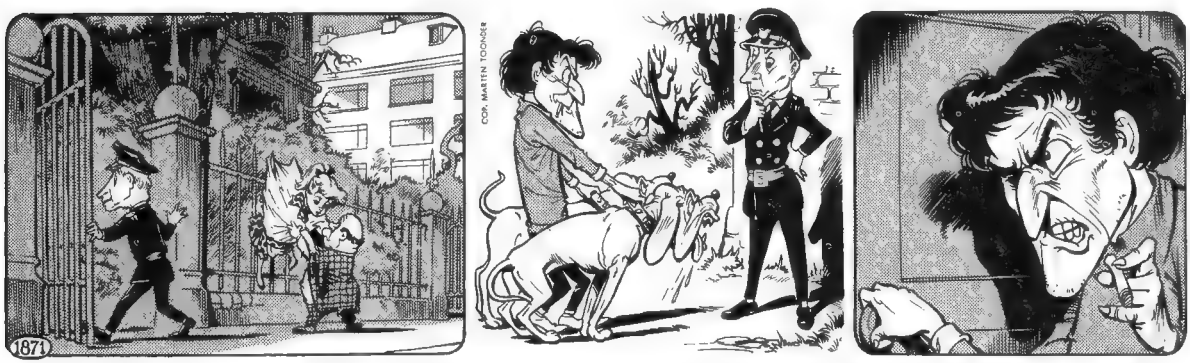

Euvel en de inspecteur keken met verglaasde blikken naar Wiebel, die als een verongelukte ballon aan het tuinhek hing.

„Hemeltje, juffrouw Wip!" riep de eerste uit. „Wat is er met u gebeurd? Heeft de schurk u aan een parachute bevestigd?"
„Help me hier af!" riep het meisje benauwd. „Ik stik in deze noodjurk!"

De speurder gehoorzaamde ontdaan en zijn chef spoedde zich het hek in om te onderzoeken wat er in het duistere huis had plaatsgevonden. In de tuin werd hij reeds door de eigenaar opgewacht. De man hield met enige moeite zijn waakhonden in bedwang en hij lachte scheef.

„Inderdaad, er is hier ingebroken", verklaarde hij desgevraagd. „Twee arme drommels waren het; de een was een manspersoon met een verworden gelaat en de andere een verwaarloosd meisje. Maar ik heb ze goed onthaald, hoor; ik heb altijd medelijden met ontspoorde figuren."
„Juist", sprak de inspecteur, die zich slecht op zijn gemak voelde. „Ze staan hier buiten het hek. Wat zal ik met hen doen? Ik bedoel . . . eh . . . overweegt u een aanklacht?"
„O nee", zei de heer Teisterveld. „Laat ze toch lopen, agent! Ik gun ze niets dan goeds; dat meisje mag zelfs die jurk houden! Ik ben een mensenvriend, weet u?"
Hij knikte vriendelijk en trok zich terug in zijn woning. Daar betrok zijn gezicht echter plotseling.
„Mensen?" prevelde hij tandenknersend. „Bah! Ik háát ze!"

Toen Wiebel Wip en Euvel eindelijk terneergeslagen thuis kwamen, zat Hollewijn in een stoel voor het raam. Van daaruit sloeg hij op zijn gemak het huis aan de overkant gade. Weliswaar kon hij de heer Teisterveld niet aan het werk zien, maar aan het huis kent men de bewoner, zoals hij tot zichzelf zeide. Bij het binnentreden van het ongelukkige tweetal keek hij verrast op.

„Kijk eens aan", sprak hij, „mijn hofhouding keert terug, in lompen gehuld. Hoe komen jullie in deze toestand?"

Wiebel legde haastig uit wat er die nacht gebeurd was.

„Hij zit overal achter", zei ze tenslotte. „Achter alle knoertige uitvindingen en achter de nieuwbouw en achter de mode en alles. Er is niets tegen hem te doen."

„We zullen zien", zei de koning opstaande. „Het is nu tijd, dat ik met hem ga spreken. Ik heb hem lang genoeg bestudeerd."

„Gompie", riep het meisje uit, „je kunt hem toch niet ompraten; die vent is keihard, hoor."

„Het is zo gesteld", zei Hollewijn, „dat iedereen een zwakke plek heeft." En met deze woorden verliet hij het vertrek.

Hollewijn stak de straat over en liep op het huis van zijn merkwaardige buurman toe. Bij zijn nadering opende deze snel het hek.

„Ik verwachtte u", sprak hij met een scheve glimlach.

„Kijk eens aan", zei de vorst verrast, „hoe kon u vooruit weten, dat ik zou komen?"

„Ik weet veel", antwoordde de ander zelfingenomen. „Ik weet bijvoorbeeld, dat de koning een huis tegenover het mijne heeft gehuurd om mij in de gaten te houden. En wanneer de secretaresse van de koning en zijn huisdetective bij mij binnendringen ligt het voor de hand, dat zijne majesteit tenslotte zelf de zaak ter hand neemt wanneer die twee de kous op de kop krijgen, nietwaar? Want de zaak is belangrijk genoeg, nietwaar?"

„Daar kom ik juist eens naar kijken", zei Hollewijn koeltjes.

„Waarnaar?" vroeg de heer Tiesterveld verbaasd.

„Of de zaak belangrijk genoeg is", legde de koning uit.

Nu betrok de gastheer. Driftig ging hij de koning voor naar een vertrek waar allerlei speelgoed was uitgestald.

„Kijk", verklaarde hij, „dit heb ik ontworpen voor de jeugd.

Tankjes, die net echt zijn en bestuurbare raketten. Hier is een kanonnetje, dat echte rookbommetjes schiet; er komt zo'n paddestoelwolkje uit, u weet wel. Alles is bijna echt, fantasie is er niet bij nodig. De kinderen zijn er dol op.

Aardig hè? En toch wel belangrijk - of vindt u soms van niet?"

Nu ging de heer Teisterveld naar een grote tafel, waarop een maquette van een nieuwe woonwijk stond.
„Dat andere was maar kinderspeelgoed", verklaarde hij. „Hier heb ik echt groot werk; een onderdeel van het nieuwe stadsplan, ziet u? Mijn nieuwste uitvindingen zijn er in verwerkt, zoals brommende televisie-antennes, dreunende waterleidingen, ingebouwde microfoons in alle kamers en verwarmingen, die gloeiend heet of geheel koud zijn. Allemaal dingen, die ik in de huizen aan de overkant uitgeprobeerd heb."
Hij keek Hollewijn met een scheve glimlach aan en vervolgde: „U hebt zelf kunnen merken of ze een succes zijn, nietwaar?"

De koning knikte peinzend. „Een groot succes", prevelde hij.
Het was duidelijk, dat de heer Teisterveld zich erop verheugd had aanmerkingen te zullen krijgen. Hij betrok tenminste.
„Nu komt u me zeker vragen om er mee op te houden?" zei hij vorsend. „Dat vindt u zeker uw plicht tegenover uw onderdanen?"
Hollewijn schudde het hoofd.
„Nee", zei hij, „ik was al bang, dat u dat zou denken door het gedrag van juffrouw Wip. Maar dat is niet zo. Het is zo gesteld, dat ik uw mooie werk toejuich - ik ben dan ook gekomen om u te vragen ermee door te gaan."

Het scheve glimlachje verdween van Teistervelds gelaat. Het was duidelijk, dat hij boos begon te worden.

„U vindt dit dus mooi werk?" vroeg hij met schelle stem. „U houdt van dreunende waterleidingen en gesprekken die door de buren worden afgeluisterd?"
„Zo is het", zei Hollewijn warm. „Gaat u vooral voort met uw mooie werk - en laat u zich niet door tegenwerking ontmoedigen."

Een ogenblik was de ontwerper sprakeloos.
„Deze zaak is te belangrijk voor grapjes!" piepte hij toen. „Kijk maar eens door deze kijker, dan kunt u zien, dat het bittere ernst is!"

„Natuurlijk is het ernst", zei Hollewijn. Hij wierp een blik door het apparaat, dat gericht was op de overloop van het huis aan de overkant. Daar stond een groepje huurders voor Euvels kamerdeur en het was duidelijk, dat de speurder in moeilijkheden verkeerde.
„Kijk eens aan", prevelde de koning. „Hij heeft te veel lawaai gemaakt bij het omkleden, wed ik. Ja, het is net als ik dacht, deze nieuwbouw heeft grote voordelen. U bent een echte idealist, meneer!"
„Idealist?" riep de ander met schrille stem. „Voordelen? Welke voordelen heeft mijn nieuwbouw dan wel?"
„Dat men verdraagzaamheid moet leren, of men wil of niet", zei Hollewijn.

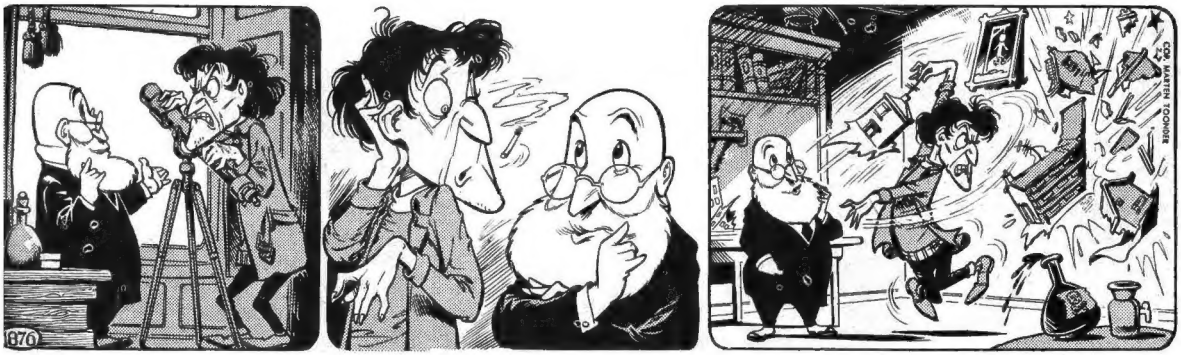

„Is dat verdraagzaamheid leren?" riep de heer Teisterveld schril. Hij wees op de kijker en voegde er aan toe: „Kijk dan door dat apparaat! U zult alleen maar ruzies en ellende zien; de hele dag lang!"
„Dat is maar tijdelijk", zei Hollewijn sussend. „Men moet tenslotte met elkander leven in een nieuwbouw woning en daarom komt de aanpassing vanzelf. En wie eenmaal in de nieuwbouw heeft gewoond, kan veel verdragen. Als men zo open leeft, leert men ook open te zijn en rekening te houden met een ander. U kweekt 'n mooie bevolking, meneer!"
De ander stond met stomheid geslagen. Het was duidelijk, dat hij het nog niet zo bekeken had.

„U bent net als alle stille weldoeners", hernam de koning met een scheve glimlach. „Het is zo gesteld, dat u te bescheiden bent om uw idealisme te erkennen. Maar het zal niet lang duren voor u de waardering krijgt die u toekomt. Men zal u huldigen als mensenvriend!"
Nu sprong de gastheer op. Hij uitte een kreet, die niets menselijks meer had en slingerde de maquette in gruizels tegen de muur.
„Ik wil geen weldoener zijn!" zo gilde hij. Ik haat! Ik haat!"
„Kijk eens aan", prevelde Hollewijn. Doch de ander luisterde niet meer. Ziedend van drift begon hij alles kort en klein te slaan . . .

Buiten het hek liepen Wiebel Wip en Euvel. Ze waren ongerust omdat Hollewijn zo lang weg bleef - en dat werd er niet minder op toen er in het huis het geluid van brekend meubilair begon op te stijgen.
„Gompie", zei het meisje bedrukt, „hij zal die oude lieverd toch geen pijn doen?"
„Oh nee", zei de speurder, „zo is hij niet. Misschien toont hij de koning de nieuwe mode of zo."
Dat vond Wiebel een flauw grapje, maar voordat ze boos kon worden rinkelden er een paar ruiten in scherven - en nu begon er ook huisraad en gereedschap naar buiten te vliegen. Dat werd Euvel toch te kras.

„Naar binnen!" sprak hij; „dit lijkt werkelijk op geweldpleging."

In gebogen houding slopen ze het hek in. De waakhonden schoten grommend toe, maar daar verscheen de huiseigenaar reeds in de deuropening. Zijn scheve glimlach was verdwenen en in zijn ogen brandde een koortsige gloed.

„Koest mormels!" krijste hij met overslaande stem. „Af! Hier, zeg ik je! Jullie leren die lui alleen maar verdraagzaamheid! Laat ze gaan."

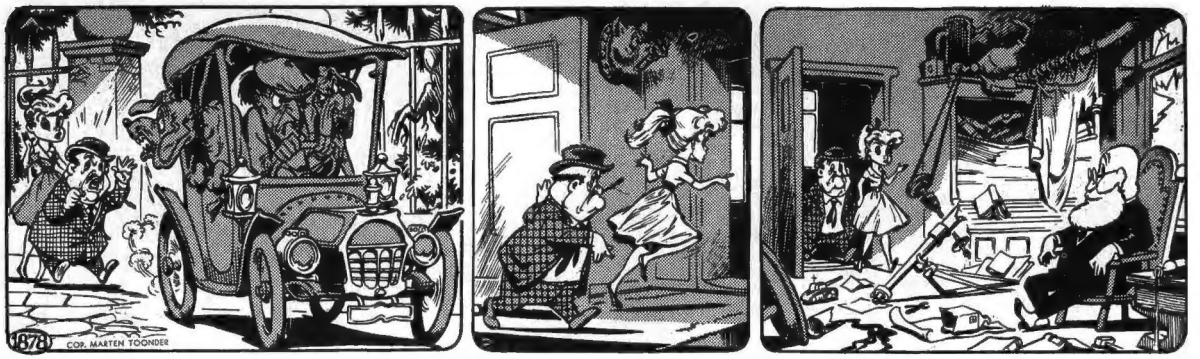

De heer Teisterveld besteeg zijn auto en riep de honden bij zich. Daarop gaf hij gas.
„Halt!" riep Euvel. „Waar is de koning?"
Maar de ander gaf geen antwoord. Met een hatende blik stuurde hij zijn voertuig langs Wiebel en de politieman en verdween in een stofwolk.
„Heb ik ooit", prevelde de laatste. „Er moet iets ergs gebeurd zijn. Dit keer heb ik te lang gewacht!"
Hij snelde het huis binnen, gevolgd door het meisje. Tot zijn grote opluchting echter vond hij Hollewijn rustig zittend in een vertrek, dat grotendeels vernield was.
„Gompie!" riep het meisje. „Wat is er gebeurd? Heb je hem weggejaagd?"
„Ja", gaf de koning toe. „De heer Teisterveld is bekeerd. Ik heb rustig en diepgaand met hem gesproken."
„Dat zie ik", mompelde de speurder, naar de puinhopen starend.
„Ik heb hem laten zien hoe nuttig zijn werk was", hernam de vorst. „Maar het is vreemd gesteld; hij kon het niet verdragen, om als een weldoener beschouwd te worden. Daarom heeft hij zijn ontwerpen vernield en het land verlaten."
„Wát heb je hem verteld?" riep Wiebel ongelovig.
Hollewijn stond op. „Kom mee naar de overkant", zei hij. Dan zal ik je alles vertellen in een omgeving die minder gehavend is."

Thuisgekomen vertelde Hollewijn zijn gesprek met de heer Teisterveld op uitvoerige wijze. Maar Wiebel begreep het niet helemaal.
„Waarom werd die engerd zo kwaad?" vroeg ze verbaasd.
„Ach", zei de koning, „het is nu eenmaal zo gesteld, dat de mens wil, dat zijn gevoelens ernstig worden genomen; of het nu oprechte liefde is of oprechte haat. En hij kon er niet tegen toen hij ontdekte dat zijn haat verdraagzaamheid opwekte."
„Hm", zei het meisje. „Maar is dat nu wel zo? Die verdraagzaamheid, bedoel ik? Geloof je echt, dat de mensen verdraagzaam worden in zo'n huis als dit?"
Op dat moment werd er ruw op de muur gebonsd en een rauwe stem riep: „Kan het niet wat zachter? Denken jullie dan nooit aan anderen? Ga naar buiten als je wilt kletsen!"
Er viel een stilte. Hollewijn keek geruime tijd peinzend naar het nu scheef hangende schilderijtje en toen zuchtte hij.
„Komaan", zei hij. „We moeten maar weer eens naar huis gaan. Ik persoonlijk geef toch de voorkeur aan Koudewater."

Daar de nieuwe hofauto nog steeds defect was gingen Hollewijn en Wiebel te voet naar het station om een trein te nemen.
„Ik ben blij, dat je hebt afgerekend met die mensenhater", zei Wiebel opgelucht. Maar de koning was minder tevreden.
„Met de mensenhater kan men nooit helemaal afrekenen", zei hij. „Het is nu eenmaal zó gesteld, dat hij te veel verbreid is. Hij zit overal. Meneer Teisterveld is vertrokken, maar ik heb zo het idee, dat hij niet alleen werkte. En zijn geestverwanten zitten niet alleen onder ons, maar ook in ons . . ."
„Mensenhaters in ons?" riep Wiebel onthutst. „Nou praat je toch een beetje raar."

Hollewijn hield de pas in en wees naar een poppenkast, die daar op het plein stond. „Kijk maar", zei hij.

Het meisje staarde niet begrijpend naar de poppen, die elkaar krakend op de houten schedels sloegen. De omringende kindertjes juichten van de pret en na een poosje begon Wiebel ook te lachen.

„Zie je?" hernam de koning. „Waar lach je nu om? Het is toch heel treurig, wat daar gebeurt? De mensenhater zit in ons . . ."

Op dat moment trad de poppenkastman naar buiten om zijn geld op te halen en Hollewijn slikte even.

„. . . En overal om ons heen", voegde hij er toen aan toe.

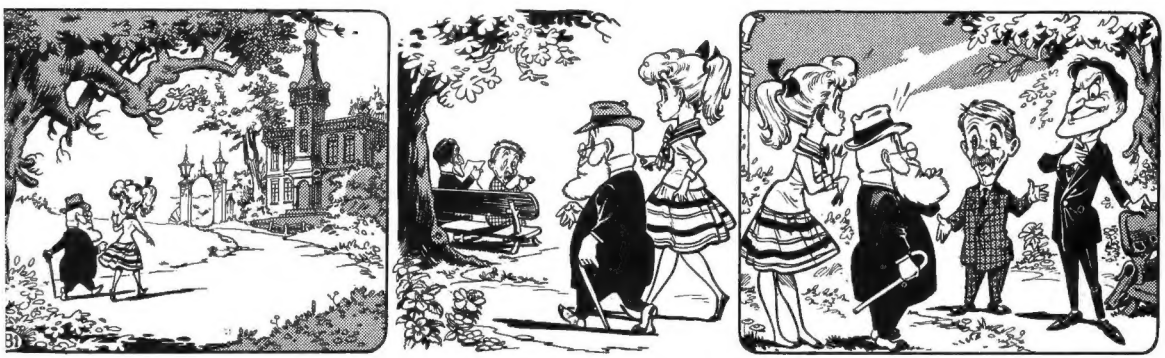

„Het was een leerzame ervaring met de heer Teisterveld", sprak Hollewijn toen hij met Wiebel het paleis Koudewater naderde. „Zo dikwijls vraagt men zich af: Wie ontwerpt toch eigenlijk de mode? En kijk, nu hebben we het antwoord: een vrouwenhater!"

„Nou, maar gompie . . ." begon het meisje. Doch de koning volgde zijn eigen gedachtengang.

„Soms zegt men tot zichzelf: Ik ben benieuwd wie het aangiftebiljet voor de belastingen ontworpen heeft. Of: Wie zet eigenlijk de radioprogramma's in elkaar? Welnu, we weten het thans: een mensenhater!"

Op dat moment stond er iemand op van een bankje, dat in de tuin stond. Het was doctorandus Dreutel.
„Mag ik u even storen, majesteit?" vroeg hij met een bleek lachje. „Ik zou graag een verdienstelijk ambtenaar aan u voorstellen. Hij is de samensteller van een nieuw model aangiftebiljet voor de belastingen - en hij komt zeker voor deze eer in aanmerking."
Nu stond een tweede heer van de bank op, die met een beleefde buiging naderde.
„De heer Jansen", stelde de oud-minister voor.
„Gompie, die oude lieverd heeft gelijk!" zei Wiebel op de achtergrond.

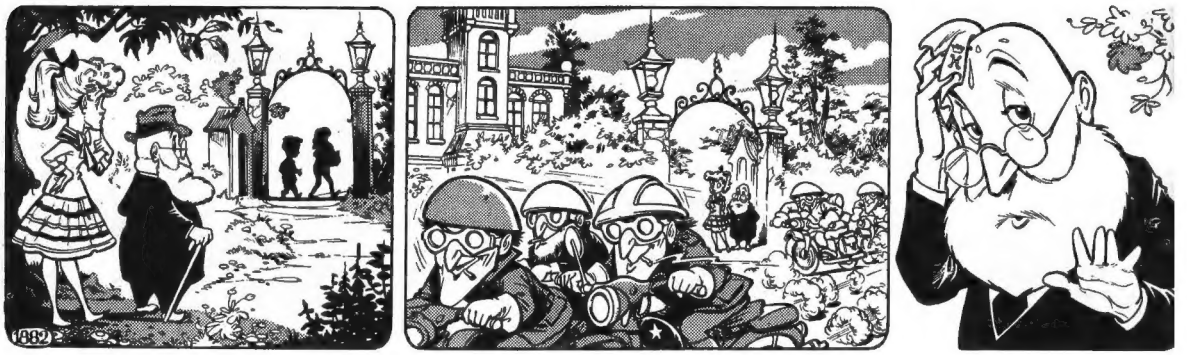

Hollewijn mompelde iets over het genoegen zo'n verdienstelijk ambtenaar te ontmoeten. Maar het was duidelijk, dat hij er met zijn gedachten niet helemaal bij was. Gelukkig nam doctorandus Dreutel al spoedig afscheid.

„Kijk eens aan", mompelde de koning, terwijl hij de vertrekkende heren peinzend naoogde. „Dat was dus de ontwerper van het nieuwe aangifte formulier voor de belastingen. Zonder twijfel een knap man, Wiebeltje!"

„Een engerd", zei het meisje vol overtuiging. „Hij leek precies op Teisterveld, zag je dat?"

Hollewijn wandelde langzaam naar het hek waar het lawaai van het passerende verkeer hen tegemoet sloeg.

„Het is zo gesteld", sprak hij, „dat gelijkenissen vaak toeval zijn. Dikwijls beeldt men zich in, dat iemand op iemand anders lijkt. En ik ben bang, dat we ons teveel hebben bezig gehouden met die mensenhater. Wanneer we niet oppassen, zien we binnenkort overal mensenhaters, kindlief. En dat zou niet goed zijn . . ."

Hij had de weg bereikt en sloeg een blik op een langsknallend groepje motorrijders dat al rijdend van de natuur genoot. Zijn gelaat betrok.

„Zie je wat ik bedoel?" besloot hij vermoeid. „Ik ga een beetje lezen in de troonkamer, denk ik. En voorlopig wil ik niemand zien."

EINDE VAN DIT VERHAAL